

UVOD	3
I KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM CANKARJEVEGA DOMA	4
1 RESNA GLASBA, OPERA	7
1. 1 SIMFONIČNA GLASBA	8
1. 2 GLASBENO-SCENSKA DEJAVNOST	13
1. 3 VOKALNA GLASBA	14
1. 4 KOMORNA GLASBA	14
1. 5 DRUGE PRIREDITVE PROGRAMA RESNE GLASBE	18
1. 6 OPERNE PREDSTAVE / ZAČASNO GOSTOVANJE SNG OPERA IN BALET	20
2 DRUGA GLASBA	22
2. 1 GLASBE SVETA	22
2. 2 JAZZ IN MEJNE GLASBENE ZVRSTI	24
2. 3 MEJNE GLASBENE ZVRSTI	30
3 GLEDALIŠČE	31
3. 1 MEDNARODNI KOPRODUKCIJI IN TUJA GOSTOVANJA	32
3. 2 KOPRODUKCIJE GLEDALIŠKIH PROJEKTOV	34
3. 3 GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE	37
3. 4 PONOVI TE KOPRODUKCIJSKIH PREDSTAV IZ PREJŠNJE SEZONE	37
3. 5 KLUB CD	38
4 PLESNA UMETNOST	39
4.1 PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE	39
4.2 PLESNE KOPRODUKCIJE Z NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI	40
4.3 ZAČASNO GOSTOVANJE BALETA SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA	42
4. 4 DRUGE PLESNE PRIREDITVE	43
5 FILMSKI PROGRAM	44
5. 1 FILMSKI FESTIVALI	44
5. 2 FILMSKI CIKLI	46
5. 3 FILMI IZ DISTRIBUCIJE CD	47
5. 4 IZREDNE PROJEKCIJE / SODELOVANJE Z DRUGIMI PRODUCENTI	48
6 KULTURNOVZGOJNI IN HUMANISTIČNI PROGRAM	49
6. 1 PRIREDITVE ZA OTROKE	49
6. 2 KULTURNA VZGOJA	49
6. 3 USTVARJALNOST MLADIH	58
6. 4 HUMANISTIČNI PROGRAMI	59
6. 5 LITERARNI PROGRAMI	60
6. 6 MEHIKA	63
7 RAZSTAVNI PROGRAM	64
7. 1 ARHEOLOGIJA	65
7. 2 LIKOVNA UMETNOST	66
7. 3 ARHITEKTURA, OBLIKOVANJE	68
7. 4 FOTOGRAFIJA	69
7. 5 DRUGI PROJEKTI	74
7. 6 GOSTOVANJA	75
7. 7 PRIPRAVA ZA LETO 2010	75
II PROGRAM IN CILJI KONGRESNO-KOMERCIJALNE DEJAVNOSTI CD	76
III FINANČNI NAČRT CANKARJEVEGA DOMA ZA LETO 2009	78

Program in finančni načrt Cankarjevega doma za leto 2009 so pripravili:

- *Mitja Rotovnik, generalni direktor*
 - *Jana Kramberger, direktorica poslovnega sektorja*
 - *Saša Kranjc, direktor tehničnega sektorja*
 - *Breda Pečovnik, direktorica kongresno-komercialnega sektorja*
 - *Dušan Lakner, vodja finančno-računovodske službe*
 - *Ingrid Gortan, vodja programa resne glasbe, opere in baleta*
 - *Bogdan Benigar, vodja programa druge glasbe*
 - *Alja Predan, vodja programa gledališča in sodobnega plesa*
 - *Simon Popek, vodja filmskega programa*
 - *Rarbara Rogelj, vodja kulturne vzgoje in humanistike*
 - *Nina Pirnat Spahić, vodja programa razstav*
- in drugi sodelavci Cankarjevega doma*

Uredila: Jana Kramberger

Odgovorna oseba: Dimitrij Rotovnik, generalni direktor

Ljubljana, februar 2009

UVOD

Leto 2009 je zaradi svetovne finančne krize zelo nepredvidljivo za dejavnost Cankarjevega doma¹. Slabše finančne razmere vplivajo na kupno moč prebivalstva, ki se v primerih krize lahko kaže (povsod po svetu, tudi pri nas) s slabšo prodajo vstopnic (v krizi obisk kulturnih prireditve z vstopnino ne sodi med prioritete in se praviloma poslabša), podjetja omejujejo že obljubljena sponzorska sredstva za kulturne prireditve (in kongrese), odpovedujejo družabne prireditve in sprejeme, načrtovane v sklopu dejavnosti CD na trgu, praviloma je manj udeležencev na kongresnih prireditvah. Dejavnost CD je zelo občutljiva na spremembe v okolju. Napovedi za leto 2009 zato za dejavnost CD niso prijazne, so pa izziv.

Finančni načrt in predlagani viri financiranja so v Cankarjevem domu zelo odvisni od obsega in strukture kulturno-umetniškega programa in projektov dejavnosti na trgu, razporeditve programa po dvoranah ter od razmerja med termini javne službe in dejavnosti na trgu, ki so podlaga za delitev splošnih odhodkov CD (splošnih stroškov, plač in drugih stroškov dela in investicijskega vzdrževanja, investicij ter nakupov opreme). Ozko grlo (poleg prezasedenih dvoran v atraktivnih terminih v letu 2009) je omejeno število delavcev, predvsem v tehnični izvedbi programa. Vsaka sprememba programa bistveno spremeni razmerje v razdelitvi stroškov in višino stroškov javne službe in dejavnosti na trgu. Z Odločbo MK je zelo podcenjeno sofinanciranje splošnih stroškov javne službe CD, obstajajo neznanke, povezane z zagotavljanjem sredstev za plače in druge stroške dela ter za investicije, nakupe opreme in vzdrževanje CD v letu 2009 s strani MK. Kljub temu je načrtovan program kakovosten, obsežen in v skladu z dolgoročnimi cilji.

Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Cankarjevega doma

1. Sklep o ustanovitvi Cankarjevega doma
2. Strategija Cankarjevega doma za obdobje 2008 - 2012
3. Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo
4. Zakon o javnih financah
5. Nacionalni program za kulturo
6. Poziv k predložitvi predloga finančnega načrta in programa dela za leto 2009

Dolgoročni cilji javnega zavoda (iz Strategije CD)

CD bo s svojimi programi javne službe in z dejavnostjo na trgu spodbujal in oblikoval pogoje za razvoj kulture, umetnosti, izobraževanja, znanosti in zagotavljal:

- načrtovanje, organizacijo in izvedbo raznolikih kulturno-umetniških programov,
- podporo in asistenco umetnikom in drugim izvajalcem ter dobre pogoje za njihovo delo,
- raznolik in širok spekter programov in aktivnosti za preživljanje prostega časa posameznikov in organiziranih skupin,
- socialno okolje in prostore za druženje posameznikov in skupin,
- kulturno vzgojo, izobraževanje in usposabljanje posameznikov in skupin,
- pretok znanja in novih idej,
- delavnice, organizacijo in izvedbo kongresov in drugih prireditev, ki prispevajo k razvoju znanosti in prepoznavnosti Slovenije v tujini,
- informacijsko točko o dogajanju na področju kulture in kongresne dejavnosti v Ljubljani.

¹ v nadaljevanju tudi CD

I KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM CANKARJEVEGA DOMA

Letni cilji javne službe (podrobneje v programu po dejavnostih v nadaljevanju)

- Izvajanje programa na področju glasbe, gledališča, plesa, filma, likovnih in drugih razstav, kulturne vzgoje, humanistike in literature.
- Izvajanje kulturno-umetniškega programa poteka v okviru – ciklov (nekateri med njimi so hkrati tudi abonmaji), festivalov (kjer je CD bodisi producent bodisi koproducent), posameznih prireditev (kjer je CD producent, predstavljalet ali koproducent), tematsko zaokroženih prireditev, (kulturno-vzgojnih) učnih ur, likovnih razstav in nakupov filmov.
- Priprava kulturno-umetniškega programa za prihodnja leta.
- Izvajanje rednega programa javnih zavodov in drugih organizacij s področja kulture
- Izvedba festivalov: v produkciji CD, v koprodukciji z drugimi producenti, v partnerskem sodelovanju z drugimi producenti: Ex ponto, IETM
- Izvedba ciklov - abonmajev
- Organizacija in izvajanje posameznih kakovostnih prireditev, ki niso vpete v noben cikel, festival ali abonma
- Oddaljene kulture: festival mehiške kulture
- Izvajanje kulturno-vzgojnih učnih ur.
- Izvajanje likovnih in drugih razstav razstav v Galeriji CD, Mali foto galeriji in drugih prostorih CD. V letu 2009 bo CD v lastni produkciji ali s koprodukcijami z drugimi kulturnimi zavodi skupaj pripravil 34 razstav.
- Nakup filmov iz programa filmske distribucije CD.

Program za leto 2009 upošteva dolgoročne in letne cilje, opredeljene v Strategiji Cankarjevega dom, ki je bila sprejeta letos in velja do leta 2012. Obseg (in ovrednotenje) kulturno-umetniškega programa odstopata od sprejete strategije zaradi obsežnega programa, ki ga bo v letu 2009 v dvoranih CD izvedla SNG Opera in balet Ljubljana. Zato smo v predlogu programa in finančnega načrta CD za leto 2009 predlagali posebna programska in finančna merila, ki so rezultat preselitve večine programa SNG Opera in balet Ljubljana (vključno s pripravami in vajami) v Gallusovo in Linhartovo dvorano. Žal je naš predlog Ministrstvo za kulturo pri zagotavljanju sredstev le delno upoštevalo.

Načrtujemo 1154 prireditev v programu javne službe in več kot 300.000 obiskovalcev kulturno-umetniških prireditev. Program bo zagotovo odlično prepoznan v slovenskem kulturnem prostoru, enako kot je bil vsa minula leta, prihodnje leto ob tem času pa bo mogoče Ministrstvu za kulturo ponovno predstaviti najobsežnejši pregled kritičnih odmevov med vsemi sofinanciranimi kulturnimi zavodi.

Medinstitucionalno sodelovanje bo na ravni prejšnjih let, kar pomeni, da bo leta 2009 Slovenska filharmonija v Gallusovi dvorani izvedla celoten program, razen gostovanj po Sloveniji in v tujini, enako Simfonični orkester SORTVS in orkester Big Band. »Selitev« SNG OB v CD je bila omenjena in bo v nadaljevanju še podrobneje prikazana. CD bo v območju javne službe pri izvajanju programa sodeloval z zavodi in društvi oz. nevladnimi organizacijami, ki so: Glasbena mladina Slovenije, Glasbena mladina ljubljanska, Akademija za glasbo, Društvo baletnih umetnikov Slovenije, FS France Marolt, Zbor Carmina Slovenica, APZ Tone Tomšič, Zavod Druga godba, Brizani, Festival Ljubljana, Metelkova, Jazz klub Gajo, Sax Pub, Teater (Cafe Teater), Societas Raffaello Sanzio, Festival d'Avignon, Eurokaz Zagreb, Bitef Beograd, Europa Danse, Mini teater, KUD LJUD, Exodus Ljubljana, Bunker, Društvo za sodobni ples, Plesni teater Ljubljana, Vitkar, En-Knap, Fičo balet, Triola, Art biro, Imaginarni, Kolektiv Narobov, KUD France Prešeren, Hanna's atelje sonoričnih umetnosti, Društvo za sodobni ples, Zavod Flota, KUD Samosvoj, Celinka, Ex Ponto, Maska, Gledališki muzej, Kinodvor, Slovenska kinoteka, Kolosej kinematografi, EU Media, Media desk Slovenije, Francoski inštitut Charlesa Nodiera, Italijanski kulturni

inštitut, Predstavništvo Evropske komisije v Ljubljani, Europa Cinemas, Cinemania Group, Fivia, Blitz film in Video distribucija, Mednarodni grafični likovni center, Obalne galerije Piran, Galerija Photon, Zavod Mesec fotografije, Društvo likovnih kritikov, Društvo arhitektov Ljubljana, Zavod za kreativno produkcijo EMZIN, Društvo oblikovalcev BiH, Nacionalni inštitut za antropologijo Ciudad de Mexico, Avstrijski kulturni forum, Maska, zavod za založništvo, kulturno in producersko dejavnost, Univerza na Primorskem, Filozofska fakulteta v Ljubljani, Kinetikon, Imaginarni, Založba Mladinska knjiga, Časopisna hiša Delo, Študentska založba, Gledališče Glej, Slovenski etnografski muzej, Radio Študent, Društvo slovenskih pisateljev, Društvo slovenskih knjižnih prevajalcev, Slovensko umetnostnozgodovinsko društvo ter številna veleposlaništva in častni konzulati v Ljubljani in agencije v tujini. Cankarjev dom ima članstvo v naslednjih združenjih za področje umetnosti: ISPA, IETM, European Jazz Network.

O izjemno široki izrazni, žanrski in izvajalski raznolikosti največ pove predstavitev predlaganega programa po področjih. Elementi za prednostne kriterije, po katerih bodo ocenjevanje predlaganega programa presojale izvedenske komisije, so upoštevani na vsakem od programskih področij. Prizadevali smo si oblikovati program, ki ustreza času, je zanimiv obiskovalcem ter ki upošteva ne le potrebe in zanimanja sodelujočih javnih zavodov, temveč tudi nevladnih organizacij in nekaterih posameznih ustvarjalcev.

Program Cankarjevega doma bo v letu 2009 pomembno zaznamovala preselitev večine programa SNG Opera in balet Ljubljana v Gallusovo in Linhartovo dvorano. Prihod operno-baletnega kolektiva v CD na žalost ne bo pomembneje oplemenitil programske in siceršnje privlačnosti Cankarjevega doma. Program, ki je predstavljen v nadaljevanju, pove predvsem to, da bo SNG v CD v glavnem izvajalo že videno. Januarja bodo obnovili opero *Knez Igor* iz leta 2007, s šestimi načrtovanimi predstavami. Sledila bo obnovitev mariborske uprizoritve opere *Seviljski brivec* s samo tremi ponovitvami. Za konec leta sta načrtovani še dve ponovitvi produkcij iz minulih let, in sicer operete *Vesela vdova* (v LD) in baleta *Hrestač* (v GD).

Tudi na baletnem področju se CD od SNG ne obeta nič novega, saj so – razen baleta za otroke *Picko in Packo* – na programu zgolj in samo uprizoritve iz prejšnjih dveh let (*Tango za Rahmaninova*, *Romeo in Julija* in *W. A. Mozart vs. Schumann*). Neinventivnost in nekreativnost vodstva nacionalne opere in baleta bo nekoliko otopila siceršnji programski naboj osrednjega kulturnega centra. Skrajni čas je, da Ministrstvo za kulturo analizira vse skromnejšo programsko ponudbo SNG OB Ljubljana. Nobenega opravičila ni, da po desetletju bolj ali manj uspešnih opernih in ene baletne predstave nacionalna operno-baletna hiša leta 2009 prireja v Gallusovo dvorano v elitnem januarskem terminu s ponovitvijo opere izpred dveh let.

Druge prelomne konceptualne spremembe v programski shemi za leto 2009 niso načrtovane. Slovenska filharmonija bo izvedla abonmajski program v znanem obsegu, ravno tako v sodelovanju z GMS za srednješolsko mladino. Podobna ugotovitev velja za SO RTV Slovenija in njen orkester Big Band.

Poglavitni cilj programskega tima CD je bil v tem, da v bolj ali manj ustaljeno programsko shemo vnese čim več svežega duha, kakovostnih domačih in mednarodnih umetniških dosežkov, obetajočih koprodukcijskih projektov, največ z nevladnimi kulturnimi organizacijami, novih prijemov, ko gre za kulturno vzgojo mladih (več bo ustvarjalnih delavnic) in s programskimi pristopi, ki jih ima na voljo, podpre zlasti domače literarno ustvarjanje in nove humanistične vsebine.

Še zlasti živahna bo festivalska shema. Z vso dolžno pozornostjo se bomo posvetili jubilejnemu 50. ljubljanskemu jazz festivalu. Tudi Ljubljanski mednarodni filmski festival bo praznoval svojo drugo okroglo obletnico, na sporedu bo namreč že dvajsetič! Bo Ljubljana zmogla in prekinila večletni finančni bojkot obeh njenih uglednih festivalov? Med festivali, na katerih CD sodeluje v vlogi koproducenta, se bodo spet zavrteli bienalna Gibanica, Mesto žensk in Druga godba. V festivalski programski shemi CD

ostajata tudi oba precej strmo razvijajoča se festivala, ki ju podpisuje Cankarjev dom: Festival dokumentarnega filma in »srednješolski« Transgeneracije.

Za pomladni čas je v okviru vsakoletnega cikla Oddaljene kulture načrtovana predstavitev mehiške kulture in umetnosti – VIVA MEHIKA. Izjemen uspeh letošnje arheološke razstave Faraonska renesansa nas je tako spodbudil, da bomo »mehiški projekt« popestrili z novo arheološko razstavo iz njihove davne civilizacije.

Za načrtovanje programa v letu 2009 je pomemben prenovljeni Klub CD. Opogumljeni zaradi velikega zanimanja občinstva in dobrih ocen strokovne kritike v letu 2008 bomo nadaljevali s koncertnimi torki jazza in nove glasbe, z delovanjem Cafe teatra ter s humanističnimi in literarnimi programi. Novost bo promocija Kluba kot prizorišča za intimnejše kitarske in pianistične koncerte. Kaj več nam onemogočajo omejena finančna sredstva in podcenjeno sofinanciranje splošnih stroškov CD s strani MK.

Koprodukcije z nevladnimi kulturnimi organizacijami so načrtovane v Dvorani Duše Počkaj, Štihovi dvorani in v prenovljeni Kosovelovi dvorani. Slednja bo še naprej gostila tudi filme iz distribucije CD (šest jih bo), zanimive filmske cikle in oba filmska festivala.

Razstavni program bo zelo zanimiv, saj je predvidenih več kot 30 razstavnih projektov. Spet je na vrsti jesenski bienale – ljubljanski grafični, v okviru katerega bomo gostili zanimiv projekt z delovnim naslovom Srednja Koreja. Slovenski likovni kritiki bodo še naprej izbirali in predstavljali domače likovne ustvarjalce.

Največji mednarodni gledališki projekt, ki bo gostoval v CD in pri katerem Cankarjev dom sodeluje kot koproducent, je *Božanska komedija – Pekel* slovitega italijanskega režiserja Romea Castelluccija. Prvič bo prišla v Ljubljano nič manj slovita režiserka Kirsten Dehlholm s predstavo *Operacija: Orfej* danske skupine Hotel Pro Forma z Latvijskim radijskim zborom.

Zlati in srebrni abonma bosta v letu 2009 pomenila hrbtenico programa resne glasbe. V shemi ostajajo tudi cikla Mladi mladim (z GMS) in Zvoki šestih strun ter Cikel nove glasbe – Predihano 2009.

Največji mednarodni obisk na področju plesne umetnosti bo gostovanje Velikega kanadskega baleta iz Montreala, načrtovana pa so še tri ugledna plesna gostovanja iz tujine.

Tudi v letu 2009 bo v CD nastopila naša najpopularnejša slovenska vokalna skupina iz Maribora – Zbor Carmina Slovenica.

Pri festivalu Mesto žensk Cankarjev dom kot koproducent sodeluje v dveh vlogah. Vsako leto je kakšna od njegovih načrtovanih prireditev v javni službi izbrana tudi v program festivala. Če se vodi med seboj ne uskladita programsko, Cankarjev dom prireditev, ki jo predlaga festivalska selektorica, vseeno uvrsti v program javne službe. Seveda je tako programsko potezo mogoče uresničiti le, če je med trajanjem festivala na voljo termin v CD. V drugi vlogi pa CD sodeluje kot podpornik dela tehnične izvedbe festivala na drugih lokacijah.

V uvodu posebej omenjamo Slovenski knjižni sejem, ki naj bi bil v programski shemi CD, tako kot vsa leta nazaj, tudi leta 2009. Gre za sejem in sklop številnih literarnih prireditev, ki sodi v program obeh osnovnih programov CD – dejavnosti na trgu in javne službe. Kot dejavnost na trgu je obravnavana prodaja razstavnega prostora posameznim založbam, ki se predstavljajo na sejmu, odprtje sejma v Linhartovi dvorani, kulturni program v VSD in Drugem preddverju in Debatna kavarna; v program javne službe pa sodijo spremljajoče kulturne prireditve (literarni večeri, nastopi literatov, prireditve za šolarje itd.).

Čisto na koncu uvodne predstavitve kulturno-umetniškega programa v letu 2009 izražamo zaskrbljenost zaradi svetovne finančne krize, ki bo zagotovo slabo vplivala na pridobivanje pokroviteljev. Manj pokroviteljev za CD lahko pomeni manjši obseg programa, morebitna recesija v Sloveniji pa lahko ogrozi tudi obisk prireditev z vstopnino in s tem pomemben vir sofinanciranja neposrednih stroškov in splošnih stroškov javne službe: prihodke od prodanih vstopnic.

1 RESNA GLASBA, OPERA

Program resne glasbe poteka v različnih partnerstvih, rednih sodelovanjih, lastnih produkcijah in koprodukcijah. Redna programska partnerja sta Slovenska filharmonija in Simfoniki RTV Slovenija, v letu 2009 tudi SNG Opera in balet Ljubljana, ki bo v Cankarjevem domu izvedla veliko večino svojega programa. Sodelujemo tudi pri izvedbi rednih programov Glasbene mladine Slovenije in Glasbene mladine ljubljanske, ki sta vodilni strokovni organizaciji na področju snovanja koncertov za otroke in mladino. V programu CD svoje letne koncerte pripravljata Akademsko folklorna skupina Franceta Marolta in Akademski pevski zbor Toneta Tomšiča, sodelujemo tudi pri zanimivem projektu, ki bo osvetlil glasbo v času druge svetovne vojne, pri izvedbi zbora Carmina Slovenica in gostov. Redno je v programih prisotna Akademija za glasbo v Ljubljani z dvema koncertoma študentov v Gallusovi dvorani; zadnji dve leti sodelujemo tudi z Društvom slovenskih baletnih umetnikov. Prvič bomo sodelovali z nevladnim Inštitutom za raziskovanje zvočnih umetnosti pri izvedbi Festivala zvočnih umetnosti, ki je namenjen umetniškim in raziskovalno-tehnološkim praksam na področju zvoka.

Naši partnerji sodijo med ključne slovenske poustvarjalce, ki so, nekateri že s svojim ustanovitvenim aktom, zavezani tehtnim in slogovno uravnoteženim sporedom ter poudarjeni skrbi za slovensko glasbeno ustvarjalnost, ki jo spodbujajo z rednimi naročili novih del. Menimo, da naši partnerji predstavljajo kakovosten in k umetniški rasti usmerjen poustvarjalni element naše glasbene kulture. Slovenska glasba je stalnica vseh sporedov koncertnega cikla Mladi mladim. V sodelovanju z Društvom slovenskih baletnih umetnikov pripravljamo prireditev, ki predstavlja nova dela mladih koreografov na slovensko glasbo. Tudi pri oblikovanju mednarodnih gostovalnih sporedov želimo programe preplesti s slovensko glasbo, kadar je to le mogoče. V srebrnem abonmaju bo Mirjam Kalin predstavila samospeve Marjana Lipovška, v okviru cikla nove glasbe bosta slovenske skladbe izvedla nizozemski ansambel Insomnio in mehiški tolkalni kvartet.

Zaradi pravočasnega načrtovanja, vpetega v tempo mednarodnega okolja, in uresničljivo predvidenega financiranja so dogodki, ki jih pripravljamo sami ali v sodelovanju s partnerji, zelo pogosto izpeljani in jih večinoma preprečijo ali okrnijo le primeri višje sile.

Mednarodna cikla zlati in srebrni abonma, ki sodita v samostojni program Cankarjevega doma, sta kot osrednji gostovalni program na področju simfonične in komorne glasbe zavezana merilom visoke strokovne referenčnosti izvajalcev ter kakovostnim programom. Pri oblikovanju sporedov delno sodelujemo s poustvarjalci, vodilno načelo pa je predstavljanje tehtnih skladateljskih mojstrov in svetovne zakladnice ter manj izvajanih redkosti iz svetovne literature od baroka do sodobnosti. Zaradi edinstvenosti ponudbe v slovenskem prostoru ta del programa privablja na koncerte v Cankarjev dom in Dvorano Slovenske filharmonije kar najširši krog ljubiteljev iz vse Slovenije in okoliških držav. Letos se bo v naših programih predstavilo kar nekaj poustvarjalcev z umetniškim položajem, ki narekuje predstavljanje po priznanih koncertnih prizoriščih: mojster stare glasbe Jordi Savall, zvezdniška violinistka Hilary Hahn, londonski orkester Philharmonia in komorni orkester Orpheus iz New Yorka. Podobno vlogo imajo tudi mednarodna baletna gostovanja na velikem odru; v letu 2009 bo to Veliki kanadski balet iz Montreala. Glede na visoko ceno gostovanj si pri oblikovanju cen kljub temu prizadevamo ohranjati veliko dostopnost gostovalnih dogodkov in polno zasedenost dvoran.

Redno medijsko posredovani oz. arhivirani so vsi koncerti iz cikla Mladi mladim, koncerti Simfonikov RTV Slovenija, izbrani koncerti Orkestra Slovenske filharmonije, mladinski koncert Popoldan s Simfoniki RTV Slovenija, obe prireditvi Društva slovenskih baletnih umetnikov, orgelski koncerti in nekateri koncerti kitarskega cikla. Izrecne snemalne pravice diskografskih hiš umetnikov navadno omejujejo

snemanja mednarodnih gostovalnih koncertov, izjema so radijski orkestri. Iz zlatega abonmaja bosta tako predvidoma posneta in radijsko posredovana koncerta Simfoničnega orkestra iz Pekinga in Simfoničnega orkestra Frankfurtskega radia (HR).

V okviru programa resne glasbe je kulturnovzgojnim programom za mladino in otroke namenjenih 20 simfoničnih matinej in popoldanskih koncertov, ki jih pripravljamo v koprodukciji z obema Glasbenima mladinama. Intenzivno je tudi sodelovanje CD z glasbenimi šolami po vsej Sloveniji, ki pod posebno ugodnimi pogoji organizirajo obiske koncertov srebrnega abonmaja in kitarškega cikla, pa tudi operne, baletne in simfonične večere naših partnerskih ansamblov v Gallusovi dvorani.

1.1 SIMFONIČNA GLASBA

Redni program Orkestra Slovenske filharmonije

Modri in oranžni abonma I in II

Kot stalni partner Cankarjevega doma Orkester Slovenske filharmonije v Gallusovi dvorani izvaja svoj osrednji koncertni program. Predstavljajo ga štirje abonmajski nizi: po devet koncertov oranžnega in modrega abonmaja s ponovitvama, skupaj 36 koncertov na sezono oz. leto. Koncerte imajo praviloma ob četrtnih in petkih, v dvorani vadijo dan pred koncertom, na dan koncerta imajo jutranjo generalko. Pri oblikovanju sporedov je umetniško oz. programsko vodstvo Orkestra Slovenske filharmonije samostojno. Pripravljajo, ovrednotijo in predstavijo ga Ministrstvu za kulturo v ločeni prijavi. CD v prijavi programa dela za leto 2009 navaja le datume njihovih abonmajskih koncertov v Gallusovi dvorani, poleg tehnične izvedbe pa CD sodeluje tudi pri promociji koncertov in prodaji vstopnic.

Datumi koncertov Orkestra SF v Gallusovi dvorani:

12. in 13. februar 2009
19. in 20. februar 2009
5. in 6. marec 2009
19. in 20. marec 2009
2. in 3. april 2009
9. in 10. april 2009
16. in 17. april 2009
7. in 8. maj 2009
28. in 29. maj 2009
4. in 5. junij 2009
16. in 17. september 2009
30. september in 1. oktober 2009
7. in 8. oktober 2009
21. in 22. oktober 2009
28. in 29. oktober 2009
11. in 12. november 2009
25. in 26. november 2009
2. in 3. december 2009

Koncerti Simfoničnega orkestra RTV Slovenija

Simfonični orkester RTV Slovenija oblikuje svojo abonmajsko simfonično dejavnost v Gallusovi dvorani z devetimi koncerti. Umetniško vodenje orkestra je tretje leto zaupano glavnemu dirigentu En Shau, ki v sodelovanju z vodstvom Glasbene produkcije RTV samostojno oblikuje koncertne sporede ter izbira gostujoče dirigente in soliste. Večino koncertov tega orkestra snemajo za potrebe programa RTV Slovenija. Prilagamo datume in do sedaj znane programe koncertov Simfoničnega orkestra RTV Slovenija.

Simfonični orkester RTV Slovenija

Dirigent: Walter Proost

Solistka: Barbara Hendricks, sopran

Program:

N. Hall, *Flaking the Black Soft Water (Luščenje mehke črne vode)*

R. Strauss, *Štiri zadnje pesmi*, za sopran in orkester

A. Copland, *El Salon Mexico*

L. Bernstein, *Divertimento za orkester*

26. februar 2009, Gallusova dvorana

Simfonični orkester RTV Slovenija

Dirigent: En Shao

Solist: Matej Rihter, trobenta

Častna gosta: Rodion Ščedrin, Maja Plisecka

Program:

R. Ščedrin, *Dialogi s Šostakovičem*

R. Ščedrin, *Koncert za trobento*

R. Ščedrin, *Serenada Lolita*

26. marec 2009, Gallusova dvorana

Simfonični orkester RTV Slovenija

Dirigent: Lorenzo Castriota Skanderbeg

Solist: Zoran Marković, kontrabas

Program:

C. A. Pizzini, *Postojnska jama (Le Grotte di Postumia)*

N. Rota, *Koncert za kontrabas in orkester*

Č. Sojar Voglar, *Simfonija 2008*

O. Respighi, *Rimske pinije*

23. april 2009, Gallusova dvorana

Simfonični orkester RTV Slovenija

Dirigent: Evan Christ

Solistka: Anja Bukovec, violina

Program: filmska glasba

14. maj 2009, Gallusova dvorana

Simfonični orkester RTV Slovenija

Dirigent: En Shao

Solist: Colin Carr, violončelo

Program:

D. Šostakovič, *Slavnostna uvertura v A-duru, op. 96*

D. Šostakovič, *Koncert za violončelo št. 1 v Es-duru, op. 107*

D. Šostakovič, *Simfonija št. 15 v A-duru, op. 14*

11. junij 2009, Gallusova dvorana

Jesenski termini koncertov Simfoničnega orkestra RTV Slovenija v Gallusovi dvorani:

24. september 2009

22. oktober 2009

19. november 2009

10. december 2009

Zlati abonma

V okviru abonmajskega cikla gostujočih simfoničnih orkestrrov Cankarjevega doma bomo tudi v naslednjem letu predstavili šest koncertov. Oblikovanje celostnih programov cikla zlatega abonmaja upošteva slogovno raznolikost in zgodovinsko potrjeno kakovost simfoničnih del.

Zelo dobrodošle so programske novosti, vendar končno oblikovanje gostujočih programov ostaja skupna domena orkestra in vseh organizatorjev, ki sodelujejo na posamični mednarodni koncertni turneji. Merila pri izbiri ansamblov, dirigentov in solistov so mednarodni koncertni ugled in nagrade, izvajalska odličnost z referencami najboljših koncertnih ciklov ali dvoran, izoblikovan značaj simfoničnega ali komornoorkestrskega zvoka. Odlika programa v letu 2009 je precejšnja zastopanost zunajevropskih orkestrrov.

- Ponovno bomo gostili Komorni orkester Orpheus iz New Yorka, ki je prek tkim. Procesu Orpheus že konec devetdesetih uveljavil vodilo soustvarjanja in skupne odgovornosti vseh članov. Ti se pri različnih skladbah na vodilnih položajih izmenjujejo in tako z revolucionarnostjo ustvarjalnega opolnomočenja vsakega posameznega glasbenika občutno večajo interpretativni domet vsake izvedbe.
- Prvič bo pri nas nastopil osrednji kitajski radijski Simfonični orkester iz Pekinga s sporedom del domačih avtorjev.
- Izmed odličnih nemških orkestrrov bomo maja 2009 ponovno gostili enega najboljših – Simfonični orkester Frankfurtskega radia pod taktirko glavnega dirigena Paava Järvi s celovečerno Brucknerjevo *Osmo simfonijo*.
- Jesenski del sezone začnemo s Filharmoničnim orkestrom Ciudad de Mexico, ki bo s sporedom del mehiških in južnoameriških avtorjev sklenil festival mehiške umetnosti.
- Prvič bo novembra pri nas nastopil cenjeni dirigent Jean-Claude Casadesu z Nacionalnim orkestrom iz Lilla in mladim nemškim solistom Herbertom Schuchom, ki je nase opozoril v sezoni 2004/05 s tremi sprektakularnimi zmagami na pomembnih mednarodnih tekmovanjih (tekmovanje Casagrande v italijanskem Terniju, Mednarodno pianistično tekmovanje v Londonu, Mednarodno Beethovno tekmovanje na Dunaju).
- Novembra 2009 pričakujemo tudi prvo slovensko gostovanje edinega izmed peterice najboljših angleških orkestrrov, ki pri nas še ni nastopil. Orkestru Philharmonia iz Londona bo dirigiral Lorin Maazel, solistka pa bo mlada Arabella Steinbacher, nagrajenka predvsem ameriških tekmovanj, sicer pa nadarjena violinistka iz kroga glasbenih varovancev slovite Anne-Sophie Mutter.

Komorni orkester Orpheus New York

Solist: Jonathan Biss, klavir

Program:

Igor Stravinski, *Koncert v Es-duru, »Dumbartonski hrasti«*

Wolfgang A. Mozart, *Koncert za klavir in orkester št. 21 v C-duru, KV 467*

Joan Tower, *Komorni ples (Chamber Dance, 2006)*

Joseph Haydn, *Simfonija št. 102 v B-duru, Hob I:100*

17. februar 2009, Gallusova dvorana

Pekinški simfonični orkester

Dirigent: Tan Lihua

Solist: Li Biao, tolkala

Program:

Fang Kejie, *Tibetanski ples*

Bao Juankaj, *Kitajske ljudske pesmi*

Guo Ven Jing, *Koncert za tolkala in orkester (2009)*

Sergej Prokofjev, *Romeo in Julija*, baletna suita, op. 64

22. april 2009, Gallusova dvorana

Simfonični orkester Frankfurtskega radia

Dirigent: Paavo Järvi

Program:

Anton Bruckner, *Simfonija št. 5 v B-duru*, WAB 105

20. maj 2009, Gallusova dvorana

Filharmonični orkester Ciudad de Mexica

Dirigent: Enrique Barrios

Solist: Alfonso Moreno, kitara

Program:

Heitor Villa-Lobos, *Vlakec iz Capire*

Joaquín Rodrigo, *Concerto de Aranjuez*

Dmitrij Šostakovič, *Simfonija št. 10 v e-molu*, op. 93

28. september 2009, Gallusova dvorana

Nacionalni orkester iz Lilla

Dirigent: Jean-Claude Casadesus

Solist: Herbert Schuch, klavir

Program:

Darius Milhaud, *Vol na strehi*, suita iz baleta

Maurice Ravel, *Koncert za klavir in orkester* (za levo roko)

Igor Stravinski, *Petruška* (verzija iz leta 1947)

9. november 2009, Gallusova dvorana

Orkester Philharmonia London

Dirigent: Lorin Maazel

Solistka: Arabella Steinbacher

Program:

Wolfgang A. Mozart, *Koncert za violino in orkester št. 3*

Gustav Mahler, *Simfonija št. 9 v D-duru*

22. november 2009, Gallusova dvorana

Simfonični koncerti za mladino

Program simfoničnih programov za mladino uresničujemo v sodelovanju z Orkestrom Slovenske filharmonije in Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, nosilna partnerja pri oblikovanju teh kulturnovzgojnih sklopov pa sta organizaciji Glasbena mladina Slovenije in Glasbena mladina ljubljanska. Ta del programa simfonične dejavnosti je nujna osnova za nadaljnji razvoj našega simfoničnega občinstva. Programi so oblikovani tematsko in upoštevajo starostne skupine mladih ter so usklajeni s šolskimi programi učencev in dijakov. Velik poudarek oblikovalci namenjajo glasbeno živim temam, ki dajejo dobro iztočnico za privlačno vodenje, tehten vsebinski okvir in ustrezno likovno opremo. Ta načela narekujejo tudi izbiro odrsko prepričljivih dirigentov, mladih solistov in povezovalcev.

Simfonične matineeje Orkestra Slovenska filharmonije za Glasbeno mladino Slovenije

Zgodba z Zahodne strain – Vpliv jazza na umetno glasbo

Orkester Slovenske filharmonije

Dirigent: Simon Dvoršak

Voditelj: Srečko Meh

Spored:

George Gershwin, *Porgy and Bess*, simfonična slika

Leonard Bernstein, *West Side Story*, simfonični plesi, izbor

24. in 25. marec 2009, Gallusova dvorana

Glasbeno kraljestvo živali

Orkester Slovenske filharmonije

Dirigent: Antun Poljanich

Voditelj: Andrej Rozman - Roza

Sodeluje: plesna skupina Harlekin

Spored: Izbor krajših glasbenih del, v katerih so skladatelji upodobili živali

Camille Saint-Saëns, *Živalski karneval*

Sergej Prokofjev, *Peter in volk*

21. in 22. april 2009, Gallusova dvorana

Jesenski termini simfoničnih matinej GMS:

20. in 21. oktober 2009, Gallusova dvorana, 4 koncerti

17. in 18. november 2009, Gallusova dvorana, 4 koncerti

Koncerti v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko

V sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko pripravljamo štiri popoldanske koncerte: dve ponovitvi koncertov v sodelovanju z Orkestrom Slovenske filharmonije in Simfoniki RTV Slovenija, katerih iztočnici sta tokrat dva glasbena svetova: ruski in latinski oz. hispanski.

Mladi mladim z Orkestrom Slovenske filharmonije

Rusko popoldne

Orkester Slovenske filharmonije

Dirigent: Tošihito Jonezu

Solist: Matic Anžej, violina

Povezovalca: Jure Godler in Tilen Artač

Spored:

Modest P. Musorgski, *Noč na Golem brdu*

Peter I. Čajkovski, *Koncert za violino in orkester v D-duru, op. 35*

Allegro moderato

Aleksander Borodin, *Polovski plesi*

10. marec 2009, Gallusova dvorana, 2 koncerta

Popoldan s Simfoniki RTV Slovenija

Fiesta latina

Simfonični orkester RTV Slovenija

Dirigent: Mate Bekavac

Povezovalca: Jure Godler in Tilen Artač

Program:

Manuel de Falla

Alberto Ginastera

Heitor Villa-Lobos

31. marec 2009, Gallusova dvorana, 1 koncert

Drugi simfonični koncerti

Vsako leto siceršnjo sezonsko simfonično ponudbo v Gallusovi dvorani dopolnimo tudi s tradicionalnima priložnostnima koncertoma, božičnim in novoletnim. Redno zagotavljamo v Gallusovi dvorani tudi termin za koncert Simfoničnega orkestra Akademije za glasbo v Ljubljani.

Kot uvod v Festival mehiške kulture bo prvi koncert leta 2009 v znamenju skladateljev, ki sta jih navdahnila bogastvo in barvitost mehiškega in južnoameriškega glasbenega jezika.

Novoletni koncert, Orkester Slovenske filharmonije

Dirigent: Silvio Barbato

Program: A. Ginastera, J. Moncayo, A. Márquez, L. Bernstein, A. Copland, O. Fernandez, S. Barbato, F. Mignone, A. Kranjčan, A. Piazzolla

1. januar 2009, Gallusova dvorana

Koncert Simfoničnega orkestra Akademije za glasbo

Dirigent, solisti in program bodo določeni pozneje.

21. april 2009, Gallusova dvorana

Orkester Slovenske vojske

Dirigent, program in solisti bodo določeni pozneje.

13. oktober 2009, Gallusova dvorana

Božični koncert

Simfonični orkester RTV Slovenija

Dirigent, solisti in program bodo določeni pozneje.

1. 2 GLASBENO-SCENSKA DEJAVNOST

V januarskem terminskem sklopu smo tudi v letu 2009 zagotovili v Gallusovi dvorani prostor za priprave in šest predstav v izvedbi **SNG Opera in balet Ljubljana**, ki se je odločila za ponovno postavitve opere *Knez Igor* Aleksandra Borodina v dramaturški predelavi Plamna Kartaloffa. Ta je bila v koprodukciji z Opero in baletom SNG Maribor premierno predstavljena julija 2007 na odru ljubljanskih Križank.

Aleksander P. Borodin, *Knez Igor*, opera v dveh dejanjih v dramaturški predelavi Plamna Kartaloffa

Glasba in libreto: Aleksander P. Borodin

Nova glasbena in režijska postavitve

Dirigent: Grigor Palikarov; režiser: Plamen Kartaloff; scenograf: Boris Stojnov; vodja zbora: Martina Batič; kostumografija: Cvetanka Petkova Stojnova; koreografija: Anna Kristof; oblikovanje luči: Andrej Hajdinjak

Zasedba glavnih vlog:

Igor Svjatoslavič, severski knez: Marko Kobal, Vladimir Redkin; Jaroslavna, njegova žena: Galja Gorčeva, Milena Morača, Vlatka Oršanič; Vladimir Igorjevič, njegov sin: Branko Robinšak, Dejan Maksimović; Vladimir, gališki knez: Jože Vidic, Robert Vrčon; Končak, polovski kan: Saša Čano, Valentin Pivovarov; Končakovna, njegova hčerka: Elena Dobravec, Monika Bohinec

Operni in baletni solisti, operni in baletni zbor ter orkester SNG Opera in balet Ljubljana

17., 19., 21., 23., 25., 27. januarja 2009, Gallusova dvorana

1. 3 VOKALNA GLASBA

V sklopu programa, ki je namenjen zborovski in drugi vokalni glasbi, letos ponovno pripravljamo večer z zborom Carmina Slovenica ter nadaljujemo sodelovanje z Akademskim pevskim zborom Toneta Tomšiča. Načrtujemo tudi eno gostovanje tujega zbora ali vokalne skupine predvidoma v zadnjih mesecih leta, lahko z adventno obarvanim sporedom.

Zbor Carmina Slovenica

Na juriš in the mood!

Od koračnic do swinga

Umetniški vodja in dirigentka: Karmina Šilec

Moški pevski zbor Slava Klavora, Moški pevski zbor Srečka Kosovela, KUD Pošta

Orkester Slovenske vojske

Inštrumentalisti: Janez Dovč, Marko Črnčec, Saša Olenjuk in drugi

Program: Glasba v času boja proti fašizmu

Karmina Šilec bo svoj naslednji projekt v sodelovanju z moškimi zbori in inštrumentalisti posvetila pozabljeni svetovni zakladnici pesmi iz druge svetovne vojne: času, ko je glasba postala narodova last, zastopala stališča narodne buditve z vtkanimi političnimi izhodišči, pa tudi odraz ljudskega čustvovanja, tako trpljenja kot upanja. Večer bo v znamenju moči spomina, ki danes ta repertorij oživlja v glasbenem, idejnem in dokumentarnem bogastvu svetovne revolucionarne tradicije.

17. marec 2009, Gallusova dvorana

Akademski pevski zbor Tone Tomšič Univerze v Ljubljani

Letni koncert

Dirigentka: Urša Lah

Program bo določen pozneje.

23. maj 2009, Dvorana Slovenske filharmonije

Zbor Takasaki Daiku

Simfonični orkester RTV Slovenija

Dirigent: Tošihiro Jonezu

Program:

Izbor a capella zborovskih del japonskih skladateljev

L. van Beethoven: *Simfonija št. 9 v d-molu, op. 125*

V sodelovanju z Veleposlaništvom Japonske

28. oktober 2009, Gallusova dvorana

Vokalno-inštrumentalni koncert

Adventni koncert

Izvajalci in program bodo določeni pozneje.

november ali december 2009, Gallusova dvorana

1. 4 KOMORNA GLASBA

Srebrni abonma

Vrhunski komorni glasbi je v okviru lastnega programa CD namenjen sklop srebrnega abonmaja. Pri oblikovanju programa sta naše izhodišče izvrstna raznolikost in pestrost programa. Redno uvrščamo na spored orgelske, klavirske in vokalne recitale ter staro glasbo ali neznčilne inštrumentalne zasedbe. Glede na razmah komornoglasbene ponudbe v prestolnici v zadnjih sezonah nameravamo prepoznavnost cikla

graditi na izrazito mojstrski in ambiciozni ponudbi, kar pa seveda narekuje tudi drugačna finančna izhodišča.

V tej smeri smo oblikovali že program naslednjega leta: tako bomo prvič v Sloveniji prisluhnili zvezdniku sicer specializiranega področja stare glasbe in velikemu poznavalcu glasbene zgodovine sredozemskega kulturnega območja Jordiju Savallu. Slavni gambist prihaja v Ljubljano z ansamblom Hespèrion XXI, predstavili pa bodo folije in romaneske, variacijske plesne evropskega prostora. Savall je osebnost, ki je v osemdesetih letih minulega stoletja omajala dotedanji primat germanske oz. anglosaške umetnosti ter razkrila bogat kulturni svet umetne glasbe južnoevropskih dežel Daljnega in Bližnjega vzhoda. Pripravljamo tudi gostovanje zvezdniške violinistke Hilary Hahn, ki je s svojim neformalnim pristopom k tkim. resni glasbi pokazala dodatno komunikacijsko vrednost, ne da bi poenostavljala njeno sporočilno vsebino. Tudi cenjena latvijska organistka Iveta Apkalna posega zunaj ozko specializiranega sveta orgelske glasbe, saj je kot prva organistka leta 2005 prejela nemško nagrado *echo klassik* za najboljšo glasbenico leta.

Programska redkost je februarski koncert; oblikovala ga bosta violinistka Isabelle Faust in pianist Aleksander Melnikov, uveljavljena solista in komorna partnerja, v projektu *horntrio* z odličnim amsterdamskim strokovnjakom za naravni rog Teunisom van der Zwartom. Kot projekt mednarodnega umetniškega sodelovanja naših vrhunskih umetnikov predstavljamo večer z mezzosopranistko Mirjam Kalin in avstrijskim pianistom Gottliebom Wallischem ter sporedom nemškega romantičnega in slovenskega samospeva.

V jesenskem delu sezone nadaljujemo sodelovanje s španskim veleposlaništvom, ki skupaj z dunajskimi kolegi pripravlja jesensko srednjeevropsko turnejo najboljših španskih interpretov; izvajalci bodo znani pozneje. Novembra bomo v Gallusovi dvorani prisluhnili v zadnjih letih mednarodno najuspešnejšemu južnoslovanskemu pianistu, Makedoncu Simonu Trpčeskemu, ki je odmeven uspeh dosegel v Veliki Britaniji, na Japonskem in v Združenih državah Amerike. Tam nastopa z najboljšimi orkestri, med drugim je lani nastopil kot solist Filharmoničnega orkestra iz New Yorka pod taktirko Lorina Maazla. Zanj sta značilna močna vitruoznost z globoko ekspresivnim, pojočim tonskim oblikovanjem ter nagnjenje k ruskemu in romantičnemu repertoarju. Decembra 2009 smo povabili sloviti Godalni kvartet Ysaÿe, ki deluje vse od leta 1984 in velja za enega najbolj mojstrskih interpretov francoske godalne kulture.

Isabelle Faust, violina

Aleksander Melnikov, klavir

Teunis van der Zwart, rog

Program:

Felix Mendelssohn-Bartholdy, *Sonata za violino in klavir v F-duru*

György Ligeti, *Trio za rog, violino in klavir, "Hommage à Brahms"*

Johannes Brahms, *Trio v Es-duru za rog, violino in klavir, op. 40*

27. januar 2009, Dvorana Slovenske filharmonije

Iveta Apkalna, orgle

Program:

Thierry Escaich, *Evokacija II*

Jehan Alain, *Žalostinka iz Treh plesov*

Philip Glass, *Ples št. 4*

Dmitrij Šostakovič, *Pasakalja iz opere Lady Macbeth Mcenskega okrožja*

Johann Sebastian Bach, *Pasakalja v c-molu, BWV 582*

Naji Hakim, *Hommage à Igor Stravinski*

11. februar 2009, Gallusova dvorana

Jordi Savall, viola da gamba

Hespèrion XXI

Program: Folije in romaneske – Variacije in plesi evropskega prostora

Avtorji: Diego Ortiz, Tobias Hume, Gaspar Sanz, Marin Marais, Lucas de Ribayaz, Francisco Correa de Arriau, Antonio Valente, Joan Cabanille, Antonio Martin y Coll
V sodelovanju z Veleposlaništvom Kraljevine Španije.
15. marec 2009, Gallusova dvorana

Hilary Hahn, violina

Valentina Lisitsa, klavir

Program:

Eugène Ysaÿe, *Sonata št. 4 v e-molu za violino, op. 27/4*
Charles Ives, *Sonata št. 4 za violino in klavir, "Children's Day at the Camp Meeting", S. 63*
Johannes Brahms, *Madžarski plesi, izbor*
Charles Ives, *Sonata št. 2 za violino in klavir, S. 61*
Eugène Ysaÿe, *Sonata št. 6 za violino, op. 27/6*
Eugène Ysaÿe, *Otroške sanje, op. 14*
Charles Ives, *Sonata št. 1 za violino in klavir, S. 60*
Béla Bartók, *Romunski ljudski plesi za violino in klavir, Sz. 56, BB 68*
25. marec 2009, Gallusova dvorana

Mirjam Kalin, mezzosopran

Gottlieb Wallisch, klavir

Program:

Robert Schumann, *Frauenliebe und Leben (Ljubezen in življenje žene), op. 42*
Richard Wagner, *Pet pesmi na besedila Mathilde Wesendonck*
Gustav Mahler, *Lieder eines fahrenden Gesellen (Pesmi popotnega tovariša)*
Marijan Lipovšek, *Pesmi iz mline*
V sodelovanju z Avstrijskim kulturnim forumom.
20. april 2009, Dvorana Slovenske filharmonije

Komorni koncert

Program in izvajalci bodo določeni pozneje, predvidoma bomo nadaljevali uspešno sodelovanje s španskim veleposlaništvom, ki v tem obdobju v sodelovanju z dunajskim veleposlaništvom pripravlja več koncertov domačih vrhunskih interpretov ali skupin.
Oktober 2008, Dvorana Slovenske filharmonije

Simon Trpčeski, klavir

Program bo določen pozneje.

11. november 2009, Gallusova dvorana

Godalni kvartet Ysaÿe

Program:

Josef Haydn, *Godalni kvartet v G-duru, op. 64 št. 4*
Béla Bartók, *Godalni kvartet št. 1 v a-molu, op. 7*
Ludwig van Beethoven, *Godalni kvartet v cis-molu, op. 131*
8. december 2008, Dvorana Slovenske filharmonije

Mladi mladim

V letu 2009 bomo pripravili sedem komornih koncertov v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko, na katerih se bodo predstavili uspešni mladi slovenski glasbeniki, izbrani na razpisu. V okviru tega programa so redne stalnice skladateljski večer, pevski recital in nagradni koncert za posebej uspešne na Tekmovanju mladih slovenskih glasbenikov (TEMSIG). Cikel prvič v celoti poteka v Klubu Cankarjevega doma.

Dean Delgiusto, harmonika

Kwindtet, člani: Irena Rovtar, flavta; Pavel Kac, oboa; Nadja Drakslar, klarinet; Miha Petkovšek, fagot; Klemen Glas, rog

28. januarja 2009, Klub Cankarjevega doma

Katja Skrinar, harfa

Nika Tkalec, Primož Urbanč, klavirski duo

4. marca 2009, Klub Cankarjevega doma

Darko Vidic, bariton

Teo Kovačević, pozavna

15. aprila 2009, Klub Cankarjevega doma

Pevski recital

Zinovia-Maria Zafeiriadou, sopran

Katerina Roussou, mezzosopran

13. maja 2009, Klub Cankarjevega doma

Termini cikla Mladi mladim v jesenskem delu leta 2009

7. oktober 2009, Klub Cankarjevega doma (Skladateljski večer)

4. november 2009, Klub Cankarjevega doma (Nagrajenci TEMSIG)

2. december 2009, Klub Cankarjevega doma (Pevski recital)

Zvoki šestih strun

Cikel, ki je namenjen kitari in drugim strunskim glasbilom, bomo v letu 2009 v celoti izvedli v Klubu Cankarjevega doma, prenovljenem tudi z namenom predstavljanja koncertov z naravno akustiko. Pripravljamo štiri recitale: že dogovorjen je koncert Johna O'Detta, enega najbolj znanih lutnjarjev, ki se bo marca predstavil s sporedom del Johna Dowlanda. Aprila pričakujemo odličnega kitarista Zorana Dukića, ki živi in dela v Barceloni, maja pa bomo gostili izvrstnega mehiškega Massima Felicija, kitarista znamenite italijanske Giglijeve šole. cikel bo uvedla domača kitaristka Katja Porovne Silič z gostjo flavtistko Jano Nadles.

Katja Porovne Silič, kitara; Jasna Nadles, flavta

Program:

Mauro Giuliani, *Serenada in Sonata Eroica*

Johann Kaspar Mertz, *Scherzo, Oddaljeni, Tarantela, Introdukcija in Rondo,*

Madžarska fantazija

Francis Kleynjans, *Arabeska*

Joaquin Turina, *Sonata*

Astor Piazzolla, *Zgodovina tanga*

4. februar 2009, Klub Cankarjevega doma

Paul O'Dette, lutnja

Program: *Angleški Orfej*

Izbor glasbe za lutnjo renesančnega mojstra Johna Dowlanda (1563–1626)

11. marec 2009, Klub Cankarjevega doma

Zoran Dukić, kitara

Program:

Antonio Jose, *Sonata*

Manuel Maria Ponce, *Sonatina Meridional*

Miguel Llobet, *Štiri katalonske pesmi*
Mario Castelnuovo-Tedesco, Izbor iz zbirke *24 Caprichos de Goya*, op. 195
Agustín Barrios, *Preludij; Caazapá; Choro de Saudade*
Astor Piazzolla, *Invierno Porteño* (arr. S. Assad)
Dušan Bogdanović, *Šest balkanskih miniaturni*
1. april 2009, Klub Cankarjevega doma

Massimo Felici, kitara

Program:
Eduardo Sainz de la Maza, *Belle époque*
Pierre de Breville, *Fantazija*
Gustave Samazeuilh, *Serenada*
Albert Roussel, *Segovia*, op. 29
Mauro Giuliani, *Rossiniana*, op. 120 št. 2
Giovanni Sollima, *Free life on earth V*
Einojuhani Rautavaara, *Serenade samoroga*
Sofija Gubajdulina, *Serenada*
Vicente Asencio, *Tango nezveste žene*
Mario Castelnuovo-Tedesco, *Tonadilla na ime Andrés Segovia* iz cikla *Greeting Car*, op. 170
Mario Castelnuovo-Tedesco, *Vražji capriccio*, op. 85
6. maj 2009, Klub Cankarjevega doma

Drugi komorni koncerti

Sonja Pahor, klavir

Program:
Wolfgang A. Mozart, *Sonata v D-duru*, KV 311
Ludwig van Beethoven, *Rondo op. 51 št. 1*
Ludwig van Beethoven, *32 variacij v c-molu*
Franz Liszt, *Obermannova dolina*, iz zbirke *Leta romanja*, I. knjiga
Robert Schumann, *Simfonične etude*, op. 13
16. november 2009, Klub CD

Koncert študentov orgelskega razreda Akademije za glasbo v Ljubljani

Mentorica: Renata Bauer
Program in izvajalci bodo določeni pozneje.
3. junij 2009, Gallusova dvorana

1. 5 DRUGE PRIREDITVE PROGRAMA RESNE GLASBE

Cikel nove glasbe – Predihano 2009

Cikel koncertov sodobne komponirane glasbe dopolnjuje ponudbo CD z manj uveljavljenimi umetniškimi vsebinami, izraženimi v sintaktično široko kodiranem tonskem jeziku. Program letošnjega cikla se bo gibal v smeri akademske glasbene ustvarjalnosti neevropskih skladateljev. V pripravi so koncerti, komorna opera in operni film mehiških, kanadskih, avstralskih, severnoameriških, kitajskih ter slovenskih poustvarjalcev in ustvarjalcev, ki svojo glasbeno identiteto prežemajo in izražajo z jezikom sodobne komponirane glasbe. Načrtujemo sedem do osem dogodkov: dva koncerta s komornim ansamblom odprte zasedbe do dvajsetih glasbenikov, koncert tolkalnega kvarteta, klavirski recital, večer, posvečen glasbi za harmoniko, ob desetletnici smrti skladatelja Primoža Ramovša, komorno opero za eno izvajalko,

projekcijo opernega filma. V sodelovanju z novoustanovljenim Inštitutom za raziskovanje zvočnih umetnosti pripravljamo dogodek performativne elektronske glasbe in predavanje o raziskovalno-tehnoloških praksah na področju zvoka.

Insomnio, ansambel za sodobno glasbo

Ansambel deluje na Nizozemskem že več kot desetletje in združuje številčno odprto skupino glasbenikov z različnim mednarodnim zaledjem. Njihov cilj je raziskovanje meja sodobne glasbe in večmedijske izraznosti, v svoje programe vključujejo vrhunska dela repertorija 20. stoletja ter skladbe obetajočih mladih avtorjev. V Ljubljani bodo predstavili dva spored del: enega s poudarkom na zunajevropskih skladateljih (Avstralija, Mehika, Nizozemska) in drugega z zgodovinsko pomembnim delom *Le marteau sans maître* Pierra Bouleza ter novejšo delo *Soira* finskega skladatelja Veli-Mattija Puumala.

29. in 30. marec 2009, Linhartova dvorana, Klub CD

Ljubezenske pesmi (Love Songs), opera

Glasba: Ana Sokolović

Režija in scenografija: Brent Krysa

Glasbeno vodenje: Dáirine ní Mheadhra, John Hess

Beograjčanka Ana Sokolović je študirala v Kanadi, kjer danes živi in deluje. Za skladateljsko delo je prejela vrsto kanadskih umetniških nagrad, med zadnjimi naj omenimo nagrado *opus* v letu 2008 za skladateljico leta. V tem odrskem delu, ki je bilo prvič uprizorjeno marca 2008, je uglasbila svoje najljubše ljubezenske pesmi v 100 različnih jezikih. Predstava je polno režirana, razdeljena v štiri stavke in oblikovana v virtuozi dramaturški potezi za solopevko. Libreto vključuje odlomke o različnih razsežnostih ljubezni in se naslanja na pesmi Shakespeara, Paula Éluarda, Émile Nelligan, Vaska Pope, Miroslava Antića, Katula, Walta Whitmana, Amarusataka in drugih.

Produkcija: Queen of Pudding's Music Theatre

21. april 2009, Kosovelova dvorana

Tambuco, tolkalni ansambel

Štirje glasbeniki tvorijo najbolj znano tolkalno skupino v Mehiki, štejejo pa jo tudi med najbolj inovativne tovrstne zasedbe v svetu. Njihova zadnja zgoščenka z glasbo Carlosa Cháveza je bila nominirana za nagrado grammy, prav tako album *Nuevo*, ki so ga posneli pred kratkim s kvartetom Kronos.

Program: dela mehiških, španskih in slovenskih sodobnih avtorjev za skupino štirih tolkal

maj 2009, Linhartova dvorana

Tan Dun, Tea, The Mirror of the Soul (Čaj, ogledalo duše), operni film

Izvajalci: Nancy Allen Lundy, Haijing Fu, Christopher Gillett, Stephen Richardson, Simfonični orkester NHK, Tokijska opera (2002)

Eno najbolj odmevnih del v tem trenutku najbolj znanega kitajskega skladatelja Tan Duna, tragična ljubezenska zgodba med kitajskim princem-menihiom in japonsko princeso z ozadjem japonske *Knjige o čaju* iz 9. stoletja.

april ali maj 2009, Klub CD

Koncert sodobne klavirske glasbe

Nina Prešiček, klavir

Program:

Béla Bartók: *Na prostem*

Igor Štuhec: *Sonata za klavir*

John Cage: *In a Landscape* za klavir (z videom)

Janez Matičič: *Kozmofonija* za klavir, trak in živo elektroniko

Lojze Lebič: *Sonet za Acija*

Mauricio Kagel: *MM51* (z videom)

V sodelovanju z Radiom Slovenija in Založbo kaset in plošč pripravljamo recital, ki bo omogočil tudi snemanje DVD-ja, saj nekatere skladbe vključujejo video ali živo elektroniko.

12. oktober 2009, Klub CD

Nova glasba za harmoniko – Posvečeno Primožu Ramovšu

Izvajalci:

Klemen Leben, Ernö Sebastien, harmonika

Trio Marakle (Matjaž Porovne, violina; Ravi Shrestha, kitara; N.N, klarinet)

Program:

Primož Ramovš: *Za harmoniko; Ernönek; V sozvočju; Izpolnjena želja; Viribus unitis*

Lojze Lebič: Novo delo za harmoniko solo

Tomaž Habe: Novo delo za violino, klarinet, kitaro in harmoniko

V letu 2009 bo minilo deset let od smrti skladatelja Primoža Ramovša, enega prvih v Sloveniji, ki je harmoniko prepoznal kot enakovreden inštrument na področju resne glasbe in ji zato tudi namenil nekaj del. Kot dar velikemu ustvarjalcu bomo pripravili koncertni večer, ki bo temeljil na Ramovševih skladbah za harmoniko. Te so izjemno obogatile repertoar koncertne harmonike in ji pomagale odpreti vrata na avantgardne odre. Ena od zanimivosti koncerta bo zagotovo krstna izvedba Ramovševe skladbe *Izpolnjena želja*, ki na izvedbo čaka že od daljnega leta 1997. Poleg te novosti pa bosta dogodku zagotovo dali poseben čar in pomembnost še dve novi skladbi, ki ju bosta prav za to priložnost napisala skladatelj Tomaž Habe in akademik Lojze Lebič.

12. november 2009, Klub CD

Večer performativne elektronske glasbe

Predavanje o raziskovalno-tehnoloških praksah na področju zvoka, v okviru Festivala zvočnih umetnosti.

V sodelovanju z Inštitutom za raziskovanje zvočnih umetnosti (IRZU)

od 23. do 26. maja 2009, Kosovelova dvorana, Dvorana M3, M4

1. 6 OPERNE PREDSTAVE / ZAČASNO GOSTOVANJE SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

V času obnove lastne matične hiše bo SNG Opera in balet Ljubljana² izvedla del programa v januarski terminski shemi, ki je sicer redno rezervirana za velike glasbeno-gledališke produkcije: v letu 2009 bo to ponovitev opere *Knez Igor* Aleksandra Borodina (glej 1. 2 Glasbeno-scenska dejavnost).

Za pripravo in izvedbo velikega dela dodatnega programa SNG Opera in balet Ljubljana (zaradi prenove matične dvorane) pa bo CD v letu 2009 zagotovil dodatne zmogljivosti oziroma termine³ za operne in baletne predstave v Linhartovi in Gallusovi dvorani (baletne uprizoritve SNG OB Lj. so predstavljene na področju plesnih umetnosti, nekaj predstav – *Najlepši zbori iz oper* in 6 ponovitev baleta *Picko in Packo* – je vključenih v program kulturne vzgoje).

Glede na ustaljeno programsko shemo javne službe CD predstavljajo ti termini (za operne in baletne predstave) precejšnje povečanje obsega javne službe, zato so dodatno ovrednoteni v skupni oceni splošnih stroškov in stroškov dela v finančnem načrtu javne službe CD za leto 2009.

Skupaj je načrtovanih 30 dodatnih predstav v Linhartovi dvorani (82 terminov) in 10 dodatnih predstav v Gallusovi dvorani (51 terminov). SNG OB ima tako načrtovanih skupaj 40 dodatnih predstav v predlogu programa javne službe CD za leto 2009.

² tudi SNG OB Lj

³ Termin je štiri- do šesturni časovni sklop, ko v dvorani poteka priprava, vaja ali prireditev.

Dodatne operne predstave

Carl Orff, *Carmina Burana*, scenska kantata

Solisti, zbor in orkester SNG Opera in balet Ljubljana ter Opera in balet SNG Maribor
Gallusova dvorana, 21. maj 2009

Gioacchino Rossini, *Seviljski brivec*

Komična opera v dveh dejanjih
Režiser: Plamen Kartaloff
Scenografija in kostumografija: Ioanna Manoledaki
Operni solisti, zbor in orkester SNG Opera in balet Ljubljana
Gallusova dvorana, 29. in 30. junij, 2. julij 2009

Franz Lehár, *Vesela vdova*, opereta

Nova postavitev predstave iz sezone 2001/02
Režiser: Vinko Möderndorfer
Operni solisti, operni in baletni zbor ter orkester SNG Opera in balet Ljubljana
Linhartova dvorana, od 12. do 16. oktobra, 4 predstave

Načrtovano število prireditev, obiskovalcev, neposredni stroški in prihodki / klasična glasba

KLASIČNA GLASBA	Koda	št. prireditvev	število obiskovalcev	načrtovani neposredni stroški (NS)	načrtovan prihodek od vstopnine	drugi nejavni prihodki	sredstva MK za neposredne stroške	delež MK za NS
SIMFONIČNA GLASBA	40101	74	71.970	533.572	529.434	57.500		
GLASBENO SCENSKA DELA	40102	6	4.200	12.050	24.990			
VOKALNA GLASBA	40105	4	2.620	54.120	30.440			
KOMORNA GLASBA	40106	21	5.715	149.353	62.352	1.500		
ZAČASNO GOSTOVANJE SNG OB / OPERA	40107	8	5.000	3.243	23.768			
DRUGE PRIREDITVE	40109	9	710	70.192	5.040			
DRUGI STROŠKI, PRIHODKI	40110			24.452				
SKUPAJ KLASIČNA GLASBA	401	122	90.215	846.983	676.024	59.000	276.852	33%

2 DRUGA GLASBA

2.1 GLASBE SVETA

Program sestavljajo naslednji sklopi: abonma Glasbe sveta z osmimi koncertnimi večeri in dva koncertna večera v sklopu festivala Druga godba. Dva koncertna večera v abonmaju Glasbe sveta bosta vključena tudi v festival Viva Mehika.

Sodelovanje z Zavodom Druga godba pri organizaciji in izvedbi festivala Druga godba predvideva programsko in organizacijsko sodelovanje. Programsko sodelovanje bo potekalo v Klubu CD, in sicer tako kot v letu 2008. To pomeni, da bo Cankarjev dom prispeval en koncert v sklopu Cankarjevih torkov za festival Druga godba, medtem ko bo za drugi koncert v Klubu CD neposredne stroške plačala Druga godba. V organizacijskem smislu bosta zavoda sodelovala tako, da bo vodja programa druge glasbe v CD Bogdan Benigar del svojega delovnega časa v CD namenil tudi za pripravo festivala, pri izvedbi (med festivalom) pa bo delno sodelovala tudi tehnična izvedba CD, vključno z uporabo nekaterih tehničnih orodij za izvedbo koncertov.

ABONMA GLASBE SVETA (OSEM KONCERTNIH VEČEROV)

Umetnost afganistanskega glasbila rūbab

HOMAYUN SAKHI, Afganistan

Homayun Sakhi, rubab

Toryalai Hashimi, tabla

Izvrsten glasbenik in odličen virtuoz z močno karizmo Homayun Sakhi je eden najboljših mojstrov rubaba svoje generacije. Med dolgotrajnimi oboroženimi spopadi, ko je bila glasba v Afganistanu strogo nadzorovana, cenzurirana, zatirana in na koncu popolnoma prepovedana, je klasičen rubab, ki se mu posveča Homayun, ne le preživel, temveč je dosegel tudi nove ustvarjalne višine. Homayunova virtuoznost dokazuje, da lahko domiselni umetnik, ki se udejanja v tradicionalnem glasbenem idiomu, svojo izrazno moč obogati in razvije ob upoštevanju tradicije in senzibilnosti starih mojstrov. Slovenska premiera!

9. februar, Linhartova dvorana

Večer mehiške tradicionalne glasbe

GRUPO JARANERO, Mehika

LOS UTRERA, Mehika

Festival Viva Mehika

Program skupine Jaranero zajema najrazličnejše teme mehiške tradicionalne glasbe, kot so *Panorama tradicionalne glasbe*, *Afriški vplivi v tradicionalni mehiški glasbi*, *Izvori poulične glasbe mariači*. Vse podkrepijo s predstavitvenim repertoarjem različnih glasbenih predelov. Skupino vodi Guillermo Contreras Arias, ki igra na violino, harfe, različne staroselske piščali in ima tudi zbirko več kot 3500 pravih mehiških glasbil.

Družinska skupina Los Utrera izvaja *son jarocho* in fandango ob spremljavi plesa. Obe zasedbi predstavljata mehiško tradicijo po vsem svetu. Slovenska premiera!

Pred koncertoma bomo pripravili tudi predavanje in glasbeno delavnico.

V sodelovanju z mehiškim veleposlaništvom na Dunaju.

14. marec, Linhartova dvorana

Turneja, posvečena Larsu Hollmerju

ACCORDION TRIBE, Slovenija, Finska, ZDA, Avstrija

Bratko Bibič, Maria Kalaniemi, Guy Klucevsek, Otto Lechner

Najbolj slavno harmonikarsko pleme nadaljuje svoj pohod po planetu. Potem ko smo se leta 2006 po razprodani turneji, ki je obsegala tudi Cankarjev dom, zbal, da bi Accordion Tribe prenehal ustvarjati in nastopati skupaj, bomo vendarle doživeli še eno veliko vrnitev. Tokrat žal v okrnjenem številu, saj je decembra 2008 preminil član zasedbe Lars Hollmer. V spomin na skupno muziciranje in prijateljevanje mu zdaj četverica čarodejev na harmoniki posveča vso koncertno turnejo. Slišali bomo pretežno nov program s skladbami posameznih mojstrov, ki so bile napisane tako za skupno muziciranje kot za različne kombinacije v plemenu.

Obetamo si lahko še en nepozaben harmonikarski večer.

4. april, Linhartova dvorana

Gostovanje najbolj cenjene mehiške pevke.

LILA DOWNS, Mehika

Festival Viva Mehika

Mehiška glasbena diva Lila Downs je hči mistične kabaretne pevke Anite Sánchez in škotsko-ameriškega profesorja umetnosti Allena Downsa. Rojena je bila v mehiškem mestu Oaxaca, odrasla je poleg Oaxace tudi v Kaliforniji in Minnesoti, kjer je diplomirala iz petja in antropologije na univerzi v Minnesoti. Med drugimi sta njena prevzemajoča osebnost in glas pritegnila tudi hollywoodske producente. Igrala je v filmu o mehiški umetnici Fridi Kahlo. Odpela je skladbo iz filma *Burn It Blue*, nominirano za oskarja, in bila prva Latinskoameričanka, ki je nastopala na podelitvi nagrad. Za *One Blood/Una Sangre* je prejela latinskega grammyja v kategoriji najboljših albumov folk glasbe leta 2004. Tako kot na prejšnjih albumih se na najnovjšem *Shake Away* Downsova navdihuje pri staroselski srednjeameriški glasbi ljudstev, kot so Misteki, Zapoteki, Maji in Nahuatl.

Po koncertu na Festivalu Ljubljana bo to njen drugi nastop v Sloveniji.

1. junij, Gallusova dvorana

Veliki brazilski zvezdnik na harmoniki

RENATO BORGHETTI, Brazilija

Renato Borghetti, harmonika

Pedro Figueirero, saksofon, flavta

Daniel Sa, kitara

Vitor Peixoto, klavir

Zamaknjenost, humor in vrhunska virtuoznost.

Harmonikar Renato Borghetti, mojster bogate glasbene tradicije gavčev iz južne Brazilije, se leta 2009 vrača v Evropo z novim programom. Njegovi nastopi so nepozabni dogodki, ki elegantno in razburljivo prepletajo tradicionalne zvrsti, kot so milonga, *chacarera* in *chamamé*, z elementi jazzja, tanga in italijansko-španskimi vplivi.

Nedvomno nas čaka ognjevit glasbeni večer!

22. september, Klub CD

Ritmi neukročenega puščavskega vetra in plesne melodije reke Niger

KONCERT AFRIŠKE GLASBE

AFEL BOCOUM & ALKIBAR, Mali

Izjemno nadarjeni kitarist, skladatelj in pevec Afel Bocoum izhaja iz ljudstva Sonrai, katerega glasbo prevevajo občutenje puščave in ritmi reke Niger. Glasbeno pot je začel pri trinajstih letih, ko se je pridružil stricu Aliju Farki Toureju in njegovi skupini Asco, v osemdesetih letih pa je ustanovil lastno skupino Alkibar, kar pomeni »glasnik velike reke«. Leta 1999 je izdal prvenec *Alkibar*, posnet med živahnimi nastopi s Tourejevo zasedbo, v začetku leta 2006 pa studijski album *Niger*, ki nas ponese na obrežja te reke, k enemu od izvirov bluesa.

Njegov svojstveni, izbrani in hipnotični slog odseva malijsko etnično raznolikost in nadaljuje stričevo glasbeno poslanstvo.

K svetovni prepoznavnosti malijske glasbe je Bacoum leta 2002 prispeval svoj delež pri izjemno uspešnem albumu *Mali Music* pevca Damona Albarna (skupina Blur) ter v letih 2004/05 pri projektu *Desert Blues* s Habibom Koitejem in tuareško žensko zasedbo Tartit; z njimi je nastopil tudi v Sloveniji. Spomladi 2009 lahko pričakujemo novi Bocoumov album.

26. oktober, Linhartova dvorana

Down by the Riverside

THE BLIND BOYS OF ALABAMA & PRESERVATION HALL JAZZ BAND, ZDA

Veliki ameriški zasedbi The Blind Boys of Alabama (žive legende gospla z letnico ustanovitve 1939, nagrajene s štirimi grammyji) in Preservation Hall Jazz Band (častitljivi obujevalci neworleanške jazzovske tradicije iz znamenite francoske četrti) sta združili moči v projektu, ki osvetljuje bogato glasbeno tradicijo New Orleansa na gostovanju z naslovom Down By The Riverside. V začetku leta 2008 je zasedba The Blind Boys izdala album *Down In New Orleans* v želji ponuditi upanje mestu, ki se še danes spoprijema s posledicami orkana. *Washington Post* je album ocenil kot "navdihnjen in tehten, na meji čudežnega". *USA Today* ga je hvalil kot "glasbeni hommage New Orleansu" in *Rolling Stone* kot "super orožje ameriške roots glasbe". Na kritiško hvaljenem albumu gostujejo Preservation Hall Jazz Band, legendarni Allen Toussaint in lokalni Hot 8 Brass Band.

10. november, Gallusova dvorana

SHANBEHZADEH ENSEMBLE, Iran

Saeid Shanbehzadeh

Naghib Shanbehzadeh

iranske dude, dvojna flavta, kozji rog, tradicionalne piščali, tolkala, činele

Saeid in Naghib Shanbehzadeh, oče in sin, ki živita in delujeta v Parizu, se s polnim zanosom posvečata glasbi in tradicionalnim plesom regije Bušer v Perzijskem zalivu (južni Iran), kjer se že petsto let srečujejo ter v čudovitem vzorcu prepletajo perzijski, afriški in indijski ritmi, zvoki in melodije. V tej bogati tradiciji ima glasba pomembno vlogo v vseh prelomnih trenutkih življenja, v veri, obredju, družbenem dogajanju, pri delu, ljubezni, slavi in tragedijah.

Saeid je v svojem nastopu predan tradiciji in neprekosljiv: zamaknjen se vrti po odru ter prevzema občinstvo s plesom in glasbo, ki jo zaznamuje zlasti zvok njegovih iranskih dud. Pri tem ga z enakim žarom na tradicionalnih tolkalih spremlja sin Naghib, ki se je začel glasbeno izobraževati že pri treh letih, zdaj pa študira na Konservatoriju v Créteilu.

11. decembra, Linhartova dvorana

A FILETTA, Korzika

Korziške vokalne polifonije. Vokalni večer par excellence, z eno najboljših vokalnih zasedb na svetu.

7. junij, Klub CD (Druga godba)

ROMSKI VEČER

Ob svetovnem dnevu Romov bomo v sodelovanju z Društvom Amala izvedli romski muzikal *Djelem*, *Djelem* v režiji Violete Tomič. Nastopili bodo slovenski igralci in glasbeni gostje iz tujine, med njimi

Esma Redžepova

Sreda, 8. april, Linhartova dvorana

2. 2 JAZZ IN MEJNE GLASBENE ZVRSTI

Program sestavlja trije sklopi: Cankarjevi torki (30), 50. jazz festival Ljubljana in dva koncerta Big Banda RTV Slovenija, poleg tega pa še ena glasbena delavnica.

Poleg sodelovanja z javnim zavodom RTV Slovenija pri izvedbi dveh koncertov Big Banda RTV Slovenija bomo pri povezovanju Jazz festivala Ljubljana in Jazz Lenta sodelovali še z javnim zavodom

Narodni dom iz Maribora ter pri povezovanju programa Cankarjevi torki in Festival Keltika (dva koncerta) z zavodom Gabrijel fest Cerkno.

CANKARJEVI TORKI

Cankarjevi torki so velika programska popestritev in kakovostna nadgradnja ponudbe jazzovskih in mejnih glasbenih zvrsti v CD. Kljub črnogledim napovedim strokovne komisije za glasbo MK pri obravnavi načrtovanega programa za leto 2008 je občinstvo glasbeni program v KCD sprejelo zelo dobro, obisk je celo nad pričakovanim in tudi mnenje strokovne javnosti je bilo izjemno dobro tako glede programa v celoti kot posamičnih koncertov. Zato bomo s programom nadaljevali in ga še okrepili.

Večino koncertov v prvi polovici leta bo napovedovalo dogajanje na 50. jazz festivalu Ljubljana. Število domačih izvajalcev, ki bodo nastopili v sklopu CT, je v prvi polovici leta manjše kot sicer, ker bodo najboljši domači izvajalci v letu 2009 dobili prostor na 50. jazz festivalu Ljubljana (glej pod Jazz festival).

Konceptualno program koncertov v Klubu CD temelji na enakih načelih kot v letu 2008:

- promoviranje jazzovske umetnosti vse koledarsko leto ter s tem vzgajanje in navajanje občinstva na glasbeno zvrst, ki razvija svobodni duh in oblikuje kritično glasbeno misel;
- dopolnjevanje in posodabljanje programskih vsebin Ljubljanskega jazz festivala ter s tem oblikovanje jazzovske kakovosti v prostoru, ki naj bi preprečila programsko nihanje ob menjavi umetniških vodij festivala ali jih uravnavala ter dolgoročno zagotavljala širino programske politike festivala;
- povečanje splošne kulturne ali glasbene zavesti v tem kulturnem okolju;
- spodbujanje ustvarjalnosti, povezane z jazzom in sodobno glasbo.

UROŠ RAKOVEC TRIO /SlovenijaHrvaška/

Uroš Rakovec, kitara; Žiga Golob, bas; Krunoslav Levačič, bobni

»Na avtorskem prvencu *Poganjki* (Jazz & Blues Records 2009) se Uroš Rakovec (med drugim avtor glasbe za filme *Šelestenje*, *Lajf*, *Kratki stiki* ...) predstavlja s svojo vizijo renesančne glasbe. Gre za novo muziko, kakršno iz strun iztisnejo le redki domači kitaristi. Tukaj je Uroš bolj strunar kot kitarist, saj še posebno skrbi za detajle, okraske, vmesne postanke, skratka skrbi, da glasba 'diha', kar pa poslušalca očara in pritegne, povleče v vrtinec natančno postavljenih odmevov, izzvenov, premolkov.« *Mario Batelič, Poganjki, iz spremnega besedila. Svetovna premiera!*

13. januar

BUFFALO COLLISION, NewYork

Tim Berne, saksofon; Hank Roberts, violončelo; Ethan Iverson, klavir; Dave King, bobni

Člani zasedbe Buffalo Collision so se spoznali v Roulette, klubu eksperimentalne glasbe v SoHu. Dolgotrajna sodelavca Tim Berne in Hank Roberts sta legendi newyorškega glasbenega prizorišča, Ethan Iverson in Dave King, člana The Bad Plus, pa sta odraščala ob poslušanju Bernove in Robertsove glasbe. Dve življenjski filozofiji se spopadata kot bizona, a iz njiju izide brezkompromisna svobodna improvizacija z razumljivo teksturo. Slovenska premiera!

20. januar

RAMBO AMADEUS, Beograd

Ekstravaganтни glasbenik in medijski manipulator Antonije Pušić aka Rambo Amadeus, nedvomno eden najizvirnejših izvajalcev popularne glasbe na območju Balkana in širše, se natanko po treh letih vrača v Cankarjev dom s slovensko premiero albuma *Hipišizik Metafizik*.

27. januar

DAMIR IMAMOVIĆ TRIO, Sarajevo

Damir Imamović, kitara/glas; Vanja Radoja, violina; Edvin Hadžić, kontrabas

Sevdah, ki je slišati kot jazz! Trio je doslej izdal dva albuma. *Abrašević Live*, ki je izšel spomladi 2008, ga je pripeljal tudi v Slovenijo na Jazz fest v Cerkno. »Damir Imamović je z jazzovsko naravnano interpretacijo bosenskih sevdalink očaral občinstvo in pokazal, kako krmariti emocijo in intelektualni razmislek.« *Ičo Vidmar, Dnevnik, maj 2008*

3. februar

MASSIMO DE MATTIA MIKIRI QUARTET, Italija, Slovenija

Massimo de Mattia, flavte; Denis Biasson, kitara; Bruno Ceselli, klavir; Zlatko Kaučič, bobni

Italijanski jazz ne pojenja in še naprej preseneča. Čeprav je Massimo de Mattia dejaven na glasbeni sceni že skoraj trideset let in izdaja albume od leta 1993, postajamo pozorni nanj (tudi zaradi Zlatka Kaučiča) šele z odličnim albumom *Mikiri*, izdanem pri Splasch Records leta 2008. Flavta v improvizirani godbi. Flavta na osemtisočaku – slovenska premiera!

10. februar

LOUIS SCLAVIS MEETS AKI TAKASE, Francija, Japonska

Louis Sclavis, klarineti; Aki Takase, klavir

Francoz in Japonka sta se prvič srečala v Berlinu pred dvema letoma. On slovi kot eden najbolj avantgardnih evropskih instrumentalistov na basovskem klarinetu, ona kot izjemna improvizatorka, vodja različnih zasedb, aranžerka in pianistka. Čeprav so njuni številni albumi na prvo poslušanje zelo različni, oba zaznamujeta občutljivost in vitalna izraznost, ki jo bosta pričarala v živo z avtorskimi skladbami, napisanimi posebej za ta duo. Zimske impresije – slovenska premiera!

17. februar

VANDERMARK 5 + ATOMIC, Chicago, Oslo, Stockholm

V5: Ken Vandermark, pihala; Dave Rempis, saksofoni; Fred Lonberg-Holm, violončelo; Kent Kessler, bas; Tim Daisy, bobni

Atomic: Fredrik Ljungkvist, saksofoni; Magnus Broo, trobenta; Håvard Wiik, klavir; Ingebrigt Håker Flaten, bas; Paal Nilssen-Love, bobni

Tako V5 kot Atomic sta redki stalni zasedbi v sodobnem jazzu, ponašata pa se tudi s skupno turnejo po ZDA. V5 je prva med mnogimi skupinami Kena Vandermarka, s katero je v slabih trinajstih letih izdal 14 albumov! Zadnji, *Beat Reader* iz leta 2007, je eden od vrhuncev njegove dosedanje uspešne poti. Atomic so doslej izdali tri enojne albume ter dva seta s po tremi cedeji. Po izjemnem koncertnem *Bikini Tapes* je septembra razveselil še *Retrograde* (Jazzland, 2008), ki je sestavljen iz dveh studijskih in enega koncertnega ploščka. Skupini presežnikov obetata sanjski večer nove muzike in neotradicionalnega jazza v treh nizih po formuli $1 + 1 = 2$. Mini jazz festival v Klubu CD! Ekskluzivno za Ljubljano!

24. februar

ELINA DUNI QUARTET, Albanija, Švica

Elina Duni, glas; Colin Vallon, klavir; Bänz Oester, bas; Norbert Pfammatter, bobni

Elina Duni poje o svoji domovini. Njene pesmi hitro sedejo v srce in uho. Očara nas njihova opojna čutnost, kljub temu da besedila ne razumemo. Čeprav Elina Duni izhaja iz jazza in ne iz ljudske glasbe, se izogiba vokalnim klišejem žanra ter snuje program iz balkanskega in albanskega repertoarja. Očarani in navdušeni nad zrelostjo njenega glasu se predamo evokativni moči mlade pevke ob spremljavi jazzovskega tria na čelu z vse boljšim Colinom Vallonom. Poj z mano, Albanija! Slovenska premiera!

3. marec

TRIO BRAAM/DEJOODE/VATCHER, Amsterdam

Michiel Braam, klavir; Wilbert de Joode, bas; Michael Vatcher, bobni

Trio BraamDeJoodeVatcher je predan izrazni svobodi in drznosti. Enakovredno ustvarja glasbo, ki se lahko spusti v katero koli smer, odvisno od trenutnih odločitev. Dolgo glasbeno prijateljstvo (od leta 1989) je pripomoglo k intuitivni izvedbi najvišje kakovosti. Najbolj blesti v kratkih udarnih skladbah, ko se spominja jazzovske zgodovine in njene meje prehaja z dognano, osupljivo spretnostjo. Trio se izredno smelo poigrava s spajanjem in raztezanjem starih jazzovskih oblik. Še ena učna ura branja zgodovine jazzu, torej, in nihče je ne opravi bolje kot nizozemska jazzovska šola. Slovenska premiera!

10. marec

CARLA KIHLESTEDT TRIO 2FOOT YARD, Kalifornija

Carla Kihlstedt, violina/glas; Marika Hughes, violončelo/glas; Shazmad Ismaily, bobni

Skladateljica in violinistka, ki smo jo poslušali v Tin Hat Triu, Sleepytime Gorilla Museum in Cosa Bravi, uspešno ozvočuje vedno več prostora. Trio 2Foot Yard raziskuje meje med art in pop pesmijo ter pri tem uporablja elemente obeh. ArtPop večer – slovenska premiera!

17. marec

MAUGER, NewYork

Rudresh Mahanthappa, altovski saksofon; Marc Dresser, bas; Gerry Hemingway, bobni

Trio Mauger sestavljata legendi ameriške improvizirane godbe Marc Dresser in Gerry Hemingway ter »vzhajajoča zvezda« Rudresh Mahanthappa, ki smo ga pred leti slišali na Ljubljanskem jazz festivalu v duu Raw Materials z Vijayem Iyerjem. Dresser in Hemingway se poznata že od leta 1975 in sta med drugim igrala v kvartetu Anthonyja Braxtona, medtem ko je Mahanthappa eden najbolj opaznih altovskih saksofonistov v novem jazzu z raznovrstnostjo, virtuoznostjo in globino svojih večnarodnostnih korenin. Trio je poleti 2008 za vedno bolj cenjeno založbo Clean Feed izdal zgoščenko *The Beautiful Enabler* in takoj naletel na odlične odzive. Glasbena poslastica iz Brooklyna – slovenska premiera!

24. marec

BIONDINI/GODARD/REIJSEGER, Italija, Francija, Nizozemska

Luciano Biondini, harmonika; Michel Godard, tuba, serpent; Ernst Reijseger, violončelo

Michel Godard, verjetno najbolj iskan tubist v improvizacijskih vodah, je redni gost naših odrov, v zadnjem času predvsem po zaslugi Sama Šalamona. Tokrat mu družbo delata Luciano Biondini, še en »usekan« italijanski harmonikar ter še bolj »nor« nizozemski violončelist Ernst Reijseger, pri nas viden na dveh zgodovinskih in neponovljivih koncertih s Triom Clusone leta '94 in sklepnim koncertom Druge godbe '07 v družbi Mola Sylle, sardinskih pevcev in filmov Wernerja Herzoga. Godba z nasmehom na ustnicah – slovenska premiera!

31. marec

STEVE WYNN feat. CHRIS ECKMAN BAND, NewYork, Ljubljana

Steve Wynn, glas/kitara; Chris Eckman, kitara/glas; Žiga Golob, bas

Blaž Celarec, bobni + posebni gostje

Legendarni vodja skupine Dream Syndicate in avtor več kot tristo pesmi je leta 2008, po sedmih letih, izdal album z naslovom *Crossing Dragon Bridge*. Že iz naslova lahko sklepamo, da je album povezan z Ljubljano, kar je res. Nastal je po tem, ko je Chris Eckman povabil Steva Wynna v Ljubljano, kjer je ostal tri tedne in v njegovem studiu posnel *Crossing Dragon Bridge*. Glasbeni poljub Ljubljani – slovenska premiera!

7. april

GACHA EMPEGA + SAM KARPIENIA TRIO, Marseille

GA: Manu Théron, glas/bendir; Sam Karpينيا, glas/tamburin; SKT: Sam Karpينيا, glas/mandola; Daniel Gaglione, glas/mandola; Matthieu Goust, bobni

Manu Théron in Sam Karpينيا sta ustanovila Gacha Empega (izg. *geča ampeg*, v prevodu delavec z dvema levima rokama) v letu 1997, izdala album in v dveh letih iz osrčja oksitanske scene prodrila na

mednarodne odre. Nato sta se razšla in ustanovila Lo Còr de la Plana (Théron) in Dupain (Karpienia). Medtem ko so prvi zdaj svetovne zvezde vokalne muzike, so Dupain razpadli in Karpienia se je vrnil v trio, ki je bil svoj čas osnova za Dupain (v prevodu kos »delavskega« kruha). Pod vplivi rembetika, flamenka ter z rockovsko dušo in koncertno energijo ponovno razširja (izjemen) glas svojega mesta. Po vsem, kar se je zgodilo, je bil »reunion« dua Gacha Empega neizogiben. Slovenska premiera!

14. april

VOLKOV TRIO feat. STAROSTIN, Rusija

Vladimir Volkov, bas; Slava Kurašov, kitara; Denis Sladkevič, bobni; Sergej Starostin, klarinet & glas
Eden vodilnih evropskih glasbenikov free jazza Vladimir Volkov je glasbeni fenomen, ki obvladuje različne glasbene zvrsti. Zasedba zelo ustvarjalno spaja avantgardno improvizirano glasbo s koreninami tradicionalne folklore. Gostuje po številnih mednarodnih odrih in je prejela nemalo mednarodnih nagrad. Po daljšem času pri nas vrhunski jazz iz Rusije. Slovenska premiera! »Glasba Volkova je kot pomladni veter – včasih vihar, včasih lirično nežna, včasih temačna – nato svetla.

Izjemen basist!« (Jazz Podium) Slovenska premiera!

21. april

SEXTETO RODRIGUEZ, Kuba, New York

Roberto Rodriguez, bobni; Gilad Harel, klarinet; Uri Sharlin, harmonika/klavir; Jonathan Keren, violon; Bernard Minoso, bas; Igor Baro, konga

Kubanski jazz sreča klezmer pod vodstvom karizmatičnega tolkalca Roberta Rodrigueza, ki ga med drugim poznamo iz zasedbe Los Cubanitos Postizos ter po sodelovanju in skupnem albumu z legendarnim Mauriceom El Médionijem. Ob poslušanju zadnjega albuma *Baila, Baila* (Tzadik 2008) je mojster tolkal Ray Baretto v intervjuju za *Jazz Times* izjavil: »Bravo! Popolnoma navdušujoče, česa takega še nisem slišal – čisto me je prevzelo!«

28. april

DON BYRON & THE NEW GOSPEL QUINTET, New York

DK Dyson, glas; Don Byron, tenorski saksofon/klarinet/spremljajoči glas; Frank Wilkins, klavir; Brad Jones, bas; Pheeroan Aklauff, bobni

Edinstveni glasbenik Don Byron že več kot desetletje ustvarja v izjemnem razponu glasbenih kontekstov in si v raziskovanju različnih tradicij nenehno prizadeva za »nadžanrski« zvok. Kot klarinetist, saksofonist, skladatelj, aranžer in družbeni kritik Byron vsak žanr glasbe, ki se ga loti, zasnuje v novi podobi, najsi gre za klasično glasbo, salso, hip-hop, funk, rhythm & blues, klezmer ali kateri koli drugi jazzovski slog od swinga in bopa ter prodorne downtown improvizacije. Odkar ga je *Down Beat* imenoval za jazzista leta 1992, ga tako kritiki kot poslušalci v vodilnih mednarodnih glasbenih publikacijah vedno znova izglasujejo za najboljšega klarinetista. Gospel pomladi! Slovenska premiera!

5. maj

THE NECKS, Avstralija

Chris Abrahams, klavir; Lloyd Swanton, bas; Tony Buck, bobni

Kulturna avstralska skupina The Necks je izdala 14 albumov. Chris Abrahams, Tony Buck in Lloyd Swanton v ozračju izjemne vzajemnosti oddajajo energijo, ki je z navadnimi besedami ni mogoče opisati. Glasbeniki, ki se spogledujejo prav z vsako zvrstjo, od popa do avantgarde, sodijo med najbolj spoštovane in iskane avstralske umetnike. Doslej so dvakrat nastopili v Mariboru in enkrat v Ljubljani na Festivalu avstralske pomladi. Hipnotično majsko cvetenje!

12. maj

DERYA TÜRKAN, UĞUR IŞIK & RENAUD GARCIA FONS, Turčija/Francija

Derya Türkan, kemanče; Uğur Işık, violončelo; Renaud Garcia Fons, bas

Vodilni turški virtuoz črnomoškega godalnega glasbila kemanče Derya Türkan skladbe obravnava sodobno. Izvaja jih v sodelovanju z znamenitim turškim violončelistom Uğurjem İşikom in slavnim francoskim basistom Renaudom Garcio Fonsom. Kemanče prehaja meje tradicionalnega glasbila, saj v povezavi z violončelom in kontrabasom nastane popolnoma novo glasbeno zlitje. Skladbe so bile izvirno napisane za turške sultane, ki so jih poslušali v svoji palači v Konstantinoplu. Skladatelji različnih narodnosti so bili sultanovi podložniki, skladbe pa odražajo melodično pojmovanje, ki je prevladovalo v 17. stoletju. Zaradi mojstrske melodike in sodobnega pristopa ter sestava zasedbe tristo let stara glasba prevzame identiteto, ki je tudi danes razumljiva in prijetna. V sodelovanju s festivalom Druga godba.

19. maj

THE REMPI'S PERCUSSION QUARTET, Chicago

Dave Rempis, altovski/tenorski/baritonski saksofon; Anton Hatwich, bas; Frank Rosaly, bobni; Tim Daisy, bobni

Vrtinec svobodne improvizacije Rempisovega tolkalnega kvarteta se enakovredno napaja tako pri zahodnoafriških kot tudi latinskoameriških ritmih, ki jih združuje z ameriškim funkcom in free jazzom. S temi primesmi zasedba, ki je bila aprila 2004 sprva namenjena za hišno zabavo, sruje spontano glasbo, ki pa se vseeno osredotoča na skupinski izraz in kompozicijsko zgradbo. Kvartet, katerega kipeča, silovita energija, neutrudni ritmi in neukrotljivo pihalo se na trenutke umirijo v tihi baladnosti, vodi saksofonist Dave Rempis (Triage, Rempis/Daisy Duo, The Engines, Vandermark Five). Slovenska premiera!

26. maj

50. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA

30. junij–4. julij, Križanke, Klub CD

Osrednji programski del pripada 50. jazz festivalu Ljubljana, ki bo za to priložnost drugače urejen. Projekt bo vodil vodja programa Bogdan Benigar s programskima sodelavcema Davidom Braunom in Oliverjem Belopeto, ki sta festival umetniško vodila v letih 2000–08. Festival bo trajal od 29. junija do 4. julija, potekal pa bo v Cankarjevem domu (Mala galerija in Klub CD), Križankah in v AKC Metelkova mesto (letni oder Gale hale). Otvoritveni večer bomo izvedli v Cankarjevem domu z odprtjem razstave in koncertom znamenitega nizozemskega umetnika Hanna Benninka. Naslednji dan bomo nadaljevali na letnem odru Gale hale na Metelkovi, za sodelovanje pa se bomo skušali dogovoriti tudi z Jazz klubom Gajo in Sax Pubom, ki že imata redno poonudbo jazz koncertov na svojih vrtovih. Osrednji del festivala bo krožno potekal v Klubu CD in v Križankah, tako da bodo koncerte v Križankah uvažali koncerti in pogovori z nastopajočimi v Klubu CD, sledila bosta dva koncerta v Križankah, večer pa bo sklenjen s koncertom okoli polnoči v Klubu CD. Skupaj načrtujemo 9 ali 10 koncertov v Križankah, 8 v Klubu CD, 2 na Metelkovi ter številne spremljajoče dogodke. Gre za prostorsko in programsko popestritev festivala, osredotočeno na Klub CD kot osrednjo festivalsko točko, ki bo hkrati tudi družabni in informativni prostor. Klub CD s kavarno naj bi bil med festivalom odprt ves dan, namenjen tudi srečevanju glasbenikov, novinarjev, gostov in obiskovalcev. Ker bomo 50-letnico oglaševali tudi v najbolj branih svetovnih jazzovskih medijih, pričakujemo obiskovalce iz tujine, povabili pa bomo tudi tuje novinarje in druge profesionalce iz jazzovskega sveta.

Osrednja osebnost festivala bo John Zorn, eden najbolj cenjenih glasbenikov in skladateljev zadnjih tridesetih let, ki še nikoli ni nastopil na ljubljanskem Jazz festivalu. Zorn bo ekskluzivno za to priložnost pripravil poseben festivalski večer, ki ga bodo sklenili Medeski, Martin & Wood. Na festival bomo povabili tudi druga cenjena sodobna jazzovska imena, skušali pa bomo zagotoviti vsaj eno od tako imenovanih zgodovinskih osebnosti jazzu. V osrednjem programu načrtujemo nastope štirih skupin pod vodstvom slovenskih izvajalcev kot tudi nastop European Movement Jazz Orchestra, ki ga bo vodil Izidor Leitingar in v katerem sodeluje še šest slovenskih glasbenikov.

Drugi koncerti v jazzovskem programu CD:

BIG BAND RTV SLOVENIJA z gosti

Tradicionalna koncerta Big Banda RTV Slovenija v zimskem in jesenskem terminu v Linhartovi dvorani. Program prispeva Big Band RTV Slovenija v skladu s pogodbo.

Glasbena delavnica in solo koncert poljskega jazzovskega basista Adriana Maruszczyka.
6. januar, Klub CD

2. 3 MEJNE GLASBENE ZVRSTI

Načrtovanih je 16 koncertov (s ponovitvami) domače in tuje popularne glasbe, šansona ter drugih glasbenih vsebin in folklore.

ZORAN PREDIN, trije različni koncerti s številnimi gosti
8., 10. in 14. februar, Gallusova dvorana

NIKA VIPOTNIK, Bo Billie Holiday
Pomlad, Štihova dvorana

GAL GJURIN, koncert ob izidu novega albuma
19. april, Gallusova dvorana

koncert ob predsedovanju Republike Češke EU
Junij, Linhartova dvorana

LA VIE EN ROSE, enodnevni festival šansonov, ki ga pripravlja Vita Mavrič.
9. junij, Gallusova dvorana

PERPETUUM JAZZILE, koncerti z različnimi gosti po posameznih večerih.
4.–6. november, Gallusova dvorana

ORLEK, velika zasavska fešta ob obletnici delovanja skupine Orlek.
21. november, Gallusova dvorana

KD Folk Slovenija, MLADO ŽITO

Koncert z vsebinskim poudarkom na praznovanju 20-letnice javnega nastopanja Ljobe Jenče. Nastopajo člani KD Folk Slovenija: Ljoba Jenče, Bogdana Herman, Marino Kranjac, Dario Marušič, Katice, Vruja, Volk folk

Gosti: Micka in France Petrač s Hudega vrhá na Blokah, Janez Jocif – srednjeveška glasbila, Marko banda

Pred dvajsetimi leti je Ljoba Jenče kot samostojna ustvarjalka na področju kulture izvedla prvi javni koncert s podporo Ministrstva za kulturo in gostoma ljudskima pevcema Micko in Francetom Petračem, ki ju je izbrala na osnovi svoje raziskovalne naloge *Ljudsko glasbeno izročilo Notranjske**.

V letošnjem letu izide tudi njena nova zgoščenka *Stoji tam beli grad*, ki jo v produkciji Radia Slovenija, podpora Ministrstva za kulturo in s sodelovanjem KD Folk Slovenija ustvarja skupaj s člani društva, to je Marinom Kranjcem – glas in istrska glasbila, godčevskim triom Volk folk – večglasje, oprekelj, violina, bas ter gostom Janezom Jocifom – na stara glasbila s srednjeveških fresk slovenskih cerkva.

Na letnem koncertu se vsako leto predstavijo tudi člani društva KD Folk Slovenija z novo produkcijo, tako naj bi bilo tudi v letošnjem letu, s tem da bi bil vsebinski poudarek izbora zaupan Ljobi Jenče.

Nadejamo se bogatega večera, ki bi bil razgrnitev produkcije – rezultata delovanja več let in obenem dobrodošla popotnica v adventni čas, priprave na novo leto 2010.

4. december, Linhartova dvorana

DJORDJE BALAŠEVIĆ, tradicionalni decembrski koncert Cankarjevega doma in Café Teatra

7. december, Gallusova dvorana

VLADO KRESLIN, tradicionalni koncerti.

14.–16. december, Gallusova dvorana

Načrtovano število prireditev, obiskovalcev, neposredni stroški in prihodki / druga glasba

DRUGA GLASBA	Koda	št. prireditev	število obiskovalcev	načrtovani neposredni stroški (NS)	načrtovan prihodek od vstopnine	drugi nejavni prihodki	sredstva MK za neposredne stroške	delež MK za NS
ETNO PRIREDITVE	40201	10	4.400	170.518	80.450	45.000		
JAZZ, CANKARJEVI TORKI	40202	39	7.144	352.511	107.784	26.000		
MEJNE GLASBENE ZVRSTI	40203	16	16.150	210.160	343.450			
DRUGO	40208			27.500		34.900		
SKUPAJ "DRUGA GLASBA"	402	65	27.694	760.689	531.684	105.900	272.996	36%

3 GLEDALIŠČE

Cankarjev dom načrtuje najsodobnejše in najeminentnejše tuje dosežke iz svetovnega gledališča in plesa. Naša država žal ne premore prestižnega mednarodnega gledališkega (ali plesnega) festivala, kot je to postala navada domala vseh nekdanjih tranzicijskih držav oziroma novih članic EU, pa tudi držav, nastalih iz nekdanjih republik Jugoslavije. (V ilustracijo: Zagreb je poleg Eurokaza pred petimi leti zagnal Mednarodni gledališki festival z malo vabljenimi predstavami, a zelo zvenečimi imeni; vse odmevnejši je mednarodni gledališki festival na Reki; Beograd je poleg Bitefa ustanovil še Mednarodni plesni festival; sarajevski Mess se je prelevil v prestižen mednarodni festival; v Vilni je nastal festival Sirenos; v Nitri na Slovaškem festival Nitra itd.)

Slovenija za to žal nima ne posluha ne denarja, res pa je, da imamo vrsto manjših in estetsko neenakomernih ter predvsem konceptualno nihajočih mednarodnih festivalov, od katerih nobeden ne dosega preboja, kakršnega bi si Slovenija – pa tudi slovensko gledališče in ples – zaslužila.

Zato program gledališča in plesne umetnosti (ki je letos prvič prikazan posebej, ne v sklopu glasbenega in gledališkega programa) v CD ostaja edino okno v svetovno snovanje s teh področij. Pomembno se zdi, da se slovenska publika lahko vsaj v tako skromnem obsegu, kakor nam ga narekujejo sredstva, seznani z nekaj vrhovi, ki jih zmoremo bodisi koproducirati ali gostiti pri nas. Menimo, da je vizija gledališkega in plesnega programa, kakor jo je v svoji strategiji načrtoval CD, dobra, saj daje edini tovrstni vpogled v svetovno snovanje teh strok, ki pa lahko šele s kontinuiranim in nenehno razvijajočim se spodbujanjem tako kakovostnega programa kakor tudi pridobivanja občinstva doseže končni cilj: slovenski javnosti, strokovni in laični, omogočiti spoznavanje vrhunske, priznane, prestižne in zelo kakovostne produkcije evropskih oziroma svetovnih razsežnosti. Šele v tem spoznanju je namreč mogoče ugledati ves blišč – ali nemara bedo – kakovosti lastne produkcije in njenih zmogljivosti.

S skromnimi sredstvi, ki so na voljo, je ta cilj mogoče dosegati samo v povezovanju z drugimi, bližnjimi in sorodnimi institucijami in izkazuje se, da je sodelovanje še vedno najbolj plodno z ljudmi in sorodnimi

ustanovami ali festivali z območja nekdanje Jugoslavije. Tako bi v letu 2009 radi nadaljevali sodelovanje z zagrebškim Eurokazom, po dolgih letih pa si prizadevamo obuditi idejo Bitefa v Ljubljani, sprva samo z eno predstavo, pozneje se zamisel lahko še razvije.

3. 1 MEDNARODNI KOPRODUKCIJI IN TUJA GOSTOVANJA

Vrhunec prve polovice leta bo zanesljivo velika mednarodna koprodukcija projekta *Inferno (Pekel)* v okviru celotne *Božanske komedije*, s katero je nam dobro znani režiser Romeo Castellucci odprl v letu 2008 mednarodni gledališki festival v Avignonu. Cankarjev dom nastopa v zelo imenitni družbi uglednih mednarodnih institucij, ki se podpisujejo kot koproducenti; obenem pa je tudi eden od petih soorganizatorjev, ki so temu več kot milijon evrov ovrednotenemu projektu pomagali do sredstev iz sklada Kultura 2007–13 Evropske unije.

V drugi polovici leta pa spet z zelo uglednimi koproducenti: Festival v Avignonu, Festival TransAmériques in Usine C (Montreal), Festival La Bâtie (Ženeva), Manège-Mons (Mons, Belgija), Maison de la culture d'Amiens (Amiens, Francija) načrtujemo koprodukcijo z znano kanadsko gledališko skupino Theatre UBU, ki jo vodi režiser Denis Marleau, in sicer uprizoritev prvenca Thomasa Bernharda *Zabava za Borisa*.

Societas Raffaello Sanzio, Cesena, Italija

Božanska komedija – Pekel Inferno

Režiser: **Romeo Castellucci**

Producenti: Societas Raffaello Sanzio, Festival v Avignonu, Cankarjev dom, barbicanbite09 (London), de Singel (Antwerpen), KunstenfestivaldesArts (Bruselj), Atenski festival, UCLA Live (Los Angeles), Vilna – evropska kulturna prestolnica 2009, Festival Sirenos, Vilna, F/T 09 – Tokijski mednarodni umetniški festival in drugi.

Po projektu *Tragedia Endogonidia*, ki je nastajal med letoma 2002 in 2004 v desetih evropskih mestih ter je temeljil na vzorcu grške tragedije, se je Romeo Castellucci zdaj lotil *Božanske komedije*, še enega temeljnega dela evropske literarne tradicije. Uprizoritev je doživela premiero poleti 2008 na avignonskem festivalu. Castellucci je iz Dantejevega epa zajemal osnovni navdih in nastali sta uprizoritvi *Inferno (Pekel)* in *Purgatorio (Vice)*, *Paradiso (Raj)* pa si je režiser zamislil kot instalacijo z igralci. *Pekel*, ki bo uprizorjen v Ljubljani, je bil predstavljen na odprtem odru papeške palače, rezidence prvega francoskega papeža Klementa V., ki ga je Dante postavil med preostale prebivalce *Pekla*, za nadaljnja gostovanja pa ga je režiser predelal za zaprte gledališke dvorane. Celoten projekt je dosegel odmevne in pohvalne kritike tako s strani francoskih kot tudi italijanskih kritikov. Skupina Societas Raffaello Sanzio, ustanovljena leta 1981, združuje različne vrste umetnosti ter z uporabo vizualnih in zvočnih možnosti tradicionalnega gledališča in modernih tehnologij ustvarja dela, ki nadgrajujejo dramsko besedilo in s tem rušijo njegovo prevladujočo vlogo.

PO, 2., in TO, 3. marca 2009, ob 20. uri, Gallusova dvorana

V povezavi z gostovanjem *Pekla* Roberta Castelluccija, ki je našel navdih pri Danteju, se je porodila ideja, da bi v Ljubljano povabili slavnega italijanskega igralca in režiserja Roberta Benignija, ki slovi po svojem imenitnem branju spevov Dantejeve *Božanske komedije*. Skupaj z Italijanskim kulturnim inštitutom načrtujemo prihod **Roberta Benignija** v marcu 2009, ko bi umetnik v Gallusovi dvorani prebral oziroma interpretiral nekaj spevov iz *Božanske komedije*.

V okviru festivala **Viva Mehika – Mehiška kultura v živo** bo gostovala v Mehiki in tudi na tujem uveljavljena skupina Teatro de ciertos habitantes, ki jo umetniško že deset let vodi režiser Claudio Valdés Kuri.

Teatro de ciertos habitantes

Jorge Kuri: Pošasti in čudesa *De Monstruos y Prodigios*

Režiser: **Claudio Valdés Kuri**

Claudio Valdés Kuri postavlja na oder najbolj kontroveržno zgodbo iz zgodovine operne umetnosti. Gre za 250 let staro tradicijo kastratov – fantov, skopljenih pred puberteto, da so ohranili svoj angelski glas. Zgodovino kastratov pripovedujeta na odru siamska dvojčka Jean Paré, brivec in kirurg, in Ambroise, operni kritik. Z njima so v cirkuški areni še mojster na čembalu in nekateri sodobni kastrati. Čeprav dobimo vtis, da je v imenu umetnosti dovoljeno vse, se uprizoritev sprašuje, kako daleč lahko priženemo to vodilo.

»Pošasti in čudesa so inteligentna in zabavna satira opere iz 18. stoletja. Čeprav se naslanja na resnična dejstva, ni suhoparna in bo navdušila tudi tiste, ki jih opera sicer ne zanima preveč.« (*The New York Times*)

PO, 20. aprila 2009, ob 20. uri

Hotel Pro Forma in Latvijski radijski zbor, Danska/Latvija

Operacija: Orfej

Koncept in režija: **Kirsten Dehlholm**

Prvič prihaja v Slovenijo mednarodno uveljavljena in že več kot dvajset let delujoča danska skupina Hotel Pro Forma. Specifična modernistična estetika in vrhunsko oblikovana svetloba sta zaščitni znak režiserke in ustanoviteljice Kirsten Dehlholm. *Operacija: Orfej* temelji na vsem dobro znanem mitu o Orfeju in Evridiki. V njem sta združila moči gledališki ansambel Hotel Pro Forma in Latvijski radijski zbor pod vodstvom Kasparsa Putinsa in Sigvards Klava. Čeprav jo nekateri opisujejo kot opero 21. stoletja, v njej ni klasične delitve na soliste in skupine, temveč ob zboru nastopata le pevka in plesalec. Scenografija – ogromno okno in za njim stopnišče – pomeni vez in pot med končnim in večnostjo, hkrati pa omejuje gledalčevo zaznavo dogajanja. Latvijski zbor in pevka Baiba Berke v živo izvajata glasbo Johna Cagea, Boja Holtna in arijo *Che faro senza Euridice* iz Gluckove opere *Orfej*.

PO, 11., in TO, 12. maja 2009, ob 20. uri, Gallusova dvorana

V letu 2008 smo po večletni prekinitvi ponovno začeli sodelovati z zagrebškim festivalom **Eurokaz**. Nastop kontroverzne newyorške umetnice Cynthie Hopkins se je izkazal kot zelo uspešen in v letu 2009 načrtujemo skupni projekt znamenite francoske skupine Cie 111, ki je med prvimi promovirala francoski novi cirkus zunaj državnih meja.

Scènes de la Terre, Cie 111, Francija, Dalian, Kitajska

Sedem polj sestavljanke

Režija: Aurélien Bory

»V iskanju gledališkega scenarija, ki temelji na telesnem in predmetnem, pomembnih cirkuških elementih, sem z navdušenjem pozdravil zamisel o srečanju s kitajskimi igralci iz mesta Dalian, katerih akrobatska spretnost je med največjimi na svetu. Sčasoma sem dobil zamisel o moderni vizualni zgodbi. Navdihnili me je kitajska metaforika. Za osnovo in edino scenografijo predstave sem uporabil igro, ki izvira iz kitajskega starega veka. V Evropi, kjer so jo odkrili konec 19. stoletja, se imenuje tangram ali kitajsko *qi qiao ban*, kar pomeni sedem polj sestavljanke.

Predstava je napisana za štirinajst igralcev različne starosti, večinoma z izkušnjami iz akrobatike in žanra pekinške opere.« *Aurélien Bory*

Junij, 2009

Produkcija: **Théâtre UBU, Montreal, Kanada**, koproducenti: Cankarjev dom Ljubljana, Festival v Avignonu, Festival TransAmériques in Usine C (Montréal), Festival La Bâtie (Ženeva), Manège-Mons (Mons, Belgija), Maison de la culture d'Amiens (Amiens, Francija).

Thomas Bernhard: **Zabava za Borisa**

Zasnova in režija: **Denis Marleau**

Zabava za Borisa (1970), prva igra Thomasa Bernharda, vsebuje obsesije in poetične motive, ki so stalnica v opusu tega avstrijskega pisatelja. Njegovi liki so okrnjeni, nepopolni in fizično zaznamovani, človeški ostanki dekadentne, hinavske družbe. Čeravno so obsojeni na neaktivnost, pa iz njih bruhajo plohe strastnih in ognjevitih besed, ki napajajo Bernhardovo *umetnost razdraženosti*.

Čeprav je Dobra žena v avtomobilski nesreči izgubila noge in moža, ni izgubila hladnokrvnosti, plemenitosti in avtoritete. Kot pokroviteljica in dobrotnica se udeležuje dobredelnih prireditev, a tudi pogosto ostaja doma z Johanno, svojo negovalko in družabnico. Ta stoično sprejema neobrzdane samogovore svoje gospodarice in prenaša različna ponižanja, med drugim mora nositi prašičjo masko, ko gospodarica ob vrnitvi s plesa v maskah igra kraljico. Johanna neguje tudi Borisa, pohabljenca brez nog, ki ga je Dobra žena nedavno pripeljala k sebi iz doma za onemogle in se z njim poročila. Za Borisov rojstni dan priredi veliko zabavo in na veličastno gostijo povabi trinajst pohabljenцев, od katerih vsak prinese darilce za Borisa. Zabava, nekakšna hrupna in glasna zadnja večerja, vrhunec doseže z nasilno Borisovo smrtjo, ki potre vse goste razen Dobre žene.

Leta 1995 je Denis Marleau priredil in režiral delo *Stari mojstri (Maîtres Anciens)* Thomasa Bernharda. Ta izjemna postavitev velja za eno najuspešnejših odrskih različic Bernhardovega romana. Deset let pozneje se je Denis Marleau spoprijel s tehnološko fantazmagorijo Maeterlinckovih *Slepcev*, nato pa se je zaljubil v Bernhardovo prvo igro *Zabava za Borisa*. Denisa Marleauja so prevzeli beckettovska narava pohabljenih in poškodovanih likov ter ekstravaganca, jedek humor in veseljaški pridih dela. Igra, predvsem zabava pohabljenцев, priključuje podobe iz *Mrtvega razreda* Tadeusza Kantorja, v katerem je poleg kritike družbe in njenega zdravstvenega sistema še posebej pretresljiva poetika žalnega banketa likov, ki spominjajo na robote ali lutke. Bitja imajo preprosta imena, kot sta Stari pohabljenec ali Mladi pohabljenec, ter podobno kot v *Slepcih* ustvarjajo hrupen, ciničen zborček, ki bi ga lahko vodila Dobra žena sama.

Marleau pohabljenice predstavi kot lutke z vsiljivo, brezdušno in neživo navzočnostjo, a obdarjene z vidom in oživljene z lučjo. Tako delo navdihne s poetičnostjo, povezano z gledališčem izgubljenega otroštva kot tudi pogrebne obredja – temama, ki tvorita osrčje Bernhardovega opusa.

19., 20. december 2009

3. 2 KOPRODUKCIJE GLEDALIŠKIH PROJEKTOV

CD že leta načrtno razvija sodelovanje z mladimi in mlajšimi ustvarjalci, ki jih izbiramo na vsakoletnem javnem razpisu. Ti nato v obliki koprodukcij med nevladnimi javnimi zavodi in CD ustvarjajo v prostorih Cankarjevega doma.

Mini teater, Cankarjev dom

Heiner Müller: Macbeth

Režiser Ivica Buljan

Ivica Buljan po *Medeji* in *Kvartetu z Macbethom* končuje trilogijo predstav po predlogah Heinerja Müllerja v Cankarjevem domu.

Avtor je subjektivno doživljanje intimne in družbene stvarnosti vpel v okvir nasprotnih si etičnih izbir in postopkov v različnih dramskih vlogah. Besedilo ne sledi pripovednemu nizu dogodkov, ki ustvarjajo dramo, temveč ponuja vpogled v njene učinke, ali natančneje, v mehanizem zapleta znotraj vlog. Kot pravi Heiner Müller, skuša »uporabiti gledališče za povsem majhne skupine (za množice tako ali tako že dolgo ne obstaja več), da bi pričaral kraje domišljije, takšne, ki bi ponudili svobodo za domišljijo. Glede na imperializem in ubijanje domišljije v stereotipih in vnaprej pripravljenih standardih medijev menim, da je to predvsem politična naloga, čeprav vsebine nimajo prav nič skupnega s političnimi dejstvi.«

Premiera: NE, 25. januarja 2009, ob 20. uri, ponovitve: ČE, 29., in PE, 30. januarja, od PE, 6., do NE, 8.

februarja, ob 20. uri. Termini za 3 ponovitve še niso določeni.

KUD Ljud, Cankarjev dom

Električne invazije

Režiserja: **Vida Cerkvenik Bren, Jaša Jenull**

Niz gledaliških posegov v javni prostor, ki jih avtorska skupina KUD Ljud pripravlja v koprodukciji z evropsko mrežo za umetniško dejavnost v javnih prostorih IN SITU, postavlja veliko črno kocko na izbrane točke po Ljubljani. Iz nje bo izstopilo deset različnih bitij, deset svojevrstnih igralskih likov, ki bodo načeli vprašanja (ne)komuniciranja in (ne)sprejemanja drugačnosti v kontekstu javnega urbanega okolja. KUD Ljud je skupina mladih ustvarjalcev iz gledališča in sorodnih medijev, ki jih družijo vera v »živo« umetnost v neposrednem stiku z gledalcem. Instalacija bo postavljena v Veliki sprejemni dvorani po 26. januarju, dogodek pa načrtujemo 31. januarja v večernih urah.

Artbiro, Cankarjev dom

Nenad Veličković: Sahib – Impresije iz depresije

Režiserka: **Ivana Djilas**

Duhoviti, bistroumni ter obenem skrb in razmislek zbujaajoči roman z naslovom *Sahib – Impresije iz depresije* Sarajevčana Nenada Veličkovića je režiserko Ivano Djilas motiviral, da se je skupaj z avtorjem lotila dramatizacije in bo prevzela tudi režijo te monodrame. Zgodba govori o uradniku Organizacije združenih narodov na misiji v povojnem Sarajevu in Beogradu, ki vtise o Balkanu piše svojemu ljubimcu v Veliko Britanijo. Uprizoritev bo temeljila na dvojnem zasuku, v katerem naj bi misija OZN civilizirala Bosance in jih naučila plačevati davke, zato da bo država imela več denarja in bo lahko plačevala misijo OZN. Pričakovati je komedijo z veliko socialne, politične, seksualne in trpke resničnosti ter črnega humorja. Igralec bo postavljen iz oči v oči s sebi podobnimi in mikrofonom vmes. Kot napoveduje režiserka, bodo dovoljena vsa sredstva: pripovedovanje, spraševanje, petje, vpitje

Premiera: ČE, 12. marca 2009, ob 20. uri, ponovitve: PE, 13., in od TO, 17., do SO, 21. marca

Imaginarni, Cankarjev dom

David Harrower: Črni kos

Režiser: **Rene Maurin**

Drama *Črni kos (Blackbird)* slavnega britanskega dramatika Davida Harrowerja, čigar *Nože v kurah* je pred leti uspešno uprizorila ljubljanska Drama, je začela svojo pot kot uspešnica edinburškega festivala Fringe, kmalu zatem pa je leta 2007 prejela tudi prestižno nagrado Laurencea Olivierja za najboljšo novo igro. Besedilo se ukvarja z eno redkih še danes tabuiranih tem, s pedofilijo oziroma z ljubezenskimi razmerji med odraslimi in mladoletniki. Briljantnost Harrowerjevega dela je predvsem v pronicanju v globine, ki se jih po navadi, zavoljo lastnega moralnega udobja, izogibamo. Avtor napada posplošene predstave o spolnih odnosih odraslih z mladoletniki, ki so postali predvsem gorivo senzacionalističnega poročanja, ter površnega izkoriščanja travmatičnih posledic takšnih pojavov.

Premiera: PE, 8. maja, ponovitve: ČE, 14., in PE, 15., PE, 22., SO, 23. maja, ob 20. uri

Kolektiv Narobov, KUD France Prešeren, Cankarjev dom

Improvizija 2009, umetniško vodenje: Maja Dekleva

Narobovci bodo v letu 2009 osmič priredili *Improvizijo*, izbor najboljše impro popevke, ki je že od prve izvedbe naprej razprodajala dvorano KUD-a France Prešeren ter jo polnila z živo zabavo. Prireditelj je zasnovana kot parada pompoznosti in kiča, v kateri se stilsko različne glasbene zasedbe potegujejo za naslov zmagovalke ali zmagovalca *Improvizije*. Besedilo in glasba pesmi sta prepuščena improvizacijski virtuoznosti pevcev oziroma igralcev in glasbenikov. Vse skupaj pa povezuje nepozabno glamurozen, kičast in duhovit voditeljski par. ČE, 12. maja 2009, ob 20.30. uri

Hanna's atelje sonoričnih umetnosti, Cankarjev dom

Sence.Misli.Risbe.Takt.

Koncept in režija: **Hanna Preuss**

Projekt *Sence.Misli.Risbe.Takt.* bo uporabljal izrazna sredstva gledališča, filma in zvočne instalacije v prostoru. Temelji na osnovni pripovedni liniji o treh ženskah, ki se znajdejo v temi med življenjem in smrtjo. Izjemno pomemben element je tridimenzionalna *zvočna instalacija* v prostoru. Gibljivi zvok v gledalcih vzbuja čustvene odzive in miselne slike, ki vodijo do postopne izgube občutka za realnost in orientacijo v prostoru. Edina vez z resničnostjo (življenjem?) tako ostane glas treh žensk. Projicirani posnetek pa poleg igralk vse bolj vključuje tudi portrete gledalcev in njihove molčeče odzive na igro.

Med živo predstavo v prvem delu so gledalci pod vtisom teme, izgube občutka za prostor in občutka, da je nekdo v bližini. Poleg tega so njihovi obrazi podobno spremenjeni kot obrazi igralk, za katere predpostavljamo, da so le duše umrlih. Ker posebnost snemanja z načinom *night vision* omogoča le zaznavanje najbližjih objektov (v tem primeru subjektov), se na sliki ustvari občutek, da so posamezni gledalci sami v temi, kar je sorodno občutku, ki so ga imeli med predstavo.

Namen drugega dela je večplasten. Gledalec se prepozna v nastopajočih, postane eden od njih, ena od mrtvih duš. Po drugi strani se gledalec šele v drugem delu zave, da je s svojimi odzivi in doživljanjem pravzaprav nevede soustvarjal predstavo. Tu se zastavi vprašanje, ali je nehotena, nenameravana interaktivnost sploh še interaktivnost?

Premiera: SO, 26. septembra 2009, ob 20. uri

Ponovitve: TO, 29., in SR, 30. septembra, SO, 3., NE, 4., in TO, 6. oktobra 2009, ob 20. uri

KUD Samosvoj, Cankarjev dom

Zgodovina neke ljubezni

Avtorski recital z naslovom *Zgodovina neke ljubezni* bo oživil burno ljubezensko-profesionalno zvezo med igralko Adele Sandrock ter dramatikom in pisateljem Arthurjem Schnitzlerjem, ki se je razvila konec 19. stoletja, potem ko so igralki dodelili glavno žensko vlogo v pisateljevi drami *Pravljica*. Zveza je trajala le dobro leto, zapustila pa goro strastnih pisem.

Priznana igralka Polona Vetrih in vrhunska pianistka Sonja Pahor bosta oživili ne le njuno vihravo razmerje, marveč tudi orisali čas preloma stoletja in pričarali ozračje dekadentnega fin-de-siècla.

KCD, ÈE, 5., PE, 6. novembra, ob 20. uri.

Parfum

Koncept in režija: **Boris Bučinel**

Borut Bučinel se kot koreograf poleg strukturiranja in kompozicije gibalnega gradiva osredotoča zlasti na raziskovanje prostora, svetlobe in scenografije ter zmožnosti likovnega izraza gledališča. *Parfum* je plesno-likovna predstava, katere govorica je spoj giba in plesa ter vizualnih in svetlobnih elementov. Vsebinsko se navdihuje iz znamenitega istoimenskega romana Patricka Süskinda, tragikomične zgodbe o smešni pritlehnosti sveta, o zlaganosti človeških odnosov in komičnosti mask, ki si jih ljudje natikajo v svoji želji po uspehu. *Parfum* je zgodba o človeku, rojenem v najbolj smrdeči četrti najbolj smrdečega mesta v 18. stoletju: na ribji tržnici blizu mestnega pokopališča v Parizu. Ta človek, po imenu Grenouille, ki je že od vsega začetka pravzaprav odpadek, saj je bil rojen med odpadki, kjer naj bi po vseh pravilih tudi ostal. Vendar ta nezaželeni prirastek človeštva pokaže neverjetno življenjsko moč, s katero preživi morilski dogodek svojega rojstva. Ta človek uteleša grozljivo nasprotje, ki ga je prisililo v to, da se je razvil v hkrati najnižje in najvišje človeško bitje, kar jih je kdaj premogla njegova vrsta.

Predstava *Parfum* obljublja vizualno privlačno, duhovito in samosvojo postavitev z zanimivo koreografijo, čarobno ozračje, polno komičnih in absurdnih dogodkov, ter odlično glasbo skupine Melodrom.

Premiera: PE, 13. novembra 2009, ob 20. uri

Ponovitve: SO, 14., PO, 16., TO, 17. novembra 2009, ob 20. uri

3.3 GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE

V programu gostovanj iz Slovenije bomo tradicionalno gostili festivale: **ExPonto**, **Mesto žensk** (kot koproducenti) in **Goli oder**.

V Ljubljano bomo poskušali pripeljati tudi kakšno gledališko predstavo, ki nastaja zunaj prestolnice in bi si zaslužila, da si jo ogleda tudi ljubljansko občinstvo. Ta segment je odvisen od aktualne produkcije, njenega spremljanja in strokovnega presojanja, zato je o konkretnih naslovih zaenkrat še nemogoče govoriti. Zanesljivo pa lahko napovemo dogodek, ki ga bomo delno gostili tudi v Cankarjevem domu:

Maska, Gledališki muzej, Mestni muzej, RTV Slovenija, Cankarjev dom

Pupilija Ferkeverk in njen kontekst

Dogodek ob 40. obletnici pojava skupine Pupilija Ferkeverk

Skupina Pupilija Ferkeverk je s svojim kratkim, a udarnim delom zaznamovala gledališko neoavantgardo v Sloveniji in nekdanji Jugoslaviji. S svojim inovativnim in brezkompromisnim načinom – v gledališče je vpeljala interdisciplinarni pristop – je Pupilija Ferkeverk zaznamovala enega od prelomnih trenutkov v sodobnih scenskih umetnostih na Slovenskem in širše. Ob 40. obletnici pojava skupine želimo spomniti na njeno delo in ga počastiti z nizom prireditev.

Dogodek, pri katerem bo sodelovalo več ustanov in organizacij ter številni posamezniki, bo vseboval razstavo, monografijo, dvd s posnetki izvirne predstave *Pupilija, papa Pupilo pa Pupilčki* in s posnetkom rekonstrukcije iz leta 2006 ter z intervjuji in dodatnimi arhivskimi posnetki (npr. kratki eksperimentalni film *Gratinirani možgani Pupilije Ferkeverk* Karpa Godine). Obiskati bo mogoče predavanja, okrogle mize, projekcije in zadnjo ponovitev rekonstrukcije predstave *Pupilija, papa Pupilo pa Pupilčki*.

Zadnja ponovitev predstave *Pupilija, papa Pupilo pa Pupilčki* – rekonstrukcija iz leta 2006 bo v Linhartovi dvorani CD in bo imela slovesen značaj. Želja režiserja Emila Hrvatina je, da bi v rekonstrukciji nastopili tudi člani izvirne zasedbe.

SR, 28. oktobra 2009, ob 20. uri

V letu 2009 bomo obudili sodelovanje z Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo, saj bi si želeli, da bi kakšna od rednih akademjskih produkcij doživela premiero in ponovitve v Cankarjevem domu. Glede na razmere, v kakršnih deluje AGRFT, je to naša dolžnost, obenem pa bi lahko s to ustanovo navezali trajne stike in v prihodnje nemara sodelovali tudi še kako drugače.

3.4 PONOVIITVE KOPRODUKCIJSKIH PREDSTAV IZ PREJŠNJE SEZONE

Iz prejšnjih sezon bomo ponavljali uprizoritve:

William Shakespeare: Vihar, Gallusova dvorana, 5 ponovitev

Doug Wright: Poročena s seboj, Dvorana Duše Počkaj, 5 ponovitev

Herbert Achternbusch: Ella, Dvorana Duše Počkaj, 1 ponovitev

Irena Tomažin: Kot kaplja dežja v usta molka, Dvorana Duše Počkaj, 3 ponovitve

Jane Shepard: Zacikalni, 4 ponovitve

3. 5 KLUB CD

Café teater pod oblaki

Café Teater pod oblaki začenja svojo drugo sezono v Klubu Cankarjevega doma.

Kuba libre

V marcu 2009 napovedujemo premiero nove produkcije *Kuba libre* avtorja Marka Vezoviška, ki jo bo pospremil tudi izid istoimenskega romana pri založbi Sanje. Na odru bo nastopil legendarni pianist in skladatelj slovenske popularne glasbe Mojmir Sepe, ki bo med drugim razkril, zakaj se ga je prijel vzdevek Mojzes.

Je nostalgичna, z glasbo iz posameznih obdobj prepletena življenjska zgodba Marjane, ki se je rodila v globokem socializmu, v času zlatega obdobja slovenske popevke, in se ob panku v 80. osvobodila izpod štafete mladosti. Na tej poti spoznavamo številne usode njenih sopotnikov, predvsem pa jazzovskega glasbenika Mojzesa. *Kuba libre* je pravzaprav hommage dvema generacijama, ki sta se od mladosti poslovili (pre)pozno, in pozdrav tretji, ki si tega razkošja po vsej verjetnosti ne bo več mogla privoščiti.

Režiser: **Vinko Moderndorfer**

Cilj je odigrati vsaj dvajset rednih ponovitev nove produkcije. Večina ponovitev bo zagotovo odigranih v okviru gostovanj po Sloveniji.

Ponovitve dosedanje produkcije *Kdo vam je pa to delu?* Marka Pokorna bomo prilagodili povpraševanju publike z manjšim deležem v rednem programu, a z več gostovanji.

Gostovanje drugih slovenskih produkcij in avtorskih projektov, spodbujanje prilagajanja produkcij drugih producentov za gostovanje ter gostovanja tujih glasbeno-scenskih projektov na odru Cafe teatra bodo zaokrožila glasbeno-gledališko ponudbo.

- Premiera in 19 ponovitev *Kuba libre*, prve izvedbe novega besedila avtorja Marka Vezoviška. Ponovitve v okviru gostovanj po Sloveniji.
- Ponovitve dosedanje produkcije *Kdo vam je pa to delu?*; 10 ponovitev v rednem programu in gostovanja.
- Gostovanje drugih slovenskih produkcij in avtorskih projektov – skupaj 4 gostovanja tujih glasbeno-scenskih projektov na odru Kluba CD.
- Glasbeni program bo gostil domače in tuje šansonjerje ter kabaretiste. Načrtovanih je 6 samostojnih avtorskih večerov v okviru Klubskega programa.

Načrtovano število prireditev, obiskovalcev, neposredni stroški in prihodki / gledališče

GLEDALIŠČE	Koda	št. prireditev	število obiskovalcev	načrtovani neposredni stroški (NS)	načrtovan prihodek od vstopnine	drugi nejavni prihodki	sredstva MK za neposredne stroške	delež MK za NS
KOPRODUKCIJE	40302	60	6.810	53.070	70.965	1.000		
GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE	40303	54	7.280	87.290	113.200	2.000		
GOSTOVANJA IZ TUJINE	40304	11	5.700	323.695	92.100	20.000		
DRUGO	40305			26.500		5.000		
SKUPAJ GLEDALIŠČE	403	125	19.790	490.555	276.265	28.000	257.759	53%

4 PLESNA UMETNOST

Program plesne umetnosti (ki je letos prvič načrtovana posebej, ne v sklopu glasbenega in gledališkega programa) je pomembno okno v svetovno snovanje s tega področja. Pomembno zato, da slovenska publika lahko vsaj v skromnem obsegu, kakor nam ga narekujejo sredstva, spozna nekaj vrhov s področja plesne umetnosti, ki jih zmoremo bodisi koproducirati ali gostiti pri nas.

Menimo, da je vizija plesnega programa, kakor jo je v svoji strategiji načrtoval CD, dobra, saj daje edini tovrstni vpogled v svetovno snovanje, ki pa lahko šele s stalnim in nenehno razvijajočim se ukvarjanjem tako s kakovostnim programom kakor tudi s pridobivanjem publike doseže končni cilj: slovenski javnosti, strokovni in laični, omogočiti zblížanje z vrhunsko, priznано, prestižno in zelo kakovostno produkcijo evropskih in svetovnih razsežnosti. Šele v tem zblížanju je namreč mogoče ugledati ves blišč (ali nemara bedo) kakovosti lastne produkcije in njenih zmogljivosti.

Plesni program CD vključuje koprodukcije plesnih predstav z domačimi ustvarjalci in program začasnega gostovanja baletnega ansambla ljubljanske operne in baletne hiše v Gallusovi in Linhartovi dvorani.

4.1 PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE

Balet Cullberg, Stockholm, Švedska

Prazna hiša, Negro con Flores, Hoja po robu, koreograf: Johan Inger

Baletna skupina Cullberg je že od leta 1967, ko jo je ustanovila švedska plesalka in koreografka Birgit Cullberg, v samem vrhu sodobnega plesa. Danes je del Kraljevega gledališča v Stockholmu. Leta 2003 je umetniško vodenje prevzel Johan Inger, švedski plesalec, ki se je kot koreograf uveljavil na Nizozemskem. Svoje prve odmevne koreografije je zasnoval za Nizozemsko plesno gledališče in zanje prejel več nagrad – nagrado Lawrencea Olivierja, Lucasa Hovinga in Birgit Cullberg.

»V zrcalo življenja se zazrem /.../ z zamahom odslovim odsev – svet je spet na mestu kot poprej.« Te verze Taigena Sofuja iz leta 1555 si je Johan Inger izbral za moto *Prazne hiše. Negro con Flores* se giblje med temo in svetlobo, resnobo in lahkotnostjo ter skuša prestopiti utečene vzorce in najti nove. *Hoja po robu* je italijanska revija *Danza in Danza* leta 2004 razglasila za najboljšo uprizoritev leta. Navdihnila sta jo slavni Ravelov *Bolero* in skladba *Za Alino* Arva Pärta. Na humoren način raziskuje odnos treh žensk do sebe in svojih moških.

PO, 6. aprila 2009, ob 20. uri, Gallusova dvorana

Veliki kanadski balet iz Montreala Les Grand Ballets Canadiens de Montreal

Umetniški vodja in koreograf: Gradimir Pankov

Balet iz Montreala je ena od paradnih kanadskih plesnih skupin. Zvesta je tradiciji klasičnega baleta in na svoj spored uvršča osvežene poustvaritve velikih klasičnih baletov, vendar jo navdušujejo tudi sodobne koreografske zamisli, ki jih udejanja v rednih sodelovanjih z najpomembnejšimi svetovnimi koreografi. Med njimi so Ginette Laurin, Paul-André Fortier, Édouard Lock, Jirí Kylián, Mats Ek, Ohad Naharin, Jean-Christophe Maillot, Shen Wei, Mauro Bigonzetti, Alvin Ailey, Stijn Celis, Christopher Wheeldon in drugi. Umetniški vodja Velikega kanadskega baleta je Gradimir Pankov, plesalec briljantne svetovne kariere, po rodu iz Makedonije. V svojem pet desetletij dolgem umetniškem delovanju je bil vodja Nizozemskega plesnega gledališča (NDT II), Finskega nacionalnega baleta, baleta Cullberg in baleta Velikega gledališča v Ženevi.

Naslov baletne predstave, s katero se bo kanadski balet prvič predstavil v Ljubljani, bo določen naknadno, glede na dokončen potek gostovanja; predvidoma bo to celovečerna predstava *Minus One* izraelskega koreografa Ohada Naharina. Sestavljajo jo odrsko razširjene in predelane koreografije iz poznih devetdesetih let, sloviti koreograf skupine Batcheva jo je pripravil posebej za Kanadčane in je njihova velika gostovalna uspešnica. Druga možnost je predstava z naslovom *Plesni inovatorji*, ki vključuje

koreografije Stijna Celisa in Shena Weia na glasbo Igorja Stravinskega; premierno bo predstavljen konec marca 2009 v Montrealu.

16. junij 2009, Gallusova dvorana

Sutra

Režija in koreografija: **Sidi Larbi Cherkaoui**

Vizualna kreacija in scenografija: **Antony Gormley**

Glasba: **Szymon Brzóska**

V letu 2009 se bomo ponovno povezali z beograjskim festivalom Bitef in pred ljubljansko občinstvo pripeljali najnovejšo stvaritev SUTRA, znamenitega belgijskega režiserja in koreografa Sidija Larbija Cherkaouija, ki je v minulem letu osvojil ljubljansko občinstvo s predstavo *Izvor*. SUTRA je nastala v sodelovanju z menihi iz šaolinskega templja na Kitajskem in je na lanskem Avignonskem festivalu požela superlativne kritike in odlični odziv občinstva, jeseni 2009 pa bo tudi odprla festival Bitef v Beogradu.

Sadler's Wells London, koproducenti: Festival Atene, Festival de Barcelona Grec, Grand Theatre Luxembourg, La Monnaie Bruselj, Festival v Avignonu, Fondazione Musica per Roma in Shaolin Cultural Communications Company

Antwerpen, avgust 2007. Ljudje se obračajo za kitajskimi menihi s tonzurami na poti do gledališča Bourla, kjer Sidi Larbi Cherkaoui pripravlja novo predstavo.

Sedemnajstletni menihi izklopijo mobilne telefone in začnejo vaditi s plesalci. Z oklevanjem se lotijo nekaterih gibov dela v nastajanju. Izmenjajo se tehnike, preučijo zamahi borilnih veščin in zapestja vrtijo ogromne meče s spretnostjo, ki bi zasenčila celo Jedija. Sidi Larbi Cherkaoui, na kratko Larbi, preizkusi orožje in prosi svoje goste, da ga podučijo v vrtenju zapestja.

To srečanje bi lahko poimenovali usoda. Larbijevo otroško navdušenje nad kung-fujem se je kmalu razvilo v spoštovanje šaolinske šole čan budizma – dolgo časa je sanjal o sodelovanju s šaolinskimi menihi ter o raziskovanju njegovih osnovnih načel čan budizma: nerazdružljive povezanosti telesa in duše, življenja v popolni harmoniji z okoljem.

»Kot plesalca in koreografa sta me navdihnili njihovo razumevanje gibanja in popolno poistovetenje z življenjem okoli njih, ta presunljiva sposobnost postati bit tigra, žerjava ali kače; preobraziti energijo iz hladne v toplo, iz jina v jang.«

Tudi samostan Šaolin si je želel kung fu predstaviti v svetu. V zadnjih dveh desetletjih je ta borilna veščina dobila mnoge posnemovalce in bila celo uporabljena za zabavljaštvo. Po državi so se razširile številne šole kung fuja in skupine, ki gostujejo po vsem svetu ter tako popularizirajo borilne veščine, a obenem opuščajo duhovnost ter intenzivno umsko in telesno disciplino. Ko je japonski impresarij Hisashi Itoh menihe maja 2007 predstavil belgijsko-maroškem koreografu, je med njimi prišlo do sinergije, do spoznanja skupnih imenovalcev in možnosti sodelovanja, saj koreografovo delo odzvanja podobne vsebine: pluralnost, človekoljubnost in izjemno tehnično virtuoznost.

London, oktober 2007. Kipar Antony Gormley in mlad poljski skladatelj Szymon Brzóska sta na Larbijevo povabilo poskrbela za vizualno podobo in izvirno glasbo nove predstave. Gormley je za edino kuliso predlagal velikanske zaboje. S sabo prinese prototip in Larbi začne improvizirati, stopa v zaboj in iz njega, hodi po njegovih robovih, izgine v njem in se nato znova prikaže, ga nosi kot oklep ... postane lahko, kar koli si koreograf zamisli: postelja, krsta, steber ali portal. Odpre se vse veselje, prostor neprestano spreminja obliko in funkcijo.

20. september 2009

4.2 PLESNE KOPRODUKCIJE Z NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI

Cankarjev dom že leta načrtno goji sodelovanje z mladimi in mlajšimi ustvarjalci, ki jih zbiramo na vsakoletnem javnem razpisu. Ti nato v obliki koprodukcij med nevladnimi javnimi zavodi in CD ustvarjajo v prostorih Cankarjevega doma. Med pomembnejšimi in zahtevnejšimi domačimi

koprodukcijami sta celovečerna plesna uprizoritev Matjaža Fariča na Linhartovem odru in bienalna Gibanica.

Gibanica, 4. slovenski plesni festival

Exodos Ljubljana, Cankarjev dom, Bunker, Društvo za sodobni ples, Plesni teater Ljubljana, Vitkar, En-Knap, Fičo balet, Triola

Prvi slovenski plesni festival Gibanica je potekal februarja 2003. Njegova odmevnost in uspešnost sta tako navdušili javnost in stroko, da so se ga organizatorji odločili spremeniti v bienalno prireditev. Tako Gibanica postaja osrednji plesni dogodek v Sloveniji, prava poslastica, polnjena z najboljšimi in najuspešnejšimi slovenskimi avtorji in uprizoritvami, ki oblikujejo slovenski sodobni ples. Kot vedno bodo tudi na četrtem festivalu v središču nove, odmevne uprizoritve uveljavljenih in novih imen, vmes pa kot bogat nadev (ne)formalni, pristni stiki med producenti, koreografi, plesalci in občinstvom ter na vrhu obvezen sladki posip z nagradami. Program je še na stopnji selekcije.

Od SR, 18., do NE, 22. februarja 2009

Društvo za sodobni ples Slovenija, Cankarjev dom

Večer sodobnega plesa

Mednarodna in domača odmevnost slovenske sodobnoplesne produkcije je že prerasla okvir obrobne in neprepoznave samostojne umetniške zvrsti. Večer slovenskega sodobnega plesa je prepotrebna strokovna platforma, na kateri bodo prikazani: krajše nove koreografije profesionalnih koreografov in plesalcev, članov DSPS, njihova dejavnost s teoretično zgodovinskim okvirom ter vrhunec večera – podelitev strokovne nagrade. Večer slovenskega sodobnega plesa bo dogodek, sestavljen iz dnevnega in večernega programa: čez dan bodo potekala strokovna predavanja oziroma seminarji ter videoprojekcije, ki bodo obsegali zgodovinske, teoretične in aktualne diskurze. Večerni program bo sestavljen iz približno desetih izvirnih koreografskih miniatur in podelitve strokovne nagrade. Večer bo aktualni pregled ustvarjalnosti slovenske sodobnega plesnega prizorišča – tukaj in zdaj, na katerem bodo na ogled prve izvedbe sklenjenih plesnih miniatur.

Prireditve bo poskušala prikazati aktualno barvitost in živost dogajanja na slovenskem sodobnoplesnem prizorišču ter ob tem z nagradami opozoriti na pomembne dosežke ustvarjalcev. Vrhunec dogajanja bo podelitev strokovne plesne nagrade, ki bo ob sklenitvi plesnega večera – po predstavi, v dvorani. Cilj slovenske plesne nagrade je uveljaviti strokovno nagrado v sodobnem plesu. Nagrado bo podeljevalo DSPS enkrat na leto za pomembne dosežke v sodobnem plesu v sodelovanju s partnerskimi organizacijami, javnimi in zasebnim zavodi, ki delujejo na tem področju v Sloveniji (koprodukcija Gibanica, Cankarjev dom in dr.).

TO, 20. oktobra 2009, ob 20. uri

Zavod Flota, Cankarjev dom

Flota.Stop, koncept, režija in koreografija: Matjaž Farič

Glasbeno-plesna predstava z delovnim naslovom *Flota.Stop* nastaja ob deseti obletnici delovanja glasbene skupine Slovenski tolkalni projekt – STOP. Dogajanje v predstavi izhaja iz natančno strukturiranega ritma, ki je vez med vsemi elementi uprizoritve. Vse dogajanje je ritmizirano kot v glasbeni kompoziciji. Predstava nima dramske zgodbe, ki izhaja iz libreta, temveč svojo govorico razvija v različnih ritmiziranih elementih, ki se združujejo v fraze in nas nagovarjajo z vzdušjem. Celota je sestavljena v poudarjeno ritmizirano kompozicijo vseh odskih (in) izraznih sredstev. Glasbo avtorja Milka Lazarja v živo izvajajo tolkalisti skupine Slovenski tolkalni projekt – STOP ter Milko Lazar na klavirju in klaviaturah. Pri nastajanju predstave so uporabljene vse možnosti sinhroniziranja med glasbeniki in plesalci, ki jih ponuja hkratno nastajanje glasbe, giba in koreografije. V predstavi se ne pleše na glasbo, temveč se pleše z glasbo in igra z gibom. Glasbeniki niso na odru samo kot izvajalci glasbe za ples, temveč kot nastopajoči, ki skupaj s plesalci obvladujejo prostor odra. Plesalci se gibljejo skupaj z glasbo in ne na glasbo, hkrati pa nenehno ohranjajo vez z glasbeniki. Sodelovanje med nastopajočimi je osnovno vodilo odrske postavitve.

Premiera: PE, 6. novembra 2009, ob 20. uri
Ponovitev: SO, 7. novembra 2009 ob 20. uri

Celinka, društvo ustvarjalk sodobnega plesa, Cankarjev dom

Takt, koncept in koreografija: Uršula Teržan

Takt je logično nadaljevanje plesnega pregovarjanja, kot ga je koreografsko dramaturški tandem Teržan-Zupan zastavil že v svojih prejšnjih projektih (*100%, 200% Doma*). Je glasbena (ritmična) metrična enota in tako osnovna celica plesnega izraza, ki tvori organizem predstave. Taktilnost nastopi kot najbolj občutljiva zaznava plesalčevega premika/giba – prostorski detektor, ki narekuje dinamiko takta in čutno odzivnost telesa. Nanjo poleg taktilnosti vpliva še miselna metafizika. Takt in taktilnost tvorita sinergični naboj in spolni nagon gibajočega se telesa. Slikar (tvorec materije) in poet (tvorec metafizike) v plesno gledališče vstopita v obliki posameznih elementov in z gibanjem utripajočih teles soustvarjata večrazsežno podobo. Zunaj dialoga sobivata enakovredno, samostojno. Sodelovanje z Alenom Ožboltom in Primožem Čučnikom temelji na medsebojni radovednosti in želji po prestopanju mej posameznih umetniških zvrsti. Njuna umetniška opusa sta se že srečala v skupnem projektu *Ljubezen je bojno polje*, zato je sprehod v plesno gledališče odkrivanje novega, a vendarle tudi poglobitev poznavanja že znanega.

Premiera: PE, 20. novembra 2009, ob 20. uri, ponovitve: SO, 21., TO, 24., in SR, 25. novembra 2009, ob 20. uri

4.3 ZAČASNO GOSTOVANJE BALETA SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

Za pripravo in izvedbo velikega dela začasnega programa SNG Opera in balet Ljubljana bo CD zagotovil termine za baletne predstave v Linhartovi in Gallusovi dvorani:

Picko in Packo, balet za otroke s petjem in govornim besedilom

Baletni ansambel SNG Opera in balet Ljubljana

Linhartova dvorana, priprava, premiera in ponovitve od 5. do 7. marca 2009, 7 predstav, od 7. do 12. septembra, 7 predstav

(6 dodatnih predstav je marca uvrščenih v okvir Kulturne vzgoje CD – Sodelovanje z GML)

Mozart vs. Schumann, baletni večer koreografa Uweja Scholza

Glasba: W. A. Mozart, R. Schumann

Ponovitve predstave iz sezone 2007/08

Baletni ansambel SNG Opera in balet Ljubljana

Linhartova dvorana, 29. do 31. maja 2009

Romeo in Julija, balet

Glasba: Sergej Prokofjev

Koreografija: Youri Vamos

Baletni ansambel in orkester SNG Opera in balet Ljubljana

Gallusova dvorana, 23. in 24. februar 2009

Peter I. Čajkovski, *Hrestač – Božična zgodba*

Baletna pravljica Yourija Vamosa za otroke in odrasle

Režija in koreografija: Youri Vamos

Scenograf in kostumograf: Michael Scott

Asistentka koreografa: Joyce Cuoco

Asistent koreografa: Uwe Schröter

Gostje solisti, baletni solisti, solo zbor in zbor ter orkester SNG Opera in balet Ljubljana

Gallusova dvorana, od 27. do 31. decembra 2009, 4 predstave

4. 4 DRUGE PLESNE PRIREDITVE

Zaradi obnovitvenih del v ljubljanski operno-baletni hiši bo CD sodeloval tudi pri izvedbi dveh baletnih večerov v organizaciji Društva baletnih umetnikov Slovenije. Pripravili ju bomo na odru Linhartove dvorane; gre za tradicionalni prireditvi, ki ju društvo pripravlja v sodelovanju s slovenskimi baletnimi umetniki.

Baletni večer z baletnimi solisti, podelitev strokovnih nagrad DBUS 2009

V zadnjih treh letih v sodelovanju z Društvom baletnih umetnikov Slovenije redno pripravljamo letno podelitev strokovnih nagrad, ki jih podeljuje društvo ob svetovnem dnevu plesa. Dogodek v celoti snema Televizija Slovenija za niz nedeljskih srečanj z baletno umetnostjo.

Linhartova dvorana, 23. april 2009

Deveti gala večer novih baletnih koreografij na slovensko glasbo

Društvo baletnih umetnikov Slovenije redno razpisuje in pripravlja večer z novimi plesnimi stvaritvami na glasbo slovenskih avtorjev. Koreografi v slovenski baletno-plesni prostor vnašajo dragoceno svežino in vsako leto presenetijo z izvirnimi videnji plesne umetnosti skozi svojstven življenjski pogled. Cilja društva sta nadaljevanje stoletne tradicije glasbeno-baletnega sodelovanja avtorjev na Slovenskem in skrb za koreografski potencial mladih baletnikov in plesalcev. Dogodek bo snemala Televizija Slovenija.

Linhartova dvorana, 18. oktober 2009

Letni koncert Akademске folklorne skupine Franceta Marolta Univerze v Ljubljani

Umetniško vodenje: Mirko Ramovš

Najpomembnejša slovenska folklorna skupina bo pripravila pestro predstavitev različnih umetnostnih oblik slovenskega ljudskega izročila.

Linhartova dvorana, 9. in 10. maj 2009

Načrtovano število prireditev, obiskovalcev, neposredni stroški in prihodki / ples

PLES	Koda	št. prireditvev	število obiskovalcev	načrtovani neposredni stroški (NS)	načrtovan prihodek od vstopnine	drugi nejavni prihodki	sredstva MK za neposredne stroške	delež MK za NS
SLOVENSKE PLESNE KOPRODUKCIJE	40901	18	2.050	12.569	16.700			
PLESNA GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE	40902	2	540	2.303	2.025			
FOLKLORA	40903	2	1.000	7.650	10.000			
PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE	40904	3	2.820	158.426	65.220	5.000		
ZAČASNO GOSTOVANJE SNG OB / BALET	40905	18	8.480	7.347	36.383			
DRUGO	40910			11.000		8.000		
PLESNA UMETNOST	409	43	14890	199.294	130.328	13.000	92.549	46%

5 FILMSKI PROGRAM

5.1 FILMSKI FESTIVALI

20. LIFFe,

20. ljubljanski mednarodni filmski festival *Ljubljana International Film Festival*

Od 11. do 22. novembra 2009

Filmski festival v Ljubljani je nastal ob spoznanju, da so številni kakovostni filmi manj znanih produkcij, avtorjev ali držav v programu slovenskih kinematografov spregledani. To spoznanje se je še posebej nanašalo na prezrti evropski film. Festival in sistematično nakupovanje umetniških filmov to praznino že 19 let uspešno postopoma zapolnjujeta, s tem da vzgajata, ozaveščata in gradita odnos širšega občinstva do kakovostnega filma. Med drugim je festival spodbudil tudi slovenske distributerje, da so v svoje nakupe začeli zajemati vedno več evropske, ameriške neodvisne, azijske in druge produkcije. Festival je torej pomemben zaradi vse večjega števila filmov, ki jim po festivalu uspe priti tudi v redni program slovenskih kinematografov.

Pomembno vodilo pri oblikovanju programa je ambicija, da festival domače občinstvo seznani z zmagovalnimi filmi evropskih in svetovnih filmskih festivalov, ter približa filme, ki morda niso zmagovali, zato pa prinašajo podobno kakovost, mladostno energijo in svežino. Programski cilj Cankarjevega doma je ustvariti kritično distanco do prevladujočega filmskega programa v kinematografski mreži in na številnih komercialnih TV-kanalih. Izobraževalna vloga festivala se še posebej kaže v sklopih Retrospektiva, Fokus in Posvečeno, ki obravnavajo določeno temo, avtorja ali nacionalno kinematografijo.

Oblikovalci festivalskega programa vključujejo tudi filme mlajših in obetavnih avtorjev, ki iščejo pot do uveljavitve. Z uvrstitvijo na pomembnejše mednarodne festivale si pridobivajo potrebne reference, ki jim omogočajo nadaljnje filmsko ustvarjanje. Festival je odprt za filmsko raziskovanje in drugačne avtorske postopke, kakovostne, a finančno nedonosne projekte. Za spodbudo jim je namenjena nagrada vodomec za najobetavnejšega režiserja iz sklopa Perspektiv, ki jo podeljuje Mobitel, generalni pokrovitelj festivala.

LIFFe je najboljše (okoli 100 filmov in 300 projekcij) in najbolj obiskana filmska prireditev v Sloveniji. Vsako leto se v petih dvoranah po Ljubljani – od Cankarjevega doma do Kinokluba Vič, Kina Komuna in Kinadvor – odvrti pregled svetovne filmske produkcije s poudarkom na avtorskih presežkih evropskega filma, neodvisne ameriške produkcije, latinskoameriških filmov ter najboljših dosežkov Azije, Afrike in Avstralije. Leta 2007 je LIFFe filme prvič zavrtel tudi v Mariboru, kar je nadaljeval tudi leta 2008.

LIFFe na široko odpira vrata v mednarodni filmski dialog tudi slovenskim filmskim ustvarjalcem; med festivalom gostimo številne tuje in domače ustvarjalce, ki svoje umetniške in produkcijske izkušnje izmenjujejo z domačini poznavalci in ustvarjalci.

V letu 2009 pripravljamo jubilejni, 20. LIFFe. Ob obletnici bomo festival obogatili s celo vrsto priložnostnih dogodkov, predvsem pa bomo poudarili pomen evropskega filma.

Pripravljamo naslednje novosti:

- izdali bomo posebno publikacijo ob 20. obletnici festivala, ki bo zajemala zgodovino festivala, njegov razvoj ter vpliv na kulturno podobo prestolnice in širše okolice,
- v Ljubljano bomo povabili zmagovalne režiserje z minulih festivalov,
- pripravili bomo t. i. sklop Spregledani desetletja, v katerem bomo predstavili program filmov, ki so zaobšli slovenska platna, a vendarle zaznamovali minulih deset let,
- sestavili bomo program evropskih filmov za otroke in mladino, da bi na filmsko umetnost opozorili tudi naše najmlajše,

- v Ljubljani bomo organizirali srečanje, imenovano Koprodukcijско srečanje sosednjih držav (*Neighbouring coproduction meeting*), na katerem se bodo filmski producenti iz sosednjih držav (Italije, Hrvaške, Madžarske in Avstrije) v sodelovanju s slovenskimi producenti pogovarjali o prihodnjem sodelovanju pri filmskih koprodukcijah.

Omenjene novosti bodo seveda samo del praznovanja, v okviru katerega bodo tudi t. i. evropski dan in podobne dejavnosti za spodbujanje zanimanja za evropski film.

Programski sklopi:

Perspektive: uradni tekmovalni sklop mladih režiserjev za Mobitelovo nagrado vodomec

Predpremiere: filmi, odkupljeni za domačo distribucijo

Kralji in kraljice: dela prepoznavnih in nagrajevanih mojstrov in mojstric sodobnega filma

Panorama svetovnega filma: festivalski favoriti s petih celin

Ekstravaganca: t. i. polnočni kino prinaša drzejše, žanrsko raznolike in žgečkljive vsebine Proti vetru: avtorji, ki z radikalnejšimi vizijami kljubujejo prevladujočim smernicam

Fokus: vpogled v eno ali več "vročih" nacionalnih kinematografij

Retrospektiva: celovit pregled del pomembnega sodobnega cineasta

Posvečeno: kratka, zgoščena predstavitev festivalsko in medijsko izpostavljenega avtorja

Svet na kratko: izbor kratkometražnih filmov; po novem je to tekmovalen sklop

Spremljevalni program:

Pogovori s festivalskimi gosti (odprte novinarske konference, okrogle mize), filmske delavnice, tematski seminarji, Jesenska filmska šola, ki se tematsko navezuje na festivalski program ...

Nagrade: Vodomec, nagrada mednarodne žirije režiserju najbolje ocenjenega filma iz Perspektiv, ki jo podeljuje generalni pokrovitelj Mobitel, d.d.; Zmaj, nagrada občinstva, ki jo podeljuje Tobačna Ljubljana, ki zmagovalca izbira med filmi brez distribucijske licence za Slovenijo. Film za prikazovanje odkupi Cankarjev dom ali drug slovenski distributer.

Nagrada FIPRESCI, mednarodna žirija svetovnega združenja filmskih kritikov izbere zmagovalca med filmi iz Perspektiv.

Nagrada za najboljši kratki film, mednarodna žirija izbere najboljši film.

Članstvo v mednarodnih organizacijah:

Europa Cinemas, združenje prikazovalcev evropskega filma, Pariz

CEFF, koordinacija evropskih filmskih festivalov, Bruselj

MPA, Motion Pictures Association, Bruselj

MEDIA Plus, program Evropske komisije

Festival pripravljamo v sodelovanju s Kolosej kinematografijo, Kinodvorom, Italijanskim inštitutom za kulturo, Francoskim inštitutom Charlesa Nodierja in Goethejevim inštitutom v Ljubljani.

Glavni pokrovitelj je že vrsto let Mobitel, d.d. (podeljuje uradno festivalsko nagrado), od leta 2006 je velika darovalka Tobačna Ljubljana, d.d. Medijski pokrovitelj je Delo, d.d. (izdaja festivalski časopis).

11. mednarodni festival dokumentarnega filma (FDF)

Od 23. do 30. marca 2009

Raznolik vpogled v dogajanje v sodobni produkciji dokumentarnega filma, vse bolj prodorne in široko sprejete umetniške oblike, ki z aktualno obravnavo družbenih in političnih problemov posega v vse pore življenja.

FDF filme uvršča v različne programske sklope:

- politični oziroma družbenokritični dokumentarci;
- "portretni" dokumentarci, v katerih se režiserji lotevajo znanih ali mitskih likov preteklosti ali sedanjosti, npr. režiserjev, medijskih in zgodovinskih osebnosti, politikov;
- intimni portreti, v katerih se režiserji ukvarjajo bodisi sami s sabo, z ožjo družino, s prijatelji in znanci ali preprosto z navadnimi ljudmi;
- retrospektiva pomembnega domačega ali tujega dokumentarista.

Novost 11. FDF bo prvič organizirani tekmovalni spored, ki ga bomo pripravili v sodelovanju s partnerjem, One World Film Festivalom iz Prage, s katerim smo začeli sodelovati lansko leto. Izbor tekmovalnih dokumentarnih filmov se bo navezoval na temo človekovih pravic, nagrado bo podelila Amnesty International Slovenija, s katero smo v preteklosti sodelovali na LIFFe.

Novost festivala bo tudi dodatno prizorišče; ves program bo namreč predvajan tudi v Kinodvoru.

Kosovelova in Linhartova dvorana, Kinodvor

5. 2 FILMSKI CIKLI

Sodobni poljski film in klasični poljski filmski plakat

Od 1. do 8. marca 2009, Kosovelova dvorana

Poljskega filma ne pišejo le veterani, ki so bili denimo predstavljeni na prejšnjem LIFFe (Andrzej Wajda, Jerzy Skolimowski), temveč nadarjena generacija sodobnih režiserjev, ki uspešno konkurira ne mednarodnih filmskih festivalih in za svoja dela prejema nagrade. V času, ko tudi na Poljskem nastajajo bogate filmske superprodukcije, povečini namenjene lokalnemu občinstvu, se na mednarodno prizorišče prebijajo predvsem mlajši avtorji, ki prenašajo tradicijo poljske drame, prepojene s čutom za socialno sporočilo, in poljskega mladinskega filma, med drugim Dorota Kądziela, Csaba Bollók, Andrzej Jakimowski in drugi. Hkrati bomo pripravili pregledno razstavo znamenite poljske šole filmskega plakata, ki se je uveljavila v petdesetih letih ter z edinstvenim načinom oblikovanja vztrajala vse do devetdesetih.

Cikel sodobnega mehiškega filma

Od 5. do 12. maja 2009, Kosovelova dvorana

Sestavni del kulturnega projekta umetnost Mehike (*Viva Mexico!*) bo tudi Teden sodobnega mehiškega filma, v katerem bomo predstavili približno deset filmov sodobne produkcije in produkcije iz polpretekle zgodovine mehiške kinematografije. Mehiški film se je v zadnjih letih v svetu uveljavil s serijo popularnih filmov, ki so jih režirali Guillermo Del Toro, Alejandro González Iñárritu ali Alfonso Cuarón. Ker je šlo v večini primerov za komercialno in žanrsko naravnane filme, so se ti avtorji hitro znašli na seznamu želja ameriških filmskih studiev. Mehiškega filma pa ne zaznamujejo zgolj popularne melodrame ali žanrski filmi, temveč tudi mlada generacija filmarjev, ki svojo poetiko gradi na meji med dokumentarnim in fiktivnim filmom, vpeto v mehiško resničnost. Predstavili bomo filme režiserjev Fernanda Eimbeckeja, Carlosa Armelle, Pedra Gonzáleza-Rubia, Juan-Pabla Villasenora, Ivana Duenasa, Juana Patricia Riverolla, ki sledijo vplivu Carlosa Reygadasa, mednarodno najbolj opaznega režiserja aktualne mehiške produkcije.

Italijanski in evropski vestern

Od 21. do 29. oktobra 2009

V šestdesetih letih 20. stoletja so se v italijanski kinematografiji pojavili popularni, a zelo kakovostni filmi, ki so se naslanjali na tradicijo ameriškega filma. Eksplozirala je italijanska komedija (t. i. *commedia all'italiana*), pojavili so se žanrski filmi, za mednarodno najbolj odmeven pa še danes štejemo italo-vestern oziroma t. i. špageti vestern, kakor so ga slabšalno označili predvsem ameriški kritiki. Režiserji Sergio Leone, Giulio Questi, Sergio Corbucci, Tonino Valerii, Damiano Damiani in Sergio Sollima so od sredine šestdesetih naprej premikali meje žanra, ki je v ZDA v tem času že usihal, mu vdahnili svežino in potrebno politično ostrino. Tovrstni filmi pa v tistem času niso nastajali zgolj v Italiji, temveč so jim

sledile mnoge druge evropske države, predvsem Nemčija in Španija; veliko koprodukcij je bilo posnetih celo v tedanji Jugoslaviji, na Primorskem in celo v okolici Ljubljane. Prav ta povezava z našim kulturnim prostorom je še posebno zanimiva, zato jo nameravamo v okviru retrospektive ustrezno poudariti.

5. 3 FILMI IZ DISTRIBUCIJE CD

Božična zgodba *Un conte de Noël*

Od 3. do 18. januarja 2009, Kosovelova dvorana

Režija: Arnaud Desplechin; 2008, Francija

Scenarij: Emmanuel Bourdieu, Arnaud Desplechin

Igrajo: Catherine Deneuve, Jean-Paul Roussillon, Mathieu Amalric, Emmanuelle Devos, Hippolyte Girardot, Chiara Mastroianni

Dialoška črna komedija po francosko. Ko Junon spozna, da boleha za levkemijo in potrebuje darovalca kostnega mozga, za božič po dolgem času zbere okrog sebe vse člane svoje razpuščene družine. Le kako se bodo spopadli s to in vsemi drugimi družinskimi težavami?

Pred mnogimi leti je Abel in Junon za redko obliko raka zbolel sin Joseph. Njegovo edino upanje za ozdravitev je bila presaditev kostnega mozga. Ne starša ne hči Elizabeth niso bili primerni darovalci, zato sta se Abel in Junon odločila še za enega otroka. A tudi mali Henri ni mogel pomagati svojemu bratu in Joseph je pri sedmih letih umrl. Družina si ni nikoli več opomogla. Minilo je več let, odnosi med družinski člani pa so napeti bolj kot kdaj koli prej – še posebej med Elizabeth, avtoritativno glavo družine, in Henrijem, ciničnim zavožencem, ki ga zanimajo le ženske in pijača. Ta z bolečino zaznamovana družina se mora za praznično mizo spoprijeti s smrtnostjo, norostjo, potlačenimi seksualnimi skrivnostmi in duhovi, ki blodijo po hiši.

Arnaud Desplechin je bil rojen leta 1960 v Roubaixu v Franciji. Študiral je na pariški filmski šoli IDHEC (danes Fémis), diplomiral leta 1984. Sprva se je uveljavljal kot snemalec s kamero, leta 1991 pa je posnel svoj srednjemetražni prvenec. Junaki njegovih na videz kaotičnih filmov vedno nihajo na meji normalnega.

Sto žeblicev *Centochiodi*

Od 2. do 16. februarja 2009

Režija in scenarij: Ermanno Olmi; 2007, Italija

Raz Degan, Luna Bendandi, Amina Syed, Michele Zattara

Ermanno Olmi v svojem zadnjem filmu pripoveduje o profesorju, ki uniči neprecenljivo knjižno zbirko, nakar se zateče na idilično podeželje, kjer ga preprosti ljudje v težavah zamenjajo za odrešenika.

Mladi, uveljavljeni univerzitetni profesor se znajde v središču zahtevne preiskave. Zapusti dotedanje življenje in se preseli v zapuščeno kolibo v mirni podeželski skupnosti na bregu reke Pad, kjer se naseli. Med prišlekom in krajevnimi prebivalci se hitro stkejo pristne prijateljske vezi. Zaživi v spontanosti in iskrenosti vsakdana. Film raziskuje osebno vero nasproti napisanim dogmam ter napada uporabo knjig kot sredstva za krepitev oblasti in hegemonije.

Ermanno Olmi je bil rojen leta 1931 v Bergamu. Odraščal je v Bergamu in Milanu. Uveljavljal se je kot asistent pri kratkih filmih, leta 1958 pa je po številnih kratkih dokumentarjih posnel svoj celovečerni prvenec. Po canski zlati palmi za film *Drevo za cikle* je leta 1982 ustanovil zasebno in neformalno filmsko šolo Ipotesi cinema. Leta 1988 je s filmom *Legenda o svetem pivcu* zmagal še na festivalu v Benetkah.

Snemaj! *[Rec]*

Od 14. do 30. aprila 2009

Režija: Jaume Balagueró, Paco Plaza; 2007, Španija

Scenarij: Jaume Balagueró, Luis Berdejo, Paco Plaza

Igrajo: Manuela Velasco, Ferran Terraza, Jorge Serrano, Pablo Rosso

Polnokrvna psihološka srhljivka, posneta v resničnem kraju. Novinarka Angela s snemalcem pripravlja reportažo o delu krajevnih gasilcev. Noč je mirna in gasilce pokliče le starka, ki je ujeta v lastnem domu. Na prizorišču sosedje poročajo o krikih iz njenega stanovanja, in ko gasilci vlomijo vanj, najdejo gospo na pol nezavestno in obkroženo z mačkami. Izkaže se, da se po hiši širi nenavaden virus, ki v ljudeh povzroča agresivnost. Gasilci, sosedje in TV-ekipa ostanejo ujeti v hiši, ki je razglašena za območje karantene.

Jaume Balagueró, rojen leta 1968 v Lleidi v Španiji, je odraščal v Barceloni. Leta 1991 je diplomiral iz komunikologije in sprva delal kot filmski novinar, potem pa je posnel nekaj kratkih filmov, za katere je bil nagrajen na številnih festivalih. *[Rec]* je že njegov četrti celovečerec.

Paco Plaza je bil rojen leta 1973 v španski Valencii. V Madridu je študiral filmsko režijo. Že s prvim kratkim filmom je osvojil več mednarodnih nagrad, s celovečernim prvencem *El segundo nombre* pa se je trdno zasidral na položaju enega najbolj obetavnih mladih španskih režiserjev.

Odkup nagrajenca občinstva 18. LIFFe

Najbolj priljubljeni film brez slovenskega distributerja, ki ga je občinstvo izbralo na 19. LIFFe, bomo odkupili in predvajali od 21. do 30. septembra 2009.

V decembru 2009 bomo predvajali **film iz distribucije Cankarjevega doma**. Izbrani film se bo navezoval na 20. LIFFe in bo za distribucijo kupljen v letu 2009.

5. 4 IZREDNE PROJEKCIJE / SODELOVANJE Z DRUGIMI PRODUCENTI

Filmsko-glasbeni dogodek v sodelovanju s Slovensko kinoteko
December 2009, Linhartova dvorana

Po uspehu Chaplinovega nemega filma *Luči velemesta* in *Generala* Busterja Keatona, ki sta ga v letih 2007 in 2008 v živo spremljala simfonična orkestra, smo se s Slovensko kinoteko odločili za vsakoletno sodelovanje pri pripravi decembrskega nemega filmskega spektakla. Izbrani film bo znan naknadno.

Silvestrsko-novoletni program

Premierno prikazovanje enega od na novo odkupljenih filmov iz distribucije CD (trije termini)

Načrtovano število prireditev, obiskovalcev, neposredni stroški in prihodki / film

FILM	Koda	št. prireditev	število obiskovalcev	načrtovani neposredni stroški (NS)	načrtovan prihodek od vstopnine	drugi nejavni prihodki	sredstva MK za neposredne stroške	delež MK za NS
FILMSKI FESTIVALI	40401	315	47.900	304.100	175.601	140.000		
DISTRIBUCIJA CD	40402	85	7.000	36.570	25.662	6.500		
FILMSKI CIKLUSI	40403	36	1.630	26.590	5.976			
IZREDNE PROJEKCIJE	40404	7	1.000	3.300	3.918			
DRUGO	40406			21.400		13.000		
SKUPAJ FILM	404	443	57.530	390.960	211.157	159.500	117.369	30%

6 KULTURNOVZGOJNI IN HUMANISTIČNI PROGRAM

V Nacionalnem programu za kulturo je kulturna vzgoja prepoznana kot eno od prednostnih področij; po obsegu in kakovosti programov CD načrtno in zavzeto skrbi za raznovrsten in kakovosten program kulturne vzgoje, v katerega se vključujejo vrtci in šole ter starši s svojimi otroki. Skrb za kulturno vzgojo je hkrati tudi skrb za vzgojo prihodnjega občinstva CD.

Snovanje kulturnovzgojnih programov nastaja v povezavi s pedagogi posameznih področij, ki nam svetujejo tako glede vsebine kot tudi metodike, zlasti pri t. i. interaktivnih programih, pri katerih je delo z mladimi najbolj ustvarjalno, hkrati pa zahteva veččega in izobraženega usmerjevalca. Za leto 2009 smo pripravili več novih programov, ki jih mladi soustvarjajo in ki prepletajo številne ravni kreativnosti.

Sicer pa osnovna struktura KVH ostaja enaka. Njegovi sklopi so otroški program, kulturnovzgojne učne ure, ustvarjalnost mladih ter humanistični in literarni program.

V načrtu KVH za leto 2009 je v primerjavi z minulimi leti nekaj več prireditev. V program smo vključili likovne delavnice, ki jih izvajamo ob večjih razstavnih projektih.

CD bo še naprej izvajal aktivnosti, ki pospešujejo bralno kulturo. Programi, napovedani za leto 2009, so usmerjeni k promociji domačih in tujih sodobnih literarnih ustvarjalcev. Programi, ki jih pripravljamo z Društvom slovenskih pisateljev, so med drugim usmerjeni k mlajšemu občinstvu, zasnovani kot literarno-glasbeni večeri; enako načelo smo ubrali tudi pri snovanju kulturnovzgojne učne ure *Gobec in godec* (poseben abonmajski niz), ki je namenjena mlajšemu občinstvu.

6. 1 PRIREDITVE ZA OTROKE

KRALJESTVO PRAVLJIC

V letu 2009 bomo v program otroških decembrskih prireditev uvrstili niz predstav za otroke, izbranih z repertoarjev slovenskih gledališč ter naših lastnih koprodukcij iz minulih sezon. V dneh med 25. in 29. decembrom bomo v sodelovanju z Mladinsko knjigo organizirali štiri otroške delavnice z naslovi: *Poliglotova delavnica*, *Delavnica z Muco Copatarico*, *Mačje mesto* in *Škrat Zguba*.

V koprodukciji z Glasbeno matico, in sicer z njenim otroškim zborom, načrtujemo program uglasbenih Grafenauerjevih pesmi iz zbirke *Pedenjped*. Scenarij bo prispeval Jože Humer, program pa bo povezovala mlada igralka Vesna Slapar. Načrtujemo 20 »pravljličnih« dogodkov.

DRUGE OTROŠKE PRIREDITVE

Ponavljali bomo predstave, ki so v minulih letih nastale v produkciji oz. koprodukciji Cankarjevega doma, ter priložnostne delavnice za organizirane šolske skupine.

6. 2 KULTURNA VZGOJA

6. 2. 1 FILMSKA VZGOJA

FILMSKA ABONMAJA

Filmsko vzgojo že več let zapored pokriva filmski abonma za mlade, sestavljen iz filmov, ki jih je CD odkupil in jih distribuira, ter filmov, ki so uglaseni s programskim konceptom sezone.

V sezoni 2008/09 je ponudba za en filmski abonma obširnejša. Oblikovali smo namreč dva abonmaja za dijake in študente. Prvi se imenuje *Jaz in svet* (ta izbor filmov bi lahko imenovali tudi ogledalo druge polovice 20. stoletja, saj se filmi dotikajo tako političnih kot drugih žgočih družbenih vsebin); drugi abonma se imenuje *Jaz in ti* ter z različnimi pristopi in filmskimi govoricami obravnava temeljne človeške vrednote.

Jaz in svet

Nadaljevanje abonmaja (9. 10. 2008 *Zbogom, Bafana*, režija in scenarij: Bille August; 3. 11. 2008 *Smo imeli revolucijo ali ne?*, scenarij in režija Corneliu Porumboiu; 1. 12. 2008 *Odvetnik terorja*, režija Barbet Schroeder)

Persepolis, scenarij in režija: Marjane Satrapi, Vincent Paronnaud
14. 1. 2009

Pomlad v Bosni, scenarij in režija: Richard Shepard
11. 2. 2009

To je Anglija, scenarij in režija: Shane Meadows
11. 3. 2009

Michael Clayton, scenarij in režija: Tony Gilroy
15. 4. 2009

Jaz in ti

Nadaljevanje abonmaja (15. 10. 2008 *Darjeeling ekspres*, režija: Wes Anderson; 4. 11. 2008 *Lady Chatterley*, režija: Pascale Ferran; 2. 12. 2008 *Dva dni v Parizu*, režija: Julie Delpy)

Ti, ki živiš, scenarij in režija: Roy Andersson
15. 1. 2009

Povratne steklenice, režija: Jan Svêrák
12. 2. 2009

Stregel sem angleškemu kralju, scenarij in režija: Jiří Menzel
12. 3. 2009

Jesenski vrtovi, scenarij in režija: Otar Iosseliani
16. 4. 2009

Za sezono 2009/10 pripravljamo cikel, ki bo temeljil na izboru najboljših filmov s festivala dokumentarnega filma v Cankarjevem domu in izboru filmov s festivala LIFFe 2008.

PERSEPOLIS

Scenarij in režija Marjane Satrapi, Vincent Paronnaud; animacija Marc Jousset, Christian Desmares; glasovi Chiara Mastroianni, Catherine Deneuve, Danielle Darrieux, Simon Abkarian, Gabrielle Lopes, François Jerosme

Risanka je narejena po stripu priznane iransko-francoske avtorice in povzema avtobiografsko zgodbo o odraščanju v Iranu med islamsko revolucijo. Burno dogajanje ob padcu šaha in prevzemu oblasti fundamentalistov, ki je še bolj omejilo civilne svoboščine v državi, doživljamo z mlado Mariane in njeno družino. Nedolžen, igriv humor, lepa, stilizirana animacija in globoka sporočila vrednost štorije pričarajo izjemno filmsko izkušnjo.

Po projekciji bo predavanje, nato pa pogovor o nujnosti ničelne stopnje tolerance do nasilja v več družbenih okoljih in sferah (namenjeno učencem zadnje triade in dijakom).

Ponovitve v letu 2007 odkupljenega filma bodo v Kosovelovi dvorani.

6. 2. 2 GLEDALIŠKA VZGOJA

ABONMA GOBEC IN GODEC

Za otroke od 4. do 8. leta

Nastopajo: Boštjan Gombač, Jure Longyka, Žiga Golob

Tradicionalni abonma za otroke od 4. do 8. leta je v sezoni 2008/09 konceptualno zasnovan, torej ne gre za izbor gledaliških produkcij iz minule sezone tako kot minula leta, temveč smo se odločili za niz šestih pripovedovalsko-glasbenih popoldnevov. Zasnovali smo ga predvsem z namenom, da bi mladi obiskovalci ljudsko in umetno pravljico izročilo doživeli na sodoben način – kot pustolovščino s tremi pripovedovalci, glasbenikom, glasbili sveta ter vsakokratnim gostom, ki bo predstavil eno od slovenskih narečnih skupin (sodelovali bodo: Vesna Zornik – Rezija, Matjaž Jaušnik – Štajerska, Janez Škof – Gorenjska, Rudi Bučar – slovenska Istra, Boštjan Rous – Prekmurje, Toni Gašperič – Bela krajina). Pri izbiri pravljič nam je strokovno svetovala etnologinja Sinja Golob Zemljič.

TA HUD ABONMA

Za dijake in študente smo razpisali abonma petih produkcij. Abonma jeseni 2008 začenjata predstavi *Ella* Herberta Achternbuscha v režiji in igralski izvedbi Primoža Ekarta ter *Otango* v režiji Oliverja Tilkina. Do aprila bodo sledili še:

William Shakespeare: Vihar

Režija: Vito Taufer

SO, 31. januarja 2009

Imate radi Bacha? Jazzovski aranžmaji glasbe Johanna Sebastian Bacha

Nastopajo: Boštjan Gombač, klarinet; Blaž Pucihar, klavir; Žiga Golob, kontrabas; Krunoslav Levačič, bobni

SO, 14. februarja 2009

Koncert skupine Terrafolk

Nastopajo: Bojan Cveteržnik, violina, mandolina; Danijel Černe, kitara; Kate Hosking, kontrabas, glas; Goran Bojčevski, klarinet

SO, 11. aprila 2009

IGRALEC / ponovitve

Scenarij in režija: Barbara Hieng Samobor

Kostumografija: Barbara Stupica

Nastopajo: Nataša Barbara Gračner/Maša Derganc, Igor Samobor in Matjaž Tribušon

V predstavi *Igralec* obravnavamo pet pomembnih postaj gledališke zgodovine – zgodovine igralskega poklica od časov stare Grčije do začetka 20. stoletja. Gledalec najde odgovore na vprašanja o tem, kako se igralec pripravlja na vlogo: kako je bilo to pred 2400 leti v stari Grčiji, v dobi Shakespeara, v humorni commedii dell' arte, pri Molièru ...

Čustva in psihološke vsebine so široki in popestreni s prepričljivim nastopom izvrstnih igralcev. Predstavi sledijo predavanja in vodenja gledališka improvizacija prostovoljcev iz občinstva.

TRI SNIGULJČICE

Zasnova, scenarij in režija: Barbara Hieng Samobor

Kostumografija in likovna zasnova lutk: Barbara Stupica

Koreografija: Sanja Nešković Peršin

Igrajo: Janja Majzelj, Sanja Nešković Peršin in Igor Samobor

Zgodnja otroška igra je v marsičem podobna gledališki vaji. In to je izhodišče naše kulturnovzgojne učne ure, s katero smo nadgradili prejšnjo predstavico *Kaj je gledališče*.

Kulturnovzgojna učna ura *Tri Sneguljčice* bo mlade gledalce opozorila na to, kar o gledališču "nevede vedo" in jim obenem razkrila nekaj gledaliških skrivnosti – čarovnij ... To bo njihov prvi sprehod po gledališkem odru – po stopinjah igralke, plesalke in lutke.

ELLA

Avtor: Herbert Achternbusch; režija: Primož Ekart; igrata: Primož Ekart in Štefka Drolc; produkcija: Imaginarni, Cankarjev dom

Ellino življenjsko zgodbo pripoveduje Jožef, njen odrasli nezakonski sin, Ella je navzoča le kot nema priča. Sin pripoveduje o njenem očetu, ki jo je brez milosti pretepal, jo dal poročiti z živinskim trgovcem, o življenju pri moževi družini, kjer se je pretepanje nadaljevalo, o tem, kako so ji vzeli otroka in jo vrgli na cesto, o številnih moških, ki so jo zlorabljali, otroku, ki ga je rodila, pa so ji ga vzeli, pa o drugem, ki je umrl po porodu, ker je bila okužena s sifilisom itd. Ella je nekakšno nadaljevanje pripovedi, ki jo je igralec Primož Ekart začel z uprizoritvijo zgodbe Charlotte von Mahlsdorf v predstavi *Poročena s seboj*. V njej Charlotte vsemu navkljub preživi, Ella pa se zlomi in umakne v svet neprisotnosti in teme.

Po predstavi bo pogovor z igralcema.

DO KONCA SVETA / priprava nove kulturnovzgojne učne ure

Avtorica: Draga Potočnjak; produkcija: Cankarjev dom

Predstavo smo zasnovali kot kulturnovzgojno učno uro, ki se bo najprej ukvarjala z okoljskimi problemi ter se odločno in zavzeto, a tudi humorno, lotevala dejstev in dilem.

Ljudje smo se namreč izkazali kot precej nehvaležni prebivalci planeta. Tega smo se začeli zavedati šele ob alarmantnih napovedih znanstvenikov in okoljevarstvenikov o prihodnosti Zemlje. Če smo vrgli moralo na smetišče zgodovine, bi jo bilo treba že včeraj izbrskati in očistiti. Časa za sprenevedanje ni. Vemo vse, kar je treba storiti. Kot pravi Anja v predstavi: »Sam, nared kej! Nared že! Pa hiter!«

V letu 2009 načrtujemo odkup scenarija in vaje; premiero načrtujemo za januar 2010.

PREPOVEDANO ZA MLAJŠE OD 16

Prevod: Lučka Jenčič; režija: Klemen Markovčič; dramaturški sodelavec: Alen Jelen; video: Jure Černek; kostumograf – izbor oblačil: Iztok Hrga; prostor, svetloba, glasbena oprema: Klemen Markovčič; producent Gledališča ŠKUC; partnerja Goethejevega inštituta Ljubljana, Cankarjev dom; igrajo: Tjaša Hrovat, Peter Harl, Nina Rakovec

Slovenski javnosti se prvič predstavlja nemški dramatik Kristo Šagor (1976), po očetu Hrvat, ki je trenutno vodilni dramatik za mlade v Nemčiji in poleg Lutza Hübnerja predstavnik novega vala nemških dramatikov. S svojimi provokativnimi dramskimi besedili, ki se ukvarjajo s temeljnimi problemi mladih, vedno neposredno zadene v bistro.

Prepovedano za mlajše od 16 se preizprašuje o spolnosti mladih. V praznem kinu, očitno pomotoma, saj se projekcija noče in noče začeti, se srečajo dve dekleti in fant. V igri, nastali iz dolgočasje in po vnaprejšnjem dogovoru med dekletoma, fant, ki ne ve, v kakšna razmerja se je nehote ujel, postane njun objekt. S približevanjem se postopoma razkrivajo značaji in količina prebujajoče se spolnosti kot tudi izprijenosti, predsodkov in kompleksov.

Ciljno občinstvo so mladostniki od 13. leta, ki so v našem gledališkem prostoru že nekaj časa zapostavljeni, ekipa najmlajše generacije slovenskih profesionalnih ustvarjalcev pa je generacijski ključ do tega segmenta.

V Cankarjevem domu bomo gostili tudi avtorja besedila, in sicer bomo ob premieri z njim pripravili pogovorni večer.

DOGAJA! / ponovitve

Koproducent: Društvo za razvoj gledališča v izobraževanju

Avtorja predstave: Andreja Rauch in Tomaž Lapajne; dramaturgija: Magda Lojk; scenografija in kostumografija: Katarina Zalar; avtorji in izvajalci glasbe: Mirko Vičentič Polič in Igor Vičentič;

oblikovanje luči: Jaka Šimenc; plesalec: Gregor Kamnikar, Andreja Rauch; igralca: Maja Dekleva, Tomaž Lapajne

Dogaja! je predstava, namenjena mladostnikom od 10. do 14. leta. Glavna tema je prezasičenost družbe z informacijami. Oglaševanje in poplava informacij vsilujeta hitro sprejemanje informacij, kar pa zmanjšuje razmislek o kontekstu. Mladi intenzivno spremljajo različne medije, da bi čim širše spoznali svet ter opredelili svoj trenutni in prihodnji položaj v njem.

Predstava uporablja izrazna sredstva, ki so mladim blizu; dotakne se tem, kot so odnos do šole, staršev, prijateljev, sošolcev, ljubezni, uveljavljanja. Tako se povezuje predvsem z učnima predmetoma državljanska vzgoja in etika.

KRALJ PRISLUŠKUJE / ponovitve

Zamisel in glasba: Peter Kus; režija: Peter Kus, Nina Skrbinšek; besedilo in dramaturgija: Nebojša Pop Tasić

Animatorji in glasbeniki: Miha Arh, Gregor Cvetko, Peter Kus

Avtor projekta Peter Kus je skladatelj glasbe za gledališče in inštrumentalist. V zadnjem času raziskuje področje, na katerem se križata glasba in gledališče. Tako so nastale predstave *Črna kuhna* (Mini teater, 2004), *Glas* (KD Priden močic, 2005) in *Tritan Vox* (Ops! zavod Ljubljana, 2006).

Kralj prisluškuje po motivih istoimenske kratke zgodbe Itala Calvina je vsebinska in tehnična nadgradnja predstave *Glas*. Temelji na uporabi glasbil kot scenskih elementov, rekvizitov ali lutk, ki na poseben način »ozvočujejo« predstavo. Imajo »dvojno naravo«, saj poleg likovne in dramske izraznosti omogočajo tudi izvajanje glasbe. Tako z animacijo lahko postanejo nosilci dramske pripovedi, z igranjem nanje pa tudi glasbila. Lahko bi dejali, da glasbeniki v predstavi ne animirajo le predmetov, temveč tudi zvok.

5. 2. 3 GLASBENA VZGOJA

KATALENA – LJUDSKO PO SODOBNO!

Nastopajo: Polona Janežič, klaviature, spremljevalni glas; Vesna Zornik, glas; Boštjan Gombač, klarinet, flavte, tolkala, spremljevalni glas; Tibor Mihelič, basovska kitara, spremljevalni glas; Boštjan Narat, kitara, mandolina, spremljevalni glas; Robert Rebolj, bobni, tolkala.

Člani zasedbe Katalena so svojevrstno popularizirali slovensko ljudsko glasbo, ki so ji s korenitimi avtorskimi in zvrstnimi posegi vtisnili pečat sodobnega glasbenega, pa tudi širšega socialnega okolja. S tem so mlajše občinstvo nevede opozorili na dejstvo, da lastna tradicija in inovativnost v dobi odraščanja nista nujno izključujoči se vrednoti; kot tudi ni vse slabo in dolgočasno, kar je tradicija, ter novo in dobro, kar je tuje.

Po dvakrat napolnjenih ljubljanskih Križankah (skupaj s skupino Terrafolk), številnih koncertih na tujem in dveh uspešnih albumih (*Zgodbe* ter *Babje leto*) želijo svoje videnje ljudske glasbe in neobremenjenost pri pristopu k njej predstaviti mladim – tako kot je mladim najbliže. Njihov koncert tako ne bosta le igranje inštrumentov in predstavitev glasbenih izrazov različnih slovenskih pokrajin, temveč tudi predstavitev osnov aranžiranja in odrskega nastopa na kabaretno duhovit način.

Z BRINO PO SLOVENSKIH POKRAJINAH

Nastopajo: Brina Vogeltnik, glas; Jelena Ždrale, violina; Luka Ropret, kitara; Drago Ivanuša, harmonika; Nino de Gleria, konrabas; Blaž Celarec, tolkala

Predstavili bomo koncert slovenskih ljudskih pesmi s komentarji. Zanimalo nas bo, od kod pesmi izvirajo, po čem se med seboj razlikujejo, zakaj ima ista pesem po Sloveniji toliko različic in kaj se z ljudsko pesmijo zgodi, če ji dodamo kakšen neslovenski ritem. Pesmi bo povezovala Brina v sproščenem pogovoru s preostalimi člani skupine. Mlademu občinstvu želimo predstaviti etnološko zapuščino slovenskega narodnega ozemlja in jim prikazati bogastvo, ki ga to blago ponuja. Skupina bo mlade pritegnila tudi k sodelovanju.

GLASBA SLOVENSKEGA IN BALKANSKEGA SVETA S SKUPINO TERRAFOLK

Nastopajo: Bojan Cvetrežnik, violina, mandolina; Danijel Černe, kitara; Janez Dovč, harmonika, kontrabas

Člani skupine Terrafolk gojijo ljubezen do glasbe različnih narodov in predelov sveta. V novi sezoni bodo za mlado občinstvo Cankarjevega doma po svoje terafolkovsko in temperamentno predstavili glasbo slovanskih narodov. Z violino, kitaro, harmoniko, mandolino, sazom, tarabuko, kontrabasom ter žvižgajoč in pojoč bodo prepotovali Rusijo, Češko, Madžarsko, Makedonijo, Grčijo, Turčijo, Romunijo in Srbijo. Na poti se jim bodo v veselju in dobrem razpoloženju pridružili vsi mladi »popotniki«, ki znajo uživati v dobri glasbi. Namen te glasbene kulturnovzgojne učne ure je z nevsiljivim pristopom približati glasbo, ki jo mladi redko poslušajo, ter jim omogočiti, da zaznajo sorodnosti in razlike med različnimi melosi in načini izvajanja glasbe. Na takšni prireditvi se razbije marsikateri stereotip ...

JANKO IN METKA

Glasba: Engelbert Humperdinck; režija: Katja Konvalinka; scenografija: Ksenija Konvalinka; nastopajo: Katja Konvalinka, sopran; Saška Kolarič, mezzosopran; Edita Garčević Koželj, mezzosopran; Ana Bradeško, pripovedovalec; Jerneja Grebenšek, pianistka; produkcija: Icom, d.o.o.

S priredbo skoraj triurne Humperdinckove pravljичne opere je nastala enourna zabavna in poučna operna predstava, ki smo jo uvrstili v program za najmlajše. Ohranjena je rdeča nit zgodbe, skrajšani so le zborovski in baletni deli ter glasbeni vložki staršev Janka in Metke. Otroci lahko s svojimi predlogi, vprašanji in odgovori vseskozi interaktivno sodelujejo s pripovedovalcem ter s pomočjo klavirja, petja, kostumov in scene spoznajo Grimmovo pravljico tudi v glasbeni izvedbi.

MALA MORSKA DEKLICA

Glasba: Antonín Dvořák; libreto: Hans C. Andersen; scenografija in kostumografija: Ksenija Konvalinka; režija: Edita Garčević Koželj; produkcija: icom, d.o.o.; nastopajo: Mala morska dekllica: Urška Arlič, Katja Konvalinka, Nataša Kranjc; princ: Dejan Vrbaničič, Matej Vovk, Sebastjan Savnik; čarovnica Ježibaba: Edita Garčević Koželj, Barbara Sorč, Višnja Kajgana in Zdenka Gorenjc; pripovedovalci: Ana Bradeško, Neža Gruden; pianistke: Elena Boljubaš, Irena Zajc, Mojca Monte

Priljubljeni glasbeni pravljici *Janko in Metka* se bo pridružila Andersenova *Mala morska dekllica* z glasbeno spremljavo iz opere *Rusalka* Antonína Dvořáka. V klavirski izvedbi in s petjem bodo otroci v pravljичnem vzdušju podoživljali zgodbo, v kateri ljubezen premaguje vse, kar je na poti pravi sreči. Izvedba bo v rokah odličnih opernih pevcev in glasbenikov ter je dramaturško zasnovana tako, da nastopajoči pritegnejo k sodelovanju tudi otroke v dvorani. Glasbena pravljica je namenjena otrokom od 6. do 11. leta.

IMATE RADI BACHA?

Jazzovski aranžmaji glasbe Johanna Sebastiana Bacha

Nastopajo: Boštjan Gombač, klarinet; Blaž Pucihar, klavir; Žiga Golob, kontrabas; Krunoslav Levačič, bobni

Bachove suite, preludiji, fuge, arije so skladbe, ki so umetnikom po vsem svetu navdih za ustvarjanje. Združevanje baroka s sodobnim – zakaj pa ne? V projektu z naslovom *Imate radi Bacha?* poustvarjamo dela, ki jih je skladatelj napisal za violino, violončelo, orgle, lutnjo. Zamisel je v združevanju dveh glasbenih zvrsti, v tem primeru baroka in jaza. Cilj in namen povezovanja znanih in malo manj znanih del največjega mojstra baročne fuge z jazzom pa je poslušalcem predstaviti glasbo, ki jo poznajo že desetletja, a je razen v klasičnih izvedbah niso imeli priložnosti slišati. Poleg omenjenih inštrumentov uporabimo tudi glas in pojočo žago, s čimer dobimo različne zvočne barve ter še več možnosti in idej za (po)ustvarjanje.

S tem projektom približujemo J. S. Bacha mlajši generaciji in vsem tistim, ki jim je skladatelj že od nekdaj pri srcu. Še je živ in tak bo tudi ostal!

GOBEC IN GODEC – kulturnovzgojna učna ura

Nastopajo: Boštjan Gombač, Žiga Golob in Jure Longyka

Boštjan Gombač je vsestranski glasbenik in virtuoz na klarinetu, ki deluje v številnih glasbenih zasedbah (TerraFolk, Katalena idr.), prekaljen pa je tudi na gledaliških odrih. Jure Longyka je radijski voditelj in snovalec glasbene oddaje Izštekani, njegov glas je domač tudi otrokom in odraslim, ki segajo po zvočnih knjigah. Kontrabasist Žiga Golob je živahen glasbenik, ki deluje v številnih zasedbah in s svojim muziciranjem vstopa v različne glasbene svetove.

Trojica skupaj z besedami in govorico navadnih in nenavadnih instrumentov pripoveduje zgodbe o vsem mogočem in nemogočem. *Gobec in godec* je kulturnovzgojna ura glasbe in pripovednega ljudskega izročila (to prireditev lahko prilagajmo po starosti in je namenjena učencem nekje do 4. razreda).

KONCERTI V SODELOVANJU Z GLASBENO MLADINO SLOVENIJE IN GLASBENO MLADINO LJUBLJANSKO

JAZZ V ŽIVO

Koncertni cikel Jazz v živo z Big Bandom RTV Slovenija že vrsto let prirejamo kot dopolnilo šolskemu učnemu načrtu. Mlado občinstvo tako lahko v živo spozna razne zvrsti jazza (blues, ragtime, dixie, free jazz, latino, etno in vokalni jazz). Na koncertu Sprehod skozi zgodovino jazza bosta Hugo Šekoranja in orkester mlademu občinstvu predstavila razvoj jazza do današnjih dni. Na predstavitvi vokalnega jazz bo nastopila Alenka Godec. Projekt Etno jazz je nastal na pobudo pevke Eve Hren. Skladatelji Marko Mozetič, Steve Klink, Izidor Leintinger, Tadej Tomšič in Jaka Pucihar so napisali jazzovske priredbe ljudskih pesmi z različnih koncev Slovenije. Vokalna solistka pri vseh skladbah bo Eva Hren, povezoval bo Hugo Šekoranja, orkestru bo dirigiral Tadej Tomšič, kot gost pa bo nastopil Aleš Hadalin. Koncert bo spremljala tudi projekcija fotografij iz arhiva ZRC SAZU.

SREČANJE S POLICIJSKIM ORKESTROM – CESARJEVA NOVA OBLAČILA

Na petih koncertih z Orkestrom Slovenske policije, namenjenih osnovnošolcem od 1. do 5. razreda, predstavljamo pihalno godbo tako v vlogi protokolarnega ansambla, ki ob posebnih državiških priložnostih igra himne in koračnice, kot tudi simfonični pihalni orkester, ki na koncertih dosega zven in kakovost pravega simfoničnega orkestra. Na teh koncertih skušamo mladim omogočiti prvi stik z orkestralno glasbo, ki je preprosta, kot je na primer glasbena pravljica *Cesarjeva nova oblačila* (Kees Vlák in Hans Christian Andersen) in predstaviti preprostejše skladbe, ob katerih otroci kakšno znano z orkestrom tudi zapojejo. Dirigiral bo Tomaž Kmetič, v vlogi pravljicarja pa bo nastopil Jože Humer.

Program: Kees Vlák / Hans Christian Andersen: *Cesarjeva nova oblačila*

NAJLEPŠI ZBORI IZ OPER

Program pripravljata orkester in zbor SNG Opera in balet Ljubljana, namenjen je učencem od 7. do 9. razreda devetletke, srednješolcem in študentom.

PICKO IN PACKO

Baletna predstava SNG Opera in balet Ljubljana je namenjena najmlajšemu občinstvu, otrokom iz vrtcev in učencem nižjih razredov osnovnih šol. Vanjo jih z uvodno besedo popelje dramaturginja. To programsko leto bomo v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma šestkrat uprizorili predstavo *Picko in Packo*, balet za otroke s petjem in govorjenim besedilom v koreografiji nemškega koreografa Torstena Händlerja, ki je zanj že prejel izvrstne kritike.

Plešejo baletne plesalke in plesalci baletnega ansambla.

GLASBENA TORTA – ORKESTER SE SESTAVI

Sodelujejo: Trobilni ansambel Slovenske filharmonije, Godalni kvartet Fiasco, Skupina B.T.K., Slovenski tolkalni projekt StoP, Big Band Srednje glasbene šole Ljubljana, Boštjan Gorenc - Pižama

Koncert je zanimiva in živahna predstavitev osnovnih skupin glasbil, različnih glasbenih zasedb ter glasbenih zvrsti in slogov. Na zabaven način bi radi predstavili kar največ glasbenih elementov, katerih poznavanje mladim poslušalcem pomaga k bolj dejavnemu poslušanju in ukvarjanju z glasbo. K sodelovanju smo povabili zelo različne izvajalce, ki odlično obvladajo posamezne glasbene zvrsti – od glasbe baroka do rapa.

Vsaka od navedenih skupin se bo predstavila s približno desetminutnim zanimivim sporedom, zaključek pa je posladek – skupni nastop vseh izvajalcev v skladbi *Funky Zaratustra*; priredbo posebej za takšno zasedbo je pripravil Izidor Leitinger. Voditelj, povezovalec Boštjan Gorenc - Pižama, je v skupni skladbi tudi izvajalec – raper.

6. 2. 4 PLESNA VZGOJA

RODEO

Avtorja predstave: Maja Delak & Mauricio Ferlin

Ustvarjalci: Maja Delak, Matija Ferlin, Jurij Konjar, Matjaž Pikalo, Irena Tomažin

Rodeo podob je predstava, namenjena mladim brez predhodnega poznavanja plesa kot umetniške veje. Kako jim približati medij plesa? Iskali bomo kod, s katerim lahko vzpostavimo razumevanje in branje predstave. Na eni strani je mladim gledalcem pomembno vnaprej predstaviti, kaj bodo gledali in kako lahko vstopajo v predstavo. Jim pojasniti, katere vsebine so vodile ustvarjalce in zakaj so te zanje pomembne. Hkrati z vpogledom v metodologijo dela, torej v proces nastajanja predstave, bodo ustvarjalci z gledalci govorili tudi o produktu. Ustvarjalci predstave bodo vstopali v izhodiščne teme predstave, ki so: neulovljivost, nezmožnost, odvisnost, igra štirih likov in petega elementa, ki se pojavlja na videu. Liki bodo postavljeni v nekaj ključnih, zanje odločilnih trenutkov, ko se pojavijo vprašanja: ali zmorejo preseči sebe, biti odgovorni do sebe in do drugih, ali znajo komunicirati, ali zmorejo »ujeti neulovljivo«. Te možnosti za posameznika in postavljene situacije se lahko izrazijo kot ples, kot igra, kot resničnostni šov, kot tekmovanje, karaoke ...

6. 2. 5 LIKOVNA VZGOJA

OB ILUSTRACIJAH Z ANJO ŠTEFAN

Pripovedovanje pravljic na IX. bienalu slovenske ilustracije

Dobre ilustracije nam odpirajo pot v svetove, na katere sami niti pomislili ne bi. Spodbujajo našo radovednost, domišljijo, nas čustveno predramijo ter nas – če so nam všeč – napolnijo z radostjo in zadovoljstvom. Za njimi se skrivajo zgodbe. Na Bienalu slovenske ilustracije nas bodo dobre ilustracije obdajale z vseh strani, skozi bo v zraku trepetalo nič koliko zanimivih pesmi in zgodb, zato bo gotovo prijetno, če katero od njih ob tej priložnosti tudi slišimo. V goste smo povabili pesnico, pisateljico in pravljíčarko Anjo Štefan, ki bo obiskovalcem pripovedovala pravljíce iz slovenskega izročila in izročil drugih narodov. Zgodbe bo izbrala glede na starost poslušalcev, zato je program primeren tako za šolske kot predšolske otroke.

KNAPOVSKE MARIONETE

Lutkovna predstava ob razstavi fotografij Andreja Blatnika

Vajenci obrtno nadaljevalne šole, vsi zaposleni pri Rudniku, so v Hrastniku leta 1947 ustanovili amatersko lutkovno gledališče, a po tridesetletnem delovanju so se lutkarji poslovili od svojih ljubljensk in jih pospravili na podstrešje nekdanjega konzuma. Čez deset let je bil ta brez vsake napovedi podrt, večina lutkovnega sklada pa brutalno uničenega. Naključno odkritje zapuščenih ostankov, materialnih ostalin ne le dokumentarne, ampak tudi umetniške vrednosti, je narekovalo muzeološki prikaz te kulturne dediščine.

Lutke so vlogo razstavnih eksponatov prevzele leta 1996, želja lutkarjev pa jih je iz razstavnih, muzejskih eksponatov leta 2007 znova oživila tudi na odru, kjer so se predstavile novemu občinstvu.

Marionete so vseskozi ohranile posebno čarobnost, s katero so že nekoč znale uročiti svoje občudovalce. Tem čarom je podlegel tudi Andrej Blatnik, ki je s svojim izkušenim fotografskim očesom umetniško ovekovečil ter ustvaril sijajen cikel portretov.

6. 2. 6 PRILOŽNOSTNE LIKOVNE DELAVNICE

Za otroke, ki nas obiščejo bodisi s starši bodisi v okviru šolske skupine, pripravljamo domiselne delavnice, v katerih spoznavajo vsebino razstave, ustvarjanje ali osebnost likovnega umetnika. Tako bomo v letu 2009 likovne delavnice organizirali ob arheološki mehiški razstavi ter ob razstavi del Draga Tršarja. Mehiško razstavo bo pospremil tudi prilagojen, metodično in didaktično zasnovan katalog za učence od 10. leta naprej.

6. 2. 7 LITERARNA VZGOJA

PRAVLJICE DANES

12. pripovedovalski festival za odrasle (in otroke)

V marcu 2009 bo v CD in v Slovenskem etnografskem muzeju potekal slovenski pripovedovalski festival Pravljice danes, tokrat že dvanajstič zapored. Na programu bodo pripovedovalski nastopi za predšolske otroke, osnovnošolce in mladostnike (v Slovenskem etnografskem muzeju, kjer bo hkrati potekal tudi program spoznavanja vsakdanjega življenja naših prednikov ob stalni razstavi Med naravo in kulturo) ter pripovedovalski večeri za odrasle (v CD), na katerih bomo gostili tudi priznanega tujega pripovedovalca. Osnovno vodilo se z leti nadgrajuje, lahko pa ga strnemo takole: nastopajoči poslušalcem ponujajo zgodbe, ki jih prosto pripovedujejo, predstavljene pripovedi pa (razen redkih izjem) izvirajo iz ljudskega izročila, tako domačega kot tujega. Tako festival poslušalcem omogoča doživetje dobro pripovedovane besede in ljudskim pripovedim išče živo pot v današnji čas.

Kot pripovedovalci se na festivalu predstavljajo ljudje, ki jim beseda teče gladko in sočno ter ki znajo prepričati tudi s svojo osebnostno močjo. Tako po ustvarjalnih poteh kot po letih so izrazito pisana družina, kar festivalu daje širino posebne vrste. Doslej so nastopajoči prihajali iz vrst priznanih slovenskih igralcev, pisateljev, profesionalnih pripovedovalcev, ilustratorjev, lutkarjev, glasbenikov, študentov, raziskovalcev pripovednega izročila in knjižničarjev.

Program oblikuje in vodi Irena Matko Lukan, izvedbo programa koordinira Alenka Veler.

V sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem in Radiem Študent.

6. 2. 8 KULTURNI BAZAR

MK je na povabilo MŠŠ v minulih treh letih organiziralo t. i. Kulturni bazar v okviru jesenskih posvetov ravnateljev v Portorožu. Na njem so kulturne ustanove uspešno predstavile programe in projekte, namenjene otrokom in mladini oz. vrtcem, osnovnim in srednjim šolam. Na povabilo MŠŠ je MK organiziralo Kulturni bazar tudi v okviru Festivala ustvarjalnosti in inovativnosti (maj 2008).

V teh treh letih se je izkazalo, da bi bila nujna predstavitev ponudbe kulturnih ustanov neposredno strokovnim delavcem, ki so odgovorni za pripravo kulturnih dejavnosti v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah. Kulturne ustanove so izrazile zanimanje za organizacijo Kulturnega bazara v Ljubljani, kjer bi lahko svoje programe in projekte predstavili strokovnim delavcem, ki v vzgoji in izobraževanju neposredno skrbijo za kulturno-umetnostno vzgojo otrok in mladine oz. so odgovorni za pripravo

kulturno-umetnostnih dejavnosti v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah. Ker se načrte za celoletno kulturno dejavnost v vzgojno-izobraževalnih ustanovah pripravlja v maju oz. juniju za prihodnje šolsko leto, bi bilo treba tako predstavitev pripraviti v maju.

Kulturni bazar bo letos v Cankarjevem domu; kulturne ustanove z vseh področij se bodo predstavile v dveh preddverjih. Za vsako področje bi lahko določili »krovno« ustanovo ali organizacijo, ki bi zagotovila vključitev ustanov s tega področja (npr. Pedagoška sekcija muzealcev, ki bi poskrbela za ustrezno predstavitev vseh muzejev in galerij, Zveza splošnih knjižnic, ki bi poskrbela za usklajeno predstavitev knjižnic ...).

6.3 USTVARJALNOST MLADIH

TRANSGENERACIJE

Festival sodobnih umetnosti mladih

Večmedijski festival *Transgeneracije* je namenjen prikazu gledališke, likovne, video, glasbene in nekaterih drugih oblik ustvarjalnosti srednješolcev iz vse Slovenije. Njegov cilj so spodbujanje odrske ustvarjalnosti mladih, promocija v širšem, ne zgolj lokalnem okolju, krepitev tovrstnih produkcij in povečanje njihove kakovosti. Osnovno vsebinsko izhodišče je refleksija socialne in drugih problematik srednješolcev, njihov pogled na eksistencialne in eksistenčne izzive tega časa ter prevod njihovih opažanj v jezike različnih umetniških izrazov, zajetih v programskem okviru festivala. Osrednja pozornost festivala, ki nadaljuje tradicijo nekdanjih *Podob trenutkov*, je še vedno namenjena gledališču – ta dejavnost je na srednjih šolah tradicionalno bogata in plodna, kar pa ne pomeni, da so druge umetniške zvrsti v podrejenem položaju. Nasprotno: festival je v celoti zasnovan razvojno, kar pomeni, da želi v prihodnje še okrepiti raznovrstnost žanrov in pestrost umetniških izrazov.

Transgeneracije – festival sodobnih umetnosti mladih bo v letu 2009 zaznamovala njegova že 23. izvedba. Gledališki del festivala Transgeneracije nastaja z izbiro najboljših prijavljenih gledaliških predstav, ki uporabljajo gledališče kot privilegirani prostor za izražanje lastnih stališč ter za odkrito in sproščeno raziskovanje zapletenih problemov odraščajočih.

Najboljšo predstavo bomo nagradili z možnostjo ustvarjanja nove produkcije v Dvorani Duše Počkaj.

Pri šolskih glasilih se je z leti izkazala za smiselno omejitev na šolska literarna glasila oziroma na tista, ki se pretežno ukvarjajo s kulturo. Ta segment festivala smo že lani razširili na esejistiko, ki je z uvajanjem v šolske programe začela, žal, izgubljati priljubljenost. Menimo pa, da bi uvrstitev eseja v literarni del programa tega verjetno popularizirala in s tem razširila krog dijakov, ki sodelujejo na festivalu.

Skupaj z Gimnazijo Vič Ljubljana smo – tako kot vsako leto – že razpisali srednješolski natečaj za najboljši haiku v slovenskem in angleškem jeziku. Z razpisom želimo spodbuditi pesniško ustvarjalnost srednješolske mladine ter ji omogočiti medsebojno spoznavanje in javno predstavljanje; v okviru Transgeneracij bomo izpeljali javno branje in podelitev priznanj najboljšim.

Zasnova programa za festivalni del v likovni ustvarjalnosti in videu oz. vizualnih elektronskih medijih v letu 2009 ostaja enako strukturirana in v enakem obsegu kot minula leta. V letu 2009 načrtujemo 20 festivalskih dogodkov; festival bomo sklenili s podelitvijo priznanj.

DRUGE PRODUKCIJE

V program bomo vključevali presežne produkcije (največ tri), o katerih se bo pozitivno izrekla kritiška javnost. Drugo merilo, ki ga bodo morali producenti dosegati, je tehnična ustreznost.

Za leto 2009 se dogovarjamo s Srednjo glasbeno in baletno šolo, II. gimnazijo Maribor, Srednjo vzgojiteljsko šolo in gimnazijo.

Sem sodi tudi vsakoletna prireditev Zlata bralna značka, ki nastaja v produkciji Zveze prijateljev mladine Slovenije.

6. 4 HUMANISTIČNI PROGRAMI

REFLEKSIJE SODOBNIH SCENSKIH UMETNOSTI: SEDANJOST, SPOMIN, ZGODOVINA

Cikel javnih predavanj v okviru Refleksij sodobnih umetnosti bo namenjen zgodovinjenju umetnosti. Na predavanjih in delavnicah se bomo ukvarjali z umetniškimi projekti in gibanji, ki nimajo prepoznavne institucionalizirane zgodovine, obenem pa bodo predstavljeni umetniški pristopi k zgodovinjenju in arhivom. Na predavanjih se bomo še posebej osredotočili na spregledane umetniške prakse, na nesporazume, šume in mitologije novejših zgodovine umetnosti ter na razmerje med umetnostjo in spominom. Serija predavanj bo tako skušala premisliti zgodovino sodobne umetnosti ter v zgodovinske in umetniške kontekste postaviti tudi aktualne gledališke, plesne in vizualne umetnosti.

V sodelovanju z revijo Maska.

FILOZOFIJA V ČLOVEKU

Filozofije se je vso njeno zgodovino držal priokus skrivnostne, posvečene, predvsem pa zapletene vednosti, ki vzvišeno lebdi nad stvarnostjo; pogosto se jo je povezovalo z elitizmom duha in aristokratizmom misli, zavoljo česar naj bi bila brez posebne praktične vrednosti za vsakdanjo rabo vsakdanjega človeka. Ne glede na to, v kolikšni meri je takšno prepričanje upravičeno, pa je filozofija izvirno vendarle tista beseda, s katero so antični Grki želeli poglobiti in hkrati tudi osamosvojiti neko elementarno dejavnost človekovega vedoželjnega duha, ki je v bolj ali manj izostreni obliki lastna slehernemu zrelemu človeškemu bitju. Človek je v vseh obdobjih svoje zgodovine in znotraj vseh kultur vztrajno iskal odgovore na temeljna vprašanja svojega obstoja, zato lahko upravičeno domnevamo, da je po svoji naravi *homo philosophicus*. Tisto, kar se razvije iz teh človeku najbolj notranjih vzgibov po razumevanju in smiselnem obvladovanju samega sebe in sveta, torej ne more biti neka umetelna, človeku tuja dejavnost – vsaj v svojem izhodišču ne –, temveč temeljna drža ali stanje duha, ki pomembno določa humanost človeka. V nizu treh zaporednih predavanj bomo s stališča nagovora sodobnosti filozofijo in nekatera njena temeljna področja (predvsem antropologijo, etiko in religiologijo) približevali človeku in pogledali, kaj si lahko danes v praktičnem oziru od filozofije obetamo in ali ta lahko, če jo le mislimo dovolj elementarno, tem obetom tudi zadosti. Filozofija, če jo mislimo iz človeka in njegovih temeljnih duhovnih potreb, zato ne le lahko, temveč mora ponovno postati tudi »filozofija za človeka«; čeprav se zdi to danes vse prej kot samoumevno, mora postati to, kar je ob svojih začetkih pri Sokratu že bila: kritična misel, ki misli dobro in si prizadeva za njegovo splošno udejanjanje.

Izbrane teme, o katerih se bo razpravljalo na teh večerih, so: *Človek kot filozofski problem*, *Človek in etika* ter *Človek in religija*. Cikel je pripravil prof. dr. Borut Ošljaj.

DELAVNICA MARKA POGAČNIKA / CIVILIZACIJA KAMNA IN ZAVEST ZEMLJE

Delavnica Marka Pogačnika je bila ustanovljena leta 1983 z namenom, da javnosti vsako leto predstavi raziskovanje večrazsežnega prostora, ki mu je avtor posvetil svojo ustvarjalnost. Zgodba se je začela po letu 1970, ko je skupina OHO, katere soustanovitelj je Marko Pogačnik, odkrila, da obstajajo razsežnosti bivanja, o katerih moderna zavest molči in jih celo skriva.

Delavnica o večrazsežnem prostoru in času je vsako leto namenjena določenim temam, ki so po avtorjevi izkušnji v danem trenutku pomembne pri procesu preobrazbe človeške zavesti v smislu bolj poglobljenega in večplastnega razumevanja Zemlje, lastnega bistva in vesolja. Delavnica ni samo priložnost za njihovo izrekanje in poslušanje, temveč omogoča, da nenavadne vsebine lahko zadihajo v vsakdanji resničnosti, da oživijo v slovenskem jeziku in prostoru.

Delavnica Marka Pogačnika se namerava v letu 2009 posvetiti civilizaciji kamna. Kamni, minerali in kristali ne pomenijo »mrtve narave«, kot so nas učili v šolah. Tudi živi niso na način rastlin ali živali. Poznajo pa lastno evolucijo, ki bi jo lahko imenovali »evolucija zavesti«. Kamni utelešajo zavest Zemlje in s tem eno temeljnih razsežnosti planeta. Skrivnost kamna je v tem, da je gibek v zavesti, čeprav tog v materiji. Kamen ima fantastično sposobnost spominjanja in posredovanja informacij. Pravzaprav bi morali

govoriti o »civilizaciji kamna«, kolikor sta razvoj in manifestacija zavesti temeljni označevalec civilizacij. Kamni so priče najstarejše civilizacije na Zemlji, točneje, so živa priča civilizacije Zemlje.

V tem trenutku sta stik in komunikacija s civilizacijo kamna tako zelo pomembna, ker človek išče načine, kako bi se lahko izognil ekološkemu zlomu, ki se mu glede na podatke o hitrem segrevanju Zemlje približujemo. Gre za možnost, da se vzpostavi komuniciranje z zavestjo Zemlje (Gaje) ter z njo možnost sodelovanja in drugačnega sobivanja s svetovi Zemlje in narave, kot ga je udejanila moderna človeška, antropocentrično naravnana civilizacija.

MUZEOFORUM

V letu 2009 bomo v sodelovanju s Slovenskim muzejskim društvom organizirali dve omizji.

DRUGA PREDAVANJA IN OKROGLE MIZE

V okviru Humanističnega programa načrtujemo, da se bomo tako kot v minulih letih z okroglimi mizami in javnimi tribunami odzivali na kulturno in družbeno dogajanje. Nekaj terminov je prostih tudi za potopisna in alpinistična predavanja ter predavanja nekaterih stanovskih društev, s katerimi redno sodelujemo (npr. Slovensko umetnostnozgodovinsko društvo). Ker nas vsako leto preseneti takšen ali drugačen zanimiv predlog za predavanja različnih vsebin, v letnem programu zagotovimo tudi nekaj odprtih terminov. Poleg tega humanistični program sodeluje pri pripravi manjših »spremljav« drugih programov v hiši (tako na primer pripravljamo predavanja režiserjev, ki gostujejo v okviru Gledališkega programa, ali pogovore z njimi, če ti napovejo svoj prihod; sem sodijo tudi predavanja ob glasbenih dogodkih, filmskih festivalih idr.).

6. 5 LITERARNI PROGRAMI

6. 5. 1 LITERARNE IDENTITETE EVROPE

Cikel literarnih večerov, ki jih pripravlja Slovensko društvo za primerjalno književnost v sodelovanju s slovenskimi založbami, bo skušal predstaviti literature vseh evropskih narodov. Literarni večeri bodo dialog med avtorjem ali poznavalcem posamezne nacionalne literature in enim od priznanih slovenskih komparativistov (npr. Borisom A. Novakom, Tomom Virkom, Urško P. Černe idr.), s čimer bomo skušali najprej pokazati različnost evropskih literatur, posameznih narodnih identitet in literarnih prizorišč, obenem pa razmisliti o tem, kako, če sploh, gradijo nekakšno skupno evropsko identiteto. V tem kontekstu se bo seveda pojavilo tudi vprašanje, kakšna sta vloga in položaj slovenske književnosti v evropskem prostoru. Za izhodišče posameznega večera bo namenjen eden od svežih prevodov z določenega območja, tako da bodo *Literarne identitete Evrope* postale nekakšno živo dopolnilo drznega projekta Euroman založbe Modrijan.

Vabljeni književniki:

- Claire Keegan, Irska
- Vladimir Vertlib, Avstrija
- Jean Echenoz, Francija
- Guy Helminger, Nemčija
- Armin Stadler, Avstrija
- Magdalena Tulli, Poljska
- Dušan Mitana, Slovaška

Vodja projekta bo dr. Gašper Troha.

6. 5. 2 KRESNIK PRED KRESOM

Pogovori z velikimi finalisti za nagrado kresnik

Časopisna hiša Delo v letu 2009 že devetnajstič podeljuje nagrado kresnik za najboljši slovenski roman. Po tradiciji petčlanska komisija mesec dni pred podelitvijo oznani imena petih nominirancev – finalistov, izmed katerih na kresni večer izbere nagrajenca. V Cankarjevem domu bomo pripravili pet pogovorov s petimi finalisti, ki utegnejo razkriti pet različnih literarnih videnj, pet pogledov na svet in pet pisateljskih delavnic. Prvi večer pa bo namenjen dobitniku kresnika v letu 2008, pisatelju Štefanu Kardošu.

6. 5. 3 SVET BESEDE – BESEDE SVETA

V letu 2009 za Klub Lili Novy načrtujemo več pogovorov, ki zadevajo svet literature in literarne svetove sicer. Projekt bomo zagnali v letu 2009 in ga občutno nadgradili v letu 2010, ko je Ljubljana oklicana za prestolnico knjige.

V letu 2009 se bomo spraševali o naslednjih temah:

- literatura na osi Alpe–Jadran (v sodelovanju z Italijanskim kulturnim inštitutom);
- pomen in vloga prevajanja danes;
- alpinizem in literatura (pred festivalom gorniškega filma);
- slovenska literatura v času postnacionalnih identitet;
- literatura in bralci – vloga revij in novih medijev;
- literatura na križišču manjšin in velikih kultur (Slovenija, Istra, Furlanija, Koroška).
-

6. 5. 4 DRUGI LITERARNI VEČERI

LITERARNI VEČERI DRUŠTVA SLOVENSКИH PISATELJEV

Na že tradicionalnih branjih v Cankarjevem domu se bodo ob različnih priložnostih predstavili slovenski literarni ustvarjalci, člani Društva slovenskih pisateljev. Z živo in živahno pisateljsko besedo ter zanimivimi popotnicami voditeljev večerov bodo zaznamovali Prešernov dan, svetovni dan maternega jezika, praznik poezije, Cankarjev spomin, Zgodbe pred knjigo in druge pomembne dogodke. Ob tem bodo nastopili tudi člani Mladinskega kluba Društva slovenskih pisateljev in vsakoletni novi člani DSP.

LITERARNI VEČER DRUŠTVA SLOVENSКИH KNJIŽEVNIH PREVAJALCEV

Tradicionalni decembrski večer branja najnovejše prevodne literature.

S KNJIŽNEGA TRGA

Cankarjev dom in Kulturno uredništvo Radia Slovenija bosta tudi v sezoni 2008/09 enkrat na mesec skupaj pripravljala pogovore o slovenski književnosti. Radijska oddaja *S knjižnega trga* je namenjena kritičnemu predstavljanju novosti slovenskih založb in tako nameravamo vsak mesec z enim od sodelavcev oddaje spregovoriti o knjigah tudi pred občinstvom Kluba Lili Novy. Pogovorov se udeleži tudi kateri od avtorjev, prevajalcev ali urednikov obravnavanih knjig. Pogovore, ki jih sklene diskusija, bo vodil Vlado Motnikar.

6. 5. 7 FABULA 2009

Mednarodni Festival zgodbe – Fabula bo med 12. 1. in 6. 2. 2009 potekal že šestič zapored. Gre za obsežen literarni projekt, ki v svoje središče postavlja zgodbo, jo raziskuje, poleg tega pa išče njene

vzporednice v drugih umetniških zvrsteh. Fabula se vsako leto spogleduje z različnimi aktualnimi temami ter poskuša začeti ploden dialog med udeleženci festivala in občinstvom. Letos se Cankarjev dom prvič pridružuje projektu kot koproducent (in ne samo soorganizator), kar pomeni tako znaten finančni vložek kot soavtorstvo programa.

Posebno mikaven je festival zaradi svoje večplastnosti. V središču pozornosti so še vedno svetovno priznani avtorji, ki gostujejo v Cankarjevem domu. Prihodnje leto bomo gostili imena, kot so:

- Nora Iuga, Romunija
- Gonçalo M. Tavares, Portugalska
- Maria Barbal, Katalonija
- Jordi Ponti, Katalonija
- Quim Monzo, Katalonija
- Igor Stiks, Hrvaška
- Sven Lindqvist, Švedska

Piko na i bo Fabula dobila z bogatim spremljevalnim programom, ki bo tudi na šesti izvedbi festivala obsegal številne okrogle mize, filmske projekcije, delavnice, razstave, predstave, koncerte idr.

Ob tej priložnosti ne smemo pozabiti na Filmsko fabulo, vikend filmskih zgodb, ki se je na zadnjem festivalu razširil na mednarodni študentski festival kratkih filmov mladih ustvarjalcev z vsega sveta. Omeniti moramo tudi Dnevnikovo fabulo, nagrado za najboljšo zbirko kratke proze, izdano v minulih dveh letih, ki bo na festivalu podeljena že četrtrič zapored.

V sodelovanju s Študentsko založbo.

6. 5. 8 FESTIVAL DRAMSKE PISAVE

Da bi mladi dramski pisci lahko s svojimi dramskimi besedili delali, jih dograjevali in plemenitili, je nujno, da (prvič) ta besedila slišijo in (drugič) z njimi stopijo v dialog z igralci, režiserji in nenazadnje tudi z občinstvom. Na podlagi teh izkušenj dramsko delo pridobiva kakovost, skozi dialog in odmev pa se dramski pisec razvija tudi sam.

Gledališče Glej in Cankarjev dom s Festivalom dramske pisave zapolnjujeta primanjkljaj in predstavljata mlade nadarjene pisce, omogočata njihov prvi stik z odrom ter spodbujata ustvarjanje dramskih besedil. Letos bodo bralno uprizorjene tri slovenske dramske novosti, vsak festivalski dan izide tudi zbornik, v katerem objavljajo mladi slovenski dramaturgi.

Umetniški vodja festivala je Simona Semenič.

V sodelovanju z Gledališčem Glej.

6. 5. 9 PRED IZIDOM IN OB NJEM

Tudi letos bomo predstavljali novosti založb, ki jih sofinancira Ministrstvo za kulturo; prireditve potekajo kot srečanja z novinarji in zainteresirano javnostjo.

6. 5. 10 PRIREDITVE OB KNJIŽNEM SEJMU

V sodelovanju z Združenjem založnikov in knjigotržcev, ki so organizatorji Slovenskega knjižnega sejma, pripravljamo spremljevalne prireditve, namenjene zlasti mladim, ki jim prireditve popestrijo obisk sejma (npr. literarni kvizi ipd.).

6. 6 MEHIKA / FESTIVAL VIVA MEHIKA

Kulturno-umetniški program Cankarjevega doma bo v fokus leta 2009 postavil umetnost in kulturo Mehike (festival Viva Mehika!). Kulturnovzgojni in humanistični program bo prispeval naslednje dogodke:

- obisk mehiškega književnika Joséja Emilia Pacheca (v sodelovanju z založbo Tuma, pri kateri bo izšel prevod njegove knjige kratkih zgodb);
- predavanje dr. Ivana Šprajca: Arheološko rekognosciranje na jugovzhodu mehiške države Campeche;
- predavanje dr. Antonia Benavidesa Castilla (Narodni inštitut za antropologijo in zgodovino): Kultura Majev;
- predavanje dr. Ivana Šprajca: Piramide, ki merijo čas: Astronomija in arhitektura v stari Mehiki;
- predavanja Carlosa Pascuala: Povezava predkolumbovskih mitov s sodobnostjo;
- bralna uprizoritev dramatizirane novele *Talpa* mehiškega klasičnega pisatelja Juana Rulfa (Alenka Bole Vrabec);
- predavanje Besima Spahića: Fenomen telenovele;
- predavanje Marka Jenšterleta: Sodobna mehiška književnost;
- okrogla miza o Octaviu Pazu (v sodelovanju s Študentsko založbo);
- predavanje dr. Mojce Terčelj: Kozmologija, religija, magija, šamanizem v Mehiki;
- predavanje dr. Barbare Pregelj o esejistiki Paza, Fuentesu in Pitola;
- več predavanj, usmerjenih na delo in življenje slovenskega jezuita Marka Antona Kapussa, življenje mehiških Indijancev ter odnos Slovencev do Mehike (predavatelji: dr. Tomaž Nabregoj, dr. Mojca Terčelj, dr. Zmago Šmitek).

Načrtovano število prireditvev, obiskovalcev, neposredni stroški in prihodki / kulturna vzgoja in humanistika

KULTURNA VZGOJA, HUMANISTIKA	Koda	št. prire- ditev	število obisko- valcev	načrtovani neposredni stroški (NS)	načrtovan prihodek od vstopnine	drugi nejavni prihodki	sredstva MK za neposredne stroške	delež MK za NS
PIREDITVE ZA NAJMLAJŠE	40501	21	1.800	10.370	10.800	1.000		
KULTURNO VZGOJNE UČNE URE	40502	162	32.480	167.630	188.170	5.000		
USTVARJALNOST MLADIH	40503	23	6.600	29.180	32.800			
HUMANISTIČNI PROGRAMI	40504	54	6.700	25.000	3.000	2.300		
LITERARNE PRIREDITVE	40505	59	4.920	32.400		6.000		
DRUGO	40508			23.500				
SKUPAJ KULTURNA VZGOJA	405	319	52.500	288.080	234.770	14.300	108.428	38%

7 RAZSTAVNI PROGRAM

Cankarjeva pomlad 2009 bo tokrat v znamenju Festivala mehiške kulture in umetnosti VIVA MEHIKA. Na razstavnem področju ga bo zaznamovala razstava staromehiške umetnosti. Narodni inštitut za antropologijo v Ciudadu de Mexico pripravlja arheološko razstavo, ki je posvečena kulturi države Nayarit z območja zahodne Mehike. O končni podobi razstave se še pogovarjamo, za sedaj pa vse kaže, da nam bo uspelo projekt privedi do najboljše mogoče uresničitve.

V sklopu mehiškega festivala pripravljamo še dve fotografski razstavi: prva bo dokumentarnega značaja in bo predstavila raziskovanje majevske kulture, ki ga na Jukatanu že vrsto let vodi dr. Ivan Šprajc; drugo, z zanimivimi utrinki tako iz sodobne kot »zastre« Mehike, pa pripravlja fotograf Dušan Arzenšek.

Razstava predkolumbovske mehiške umetnosti je v prvi vrsti posvečena otrokom in mladini, ki se bodo lahko prvič v živo srečali s to izjemno oddaljeno kulturo in njenimi zanimivostmi ter z vodenjem in delavnicami še poglobljeno spoznali njene značilnosti.

V sklop razstav zanimivih uveljavljenih slovenskih avtorjev umeščamo retrospektivno zasnovano predstavitev kiparja Draga Tršarja. Medtem bomo prav tako jeseni spet gostili razstavo nagrajencev prejšnjega grafičnega bienala ob novi, 28. izdaji, ki jo pripravlja MGLC, s katerim že tradicionalno sodelujemo vse od ustanovitve Galerije CD.

Glavno vodilo programa ostaja umetniška izjemnost, osrednja pozornost je pogosto usmerjena tudi na kulturološki pomen izbranih projektov. Pri snovanju letnega programa poskušamo enakovredno uvrščati razstave slovenske in tuje umetniške produkcije, samostojne in skupinske, pregledne in tematske razstave, medtem ko pri izbiri posameznih – še posebno fotografskih – projektov sledimo najrazličnejšim avtorskim poetikam in tehnični raznovrstnosti. Fotografe v glavnem vabimo k sodelovanju, odločamo se tudi med prijavljenimi projekti: poleg uveljavljenih avtorjev redno predstavljamo mlajše, inovativne ustvarjalce. V dobrem desetletju fotografskega programa v Mali galeriji se je pokazalo, da so se mnogi med njimi razvili v zrele ustvarjalne osebnosti, prejeli domače in tuje nagrade ter bili uvrščeni na pomembne selekcionirane razstave.

Ker pomembni fotografski festival Mesec fotografije z letošnjim letom prehaja v bienalno prireditve, bomo naslednje leto gostili zgolj njegovo osrednjo manifestacijo, ki bo ohranila vsakoletni ritem: mednarodno skupinsko razstavo *Fotonični trenutki*.

Izrazito večdisciplinarni razstavni program Cankarjevega doma sledi ustaljeni programski zasnovi, ki se po pravilu v Galeriji CD kot osrednjem razstavišču posveča likovni umetnosti (v letih 2008 in 2009 tudi arheologiji), Mala galerija neprestano predstavlja in uveljavlja sočasno fotografsko ustvarjalnost, medtem ko razstave iz arhitekture, oblikovanja in kulturne zgodovine postavljamo v večnamenskih prostorih CD. Pri uresničevanju razstavnega programa nadaljujemo razvejano in dinamično sodelovanje z domačimi in tujimi strokovnjaki (dr. Jure Mikuž, Andrej Medved, dr. Ivan Šprajc, mag. Breda Škrjanec, dr. Tanja Mastnak, dr. Peter Krečič, dr. Bojan Djurić itd.), ustanovami ali združenji (Mednarodni grafični likovni center, Obalne galerije Piran, galerija Photon in Zavod Mesec fotografije, Društvo likovnih kritikov, Društvo arhitektov Ljubljana, Zavod za kreativno produkcijo EMZIN, Društvo oblikovalcev Bosne in Hercegovine, Nacionalni inštitut za antropologijo, Ciudad de Mexico) ter tujimi kulturnimi predstavništvi (Veleposlaništvo republike Mehike ter Bosne in Hercegovine, Conaculta, Ciudad de Mexico, Francoski inštitut Charlesa Nodiera, Avstrijski kulturni forum).

Za razstave v Galeriji CD pripravljamo redno in izredno vodenje, še posebno za tiste projekte, ki imajo hkrati lahko tudi izrazito poučni značaj. Navezovanje stika s ciljnim skupinami na razstavnem področju razvija oddelek za stike z javnostjo v dogovoru in ob strokovni podpori razstavnega programa. Na razstave zunaj Galerije CD je vstop brezplačen.

Za programsko leto 2009 načrtujemo 22 razstavnih projektov, 10 manjših vizualnih postavitev ter eno posredovanje razstave, skupaj kar 33 dogodkov iz vizualne umetnosti. Likovne delavnice ob razstavah v Galeriji so načrtovane v programu kulturne vzgoje.

7.1 ARHEOLOGIJA

RAZSTAVA V OKVIRU FESTIVALA KULTURE IN UMETNOSTI

»VIVA MEHIKA«

10. 3.–19. 7., Galerija CD

POGREBNI OBIČAJI – ZRCALO ŽIVLJENJA V ZAHODNI MEHIKI

Naslov razstave je tudi:

Med rekami in svetimi gorami. Arheologija El Cajona, Nayarit

Arheološka razstava predkolumbovske mehiške umetnosti

Produkcija razstave: Narodni inštitut za antropologijo, Ciudad de Mexico

Zahodni del Mehike je obširno kulturno območje, kjer je pred prihodom Špancev obstajalo veliko samostojnih kultur, ki so se jasno ločevale od drugih srednjeameriških območij. Tamkajšnji prebivalci so v stoletjih razvili materialno kulturo, ki se močno razlikuje od kulture sosednjih ozemelj in v kateri najdemo številne edinstvene kulturne elemente, ki so bili do nedavnega le površno raziskani.

Ena od teh posebnosti je tradicija takoimenovanih ravnih grobnic (300 p. n. š.–600 n. š.), podzemnih jam, ki so jih izkopali za pokop uglednih članov družbe. Skupaj z umrlimi so pokopali vrsto predmetov z veliko simbolno in umetniško vrednostjo, med katerimi so tudi takšni, ki se odlikujejo po bogastvu motivov in barv na keramiki, po okrasih iz morskih školjk, turkizov in brušenih zelenih kamnov, ali pa številne skrbno izdelane človeške in živalske figurice.

V teku arheoloških ohranitvenih del, ki so jih opravili med gradnjo jezua El Cajon na meji med Nayaritom in Jalisco, so odkrili 72 novih arheoloških nahajališč. 19 od njih so znanstveno raziskali. Na dveh nahajališčih – Lagunitas in La Playa – so arheologi odkrili rovne grobnice, eno na prvem nahajališču in 28 na drugem. To je eno najpomembnejših arheoloških odkritij zadnjih desetletij v zahodni Mehiki.

Keramične figurice, ki so jih našli v teh grobnicah, predstavljajo bojevnike, glasbenike, nosečnice, bolnike in starce, pravljične živali in drugo. Figurice prinašajo osupljivo sliko življenja, smrti in vsakdanjih običajev prebivalcev zahodne Mehike.

Ker so ti predmeti tako pomembni, se je Narodni inštitut za antropologijo in zgodovino (National Institute of Anthropology and History, INAH) odločil, da bo pripravil razstavo z naslovom ***Med rekami in svetimi gorami – Arheologija El Cajona, Nayarit***, ki so jo ob koncu leta 2006 predstavili v muzeju Templo Mayor v Ciudadu de Mexico in na začetku leta 2007 v Tehnološkem muzeju zvezne komisije za elektriko. Zaradi ogromnega odziva so to izjemno razstavo poslali na turnejo po državi. Najprej je bila predstavljena v Regionalnem muzeju Nayarita, nato v Regionalnem muzeju Guadalajare, kjer je ostala do maja 2008, trenutno pa si jo je mogoče ogledati v mestu Zitácuaro v mehiški državi Michoacan.

Povsod, kjer je bila zbirka razstavljena, je obsegala 180 predmetov, zbranih v skladu z izvirnim znanstvenim katalogom, ki ga je pripravil arheolog in raziskovalec INAH Raul Barrera, ki je danes direktor Urbanega arheološkega projekta v centru Ciudad de Mexico.

Za mednarodno turnejo so katalog razširili in število kosov povečali na 250. Dodali so več predmetov, ki so jih našli med raziskovanjem. Gotovo bodo veliko pripomogli k boljšemu razumevanju tovrstnega čaščenja življenja in smrti, predstavljenega v ravnih grobnicah zahodne Mehike.

Razstava obsega številne predmete, ki predstavljajo različne elemente kulta smrti v predšpanskem Nayaritu. Namen vseh izbranih predmetov je predstaviti bistveni pomen kulta smrti v svetu živih, na primer pojem človeškega bitja, njegove obredne predmete, božanstva, vsakdanje življenje in živali.

Predstava je razdeljena na šest osrednjih tem:

1. Zahodna Mehika

2. Pregled kulturnega razvoja v Nayaritu

V prvem delu razstave obiskovalec spozna nekatere pomembne teme, ki so potrebne za razumevanje razvoja arheologije v Nayaritu v širšem regionalnem okviru, namreč v okviru predšpanskih kultur zahodne Mehike.

3. Rovne grobnice

Ta del razstave predstavlja glavne elemente rovne grobnice, npr. tip zgradbe, najosnovnejše ali najbolj izpopolnjene oblike in njihov kulturni pomen.

4. Spoznavanje vsakdanjega življenja na podlagi rovnih grobnic

Med najbolj zanimivimi elementi rovnih grobnic so predmeti za vsakdanjo rabo, ki so jih v njih odkrili. Poleg tega, da predstavljajo nadnaravni svet mrtvih, rovne grobnice s keramičnimi figuricami v različnih oblekah in z raznovrstnim telesnim okrasjem prikazujejo tudi vsakdanje življenje ljudi, ki so te grobnice zgradili.

5. Svetovni nazor na podlagi rovnih grobnic

V vsaki rovni grobnici je majhna, natančna in pomenljiva zbirka skrbno izbranih predmetov, ki naj bi prikazala razmerje med človeškimi bitji in njihovim doživetjem smrti. Različni keramični kipci, morski elementi in kamniti izdelki skupaj s posmrtnimi ostanki pokopanih ljudi ustvarjajo kompleksne načine simbolnega razlaganja smrti.

6. Čaščenje prednikov

Že prve predstavitve prednikov poskušajo pojasniti izvor sveta, vesolja, njegovega vpliva na vsakdanje življenje ter odnos med božanstvi in človeškimi bitji.

7. Spomin in običaji

Nekateri običaji, ki jih prikazujejo rovne grobnice, so se deloma ohranili v stoletjih in jih še danes najdemo med skupinami domorodcev v Nayaritu. Lep primer je poslikava telesa, ki jo najdemo na mnogih človeških figuricah in s katero se še danes krasijo člani nekaterih skupin domorodcev med svojimi verskimi praznovanji.

Spremljevalni program: javno vodenje, delavnice za otroke, muzejska trgovina. V okviru humanističnega programa CD pa je med drugim načrtovana vrsta izjemnih predavanj s področij arheologije, antropologije in likovne umetnosti.

7. 2 LIKOVNA UMETNOST

Do začetka februarja bo v Galeriji CD še vedno na ogled **8. SLOVENSKI BIENALE ILUSTRACIJE** iz programa leta 2008.

4. 9.–25. 10., Galerija CD

SREDNJA KOREJA MIDDLE COREA

V okviru 28. grafičnega bienala

Razstavni program CD že tradicionalno sodeluje s postavitvami (po pravilu) nagrajencev predhodnega bienala v prostoru Galerije CD. Projekt vodi MGLC, slovenska kustosinja razstave je mag. Breda Škrjanec.

"Ali obstaja 'Koreja'? Razgrnimo zemljevid sveta in jo poiščimo. Da! 'Koreja' je na zemljevidu. Toda na svetu pravzaprav ni 'Koreje', ampak so tri različne Koreje: Republika Koreja (ROK), kjer sem se rodil in kjer živim, Demokratična ljudska republika Koreja (DPRK), ki je za nas zaprta, in DMZ (demilitarizirana cona), ki obsega dvokilometrski pas med Severno in Južno Korejo ter je zaprta za vse. Po eni strani predstavlja zarezo, ki deli Korejo na dve, po drugi strani pa je tudi mirno in naseljeno ozemlje.

V tej razdeljeni Koreji je 'ponovna združitev' eno od najpomembnejših vprašanj. Zato sta obe vladi predlagali že več načrtov za ponovno združitev. Pri tem pa poudarjata sam proces, pri katerem gre za

prevlado ideologij. Njuni načrti določajo vlogo države, medtem ko se skorajda ne ozirajo na to, v kakšni državi si ljudje želijo živeti.

Takšno je izhodišče za Srednjo Korejo, ki pravzaprav označuje DMZ, osrednji del korejskega polotoka: ideološko praznino, ekološko svetišče in mirno ozemlje. Naziv Srednja Koreja uporabljam namesto DMZ zato, ker ima ime DMZ premočan politični naboj in se nanaša na preteklost. Jaz pa bi se rad osredotočil na prihodnjo združeno državo, v kateri si želimo živeti, in ne na našo bolečo preteklost. Ko govorim o Srednji Koreji, govorim o ponovno združeni deželi, o kateri skupaj z umetnostjo že dolgo sanjamo.”

Srednja Koreja je skupni projekt umetnikov, kritikov, oblikovalcev in programskih vodij. Prva predstava, 1. epizoda, je bila prikazana na razstavi (*O razlikah*) v Stuttgartu leta 2005. Leta 2006 je bila v japonski umetnostni reviji ARTiT predstavljena Srednja Koreja (epizoda 1.1). Ob vsaki predstavitvi Srednja Koreja oblikuje raziskovalno skupino in izbere temo. Čeprav ima svoj začetek v umetniški skupnosti Južne Koreje, Srednja Koreja ni le korejski umetniški projekt, ampak tudi mednarodni projekt ljudi, ki sanjajo o boljšem svetu.

29. 10.–15. 12., Galerija CD

DUŠAN TRŠAR

retrospektivna kiparska razstava

Dušan Tršar je bil rojen leta 1937 v Planini pri Postojni. V letu 1958 se je vpisal na kiparski oddelek na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Študiral je pri profesorjih Zdenku Kalinu in Frančišku Smerduju ter leta 1963 diplomiral. Leta 1966 je končal kiparsko specialko pri prof. Borisu Kalinu. Poleg svobodnega umetniškega delovanja je deset let poučeval likovno vzgojo v Pionirskem domu v Ljubljani. Leta 1979 je kot docent začel predavati kiparstvo na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, leta 1991 pa je postal redni profesor na ALU. Leta 1978 je prejel nagrado Prešernovega sklada.

V sedemdesetih letih je bil član skupine neokonstruktivistov. Študijska potovanja so ga vodila po Evropi, Severni Afriki, Aziji in ZDA. Njegov življenjepis obsega dolgo vrsto samostojnih in skupinskih razstav doma in v tujini.

Akademski kipar Dušan Tršar se je torej začel samostojno uveljavljati ob koncu šestdesetih let. V naslednjem desetletju je že pritegnil pozornost z razgibanimi svetlobnimi objekti; ti so združevali tradicionalno kiparsko problematiko z iskanji učinkov sodobnih snovi, ki omogočajo presevanje, žarčenje in svetljenje. Značilne oblike, ki izhajajo iz teh pojavov, je nato začel fiksirati v trdnejše materiale, predvsem bron, ki ga izziva in spodbuja še danes. Čeprav Tršarjeva dela spominjajo na konkretne objekte, na primer drevo ali vodnjak, pa jim z mojstrsko obdelavo telesne gmote in njene površine vdihuje posebno, umetniško energijo. Tršar je vsekakor ustvarjalec, ki so ga nove težnje v likovni umetnosti vedno zanimale in se je zato v svojih delih od začetka ukvarjal s sodobnimi likovnimi, pa tudi tehničnimi eksperimenti. Kljub omejenemu prostoru naše Galerije želimo strnjeno in čim bolje predstaviti tega znanega slovenskega kiparja v vseh najpomembnejših fazah in obrazih njegove ustvarjalne poti.

Kustos razstave in avtor spremnega besedila je dr. Jure Mikuž.

21. 12. 2009–10

ROJSTVO MODERNIZMA

Prelomnica v slikarstvu 1976–80:

Emerik Bernard in Tomo Podgornik

Razstava je bila leta 2006 postavljena v Obalnih galerijah – prenos v Ljubljano se nam je zdel smiseln ob izidu dopolnjene izdaje knjige z istim naslovom, pa tudi z namenom, da si jo lahko ogleda širši krog slovenske kulturne javnosti.

Avtor razstave je Andrej Medved, pripravljamo jo v sodelovanju z Obalnimi galerijami Piran.

Zakaj Tomo Podgornik in Emerik Bernárd, saj so v tem obdobju ustvarjali še drugi avtorji, ki bi jih lahko vključili?

Emerik Bernárd zato, ker je prehodil arheologijo zahodnega modernega slikarstva – visoki modernizem v 6., 7., 8. desetletju – kot stvarna, praktična in teoretična priprava za vstop v bernardovsko sliko po letu '80

in vso nadaljnjo dobo, ki seže v zavesti in izvedbi še mnogo dlje ter je pravzaprav primerljiva s presežnostjo zahodnega slikarstva. Zanj je ta doba (1976–80) odločilnega pomena. Notranja, globinska, temeljna zgoščenost slike je primerljiva s Podgornikovim delom, ki prav v tem obdobju dozori, do končne Forme, Izraza in Teksture.

Podgornikova prva dodelana slika iz leta '76 in prvo bérnardovsko platno iz leta '80 sta torej meji, mejnika za razstavo s pomenljivim naslovom: *Rojstvo modernizma v slovenski likovni umetnosti (po drugi vojni)*.

Razstava hoče pokazati, da Emerik Bérnard in Tomo Podgornik sodita v antologijo svetovnega modernega slikarstva; to naj bi tuji kritiki, tudi s pomočjo njune predstavitve v CD, spoznali in morda celo potrdili.

7.3 ARHITEKTURA, OBLIKOVANJE

7.1.–8.2., Prvo preddverje

TEA IN EDO VIDOVIČ

Različne poti do oblikovanja

”Oblikovanje je odkrit pogovor z ljudmi, ki zahteva osebni odnos” je ustvarjalni moto tandema Vidovič, ki na zavirljivi ravni, avtorsko zrelo, rahločutno in profesionalno rešuje zahtevne oblikovalske naloge. Njun inovativni in domišljen pristop k snovanju pohištva ter prispevek v oblikovanju nove podobe ”bivanjske krajine” potrjujejo številne nagrade. Spomnimo se stola Sax, predalnika Tema, jedilnic Argos in Real, spalnice Maestral in še bi lahko naštevali. (dr. P. Krečič)

Tea in Edo Vidovič delujeta skupaj kot samostojna industrijska oblikovalca od leta 1975. Sta člana Društva oblikovalcev Slovenije in Društva arhitektov Ljubljane.

Do sedaj sta sodelovala z več slovenskimi tovarnami pohištva, kot so Brest, Cerknica, Liko, Vrhnika, Kli, Logatec, Krasoprema, Dutovlje, Lipa, Ajdovščina in Lip, Bled.

Ukvarjata se še z drugimi področji oblikovanja, kot so celostna individualna oprema stanovanj, hiš, poslovnih prostorov, lokalov, prenova stanovanjskih hiš, oblikovanje razstavnih prostorov. Na temo industrijskega oblikovanja sta imela več samostojnih razstav, sodelovala pa sta na vseh prireditvah Bienala industrijskega oblikovanja od 1990 naprej, številnih razstavah Društva oblikovalcev Slovenije in Društva arhitektov Ljubljane, ter na pohištvenih sejmih v Ljubljani, Beogradu, Vidmu, Milanu, Kölnu in drugod.

11.2.–8.3., Velika sprejemna dvorana

ARHITEKTURA – INVENTURA

Pregledna razstava članov Društva arhitektov Ljubljana 2007–09

Sodobna slovenska arhitektura postaja v tujini vse bolj prepoznavna. Redno jo objavljajo mednarodne strokovne revije, deležna pa je tudi uglednih nagrad. Vendar pa gre v teh primerih za kakovostni vrh domače produkcije, ki ne kaže resničnega položaja. Dobre arhitekture je vedno premalo, resnični položaj pa lahko vidimo na pregledni razstavi članov najbolj množičnega slovenskega strokovnega društva. Ali lahko govorimo o pozitivnih vplivih najodličnejših domačih arhitekturnih stvaritev na širšo produkcijo? Ali še lahko govorimo o slovenski arhitekturi, ki nadaljuje tradicijo Plečnika in Ravnikarja, dveh velikih učiteljev naše arhitekture 20. stoletja. In ne nazadnje: kam vodi razvoj domače arhitekture? Vse te odgovore bomo lahko dobili na že peti pregledni razstavi.

Kot vsaka stroka ima tudi arhitektura svoja teoretična izhodišča, svojo tradicijo in lastni razvoj. Društvo torej znova predstavlja prerez arhitekturnega snovanja svojih članov v zadnjem dveletnem obdobju: razstavljeni dela bodo tudi to pot posegla na vsa ustvarjalna področja od arhitekture in urbanizma v ožjem smislu do notranje opreme, grafičnega in industrijskega oblikovanja do oblikovnih rešitev na področjih mode, gledališča in filma. Razstava pomeni spodbudo kakovostnega dela v arhitekturi in oblikovanju, hkrati pa želi širšo javnost opozoriti na kompleksno problematiko prostorskega oblikovanja. V zadnjih nekaj letih je Evropa pokazala vedno večje zanimanje za snovanje slovenskih arhitektov. Vsaj nekaj teh dosežkov bi želeli predstaviti tudi domači javnosti, ki domače znanje že tradicionalno podcenjuje.

Arhitektura ima v našem prostoru bolj malo možnosti za javno promocijo, še posebej mnogi avtorji, ki še niso ustvarili večjega opusa, potrebnega za samostojno predstavitev. Poleg galerije DESSA se s tem področjem občasno ukvarja le malo galerijskih in muzejskih prostorov. To dokazuje tudi izjemen odziv obiskovalcev te bienalne prireditve, saj gre za eno najbolj obiskanih razstav v naši hiši, postavljenih zunaj prostora Galerije CD.

Ob razstavi vsakokrat izide tudi obsežen katalog vseh razstavljenih del in avtorjev.

Producent razstave in založnik razstavnega kataloga je Društvo arhitektov Ljubljana, postavitev vseh dosedanjih izdaj je snovala arhitektka Sonja Miculinič.

18. 3.–13. 4., Velika sprejemna dvorana

POGLED IZZA

DIZAJN V BOSNI IN HERCEGOVINI

Gre za projekt, ki je zaznamoval 50-letnico nastanka in delovanja Združenja likovnih umetnikov uporabnih umetnosti in oblikovalcev Bosne in Hercegovine (ULUPUBIH) ter, natančneje, pomeni njegovo logično nadaljevanje, osredotočeno na predstavljanje avtorjev in pojavov na oblikovalskem prizorišču Bosne in Hercegovine v zadnjem desetletju. Specifičnost družbenega okolja, spremenjen družbeni kontekst in proces tranzicije iz enega političnega in gospodarskega sistema v drugi, različne oblikovalske izkušnje, spoznanja in zahteve (avtorji, šolani doma, in tisti v uglednih oblikovalskih šolah v tujini) ponujajo različne stvaritve, ki nimajo niti veliko skupnega niti se ne morejo izkazati z edinstveno oblikovno filozofijo.

Razstava zato ponuja različne oblikovne prakse, ki jih ne pogojujejo samo generacijske razlike, temveč tudi način izobraževanja in različni vrednostni sistemi. Pluralizem pogledov in oblikovnih praks je značilnost oblikovalskega prostora Bosne in Hercegovine.

Razstava predstavlja izbor najpomembnejših del različnih vej oblikovanja in njihovih avtorjev, ki jih je potrdilo domače in mednarodno oblikovalsko prizorišče.

Ob razstavi bo na voljo zajeten katalog, ki je bil izdan ob visokem jubileju društva in obsega avtorje, ki so s svojim delom zaznamovali pol stoletja oblikovalske stroke v Bosni in Hercegovini. Razstavo bo zasnovala širša ekipa sodelavcev društva pod vodstvom docenta Asima Dželilovića.

7. 4 FOTOGRAFIJA

21. 1.–22. 2., Mala galerija

ANDREJ BLATNIK

Knapovske marionete

Blatnik (r. 1963 v Ljubljani) po študiju arhitekture v Ljubljani ter oblikovanja in moderne umetnosti na britanski Open University deluje kot svobodni fotograf od leta 1991. Objavlja v uveljavljenih domačih in mednarodnih revijah, kot so: *Ambient*, *Viva*, *Albert*, *Gea Cosmopolitan*, *Playboy*, *Elle*, *Adria Airways In-Flight Magazine*, *Polet*, *Objektiv* (*Dnevnikova sobotna priloga*), *Fotografija*, *Svetilnik*, *Zvon* ... Od leta 2002 naprej je pripravil že niz samostojnih razstav in sodeloval tudi pri različnih muzejskih razstavnih projektih.

S knapovskimi marionetami se je prvič srečal pred kakimi šestimi leti, ko ga je Jana Mlakar Adamič, kustosinja Revirskega muzeja Trbovlje, očarala z zgodbo o Lutkovnem gledališču iz Hrastnika in o ljudeh, ki so marionete izdelali, jih negovali, jim vdahnili življenje in skupaj z njimi postali legenda. Tako je nastal obsežen cikel fotografij, projekt, ki ima poleg likovno-estetskih tudi sociološko-etnografsko razsežnost. Blatnikove fotografije bodo predstavljene v CD v času, ko bo na sporedu tudi trboveljska marionetna predstava.

10. 2.–8. 3., Prvo preddverje

NATEČAJ ZA FOTOGRAFIJO LETA REVIJE EMZIN

Že petnajstič v CD. Vsakoletni vseslovenski fotografski projekt, ki uveljavlja fotografijo kot enega ključnih elementov sodobne vizualne komunikacije. Natečaj pomeni tudi eno redkih priložnosti za predstavitev fotografov različnih avtorskih usmeritev. Z deli, ki so konceptualno zaokrožena v vsaki posamezni zvrsti, od avtorsko zastavljene naloge do reportažnega zapisa, predstavlja novosti in nove načine razmišljanja.

Strokovna žirija podeljuje tri nagrade za avtorsko fotografijo in nagrado za reportažo. Poleg nagrajenih bodo na ogled tudi dela, ki so bila uvrščena v ožji izbor. Od leta 1993 do 2008 so prvo nagrado prejeli: Marko Radovan, Tomaž Gregorič, Borut Peterlin, Jure Brecljnik, Aleksandra Vajd, Tomo Brejc, Tomaž Lunder, Sebastijan Kurmanšek, Mojca Janželj Tomažič, Aleš Gregorič, Jan Rapoša, Tanja Verlak in Vanja Bučan.

Vodja projekta: Jasna Rackov; postavitev: Metka Dariš.

V sodelovanju z Zavodom za kreativno produkcijo Emzin.

25. 2.–22. 3., Mala galerija

GREGORY VALTON

Bežnost

Valton (r. 1975 v Parizu) je po treh letih šolanja na šoli za notranje oblikovanje in dveh letih na šoli za fotografijo postal neodvisni fotograf. Leta 1999 je posnel črno-belo reportažo o transmongolski železnici (Moskva–Peking). Tri leta je potoval po Evropi z vlakom; nastala je barvna reportaža z naslovom *Tišina, dolga približno pol ure*. V letih 2002 in 2003 je ustvarjal primerjavo med vertikalnostjo New Yorka in horizontalno naravnostjo Istanbula ter si za osnovo vzel misli Paula Austerja in Celine. Avgusta 2003 je naredil reportažo o festivalu pihalnih godb v srbski Guči in začel fotografsko študijo o Srbiji in Črni gori (2003–05). Konec leta 2005 so ta popotovanja obrodila monografijo o Srbiji in Črni gori, s podporo francoskega kulturnega središča v Beogradu. V zadnjih osmih letih se je predstavil na številnih razstavah in tekmovanjih v Franciji in drugje, za svoje delo je bil nagrajen v New Yorku in Montrealu. Septembra 2005 je bil teden dni hišni umetnik v Niortu (Francija) in bil leta 2007 v ožjem izboru za hišnega umetnika v Riberacu (Francija).

V Ljubljani bo predstavil svoj zadnji projekt *La furtive*, posvečen francoskemu pesniku Robertu Desnosu, ki je umrl 8. avgusta 1945 v češkem Terezinu. Celoto je zasnoval leta 2007 in dokončal poleti 2008 z 200-kilometrskim pohodom od Nemčije do Češke.

V sodelovanju s Francoskim inštitutom Charlesa Nodiera.

V okviru festivala kulture in umetnosti Viva Mehika poleg večje razstave stare mehiške umetnosti načrtujemo tudi dve fotografski razstavi slovenskih avtorjev: dr. Ivana Šprajca in Dušana Arzenška.

25. 3.–10. 5., Mala galerija

IVAN ŠPRAJC

Kultura Majev – Arheološko rekognosciranje na jugovzhodu mehiške države Campeche

Dokumentarna fotografska razstava

Ivan Šprajc je diplomiral iz arheologije in etnologije na Univerzi v Ljubljani (1982), magistriral iz zgodovine in etnozgodovine na Narodni šoli za antropologijo in zgodovino v Mehiki (1989) in doktoriral iz antropologije na Neodvisni narodni mehiški univerzi (1997). Od 1992 do 2000 je bil zaposlen kot raziskovalec na mehiškem Narodnem inštitutu za antropologijo in zgodovino.

Delo mednarodno uveljavljenega arheologa, etnologa in antropologa dr. Ivana Šprajca je že vrsto let osredotočeno na srednjeameriško arheologijo in arheoastronomijo. Opravi je obsežne raziskave o pojmovanjih, povezanih s planetom Venera, v srednjeameriškem pogledu na svet ter o praktičnem in religioznem pomenu astronomskih orientacij v predšpanski arhitekturi. V sedmih sezonah arheološkega rekognosciranja, ki jih je vodil v južnem delu mehiške zvezne države Campeche, torej v osrednjem delu polotoka Yucatan, je njegova ekipa odkrila vrsto prej neznanih arheoloških najdišč, med njimi tudi pomembne centre nekdanje regionalne politične organizacije.

Razstava predstavlja rezultate arheoloških terenskih pregledov v osrednjem delu polotoka Jukatan v jugovzhodni Mehiki. Gre za obsežno, težko prehodno in pretežno s tropskim gozdom zaraščeno območje, ki je bilo še pred dobrim desetletjem skoraj povsem neznano z arheološkega vidika, čeprav leži v samem osrčju ozemlja, ki so ga nekoč poseljevali Maji. V sedmih odpravah, ki jih je vodil I. Šprajc, je bila odkrita vrsta prej neznanih arheoloških najdišč iz predklasičnega in klasičnega obdobja (ok. 300 pr. n. št.–900 n. št.), med njimi tudi številna urbana središča z mogočno arhitekturo, skulpturami in hieroglifskimi napisi. Podatki, zbrani med površinskimi pregledi, so izpopolnili poselitveno sliko območja civilizacije Majev in razkrili mnoge značilnosti arhitekture in prostorske ureditve mestnih jeder, vplive naravnega okolja na izbiro lokacij za naselbine in povezave s sosednjimi regijami. Posebej pomembni so na novo odkriti napisi na kamnitih spomenikih, ki vsebujejo zanimive podatke o dinastični in politični zgodovini majevskih držav.

13. 5.–21. 6., Mala galerija

DUŠAN ARZENŠEK

Mehika 2008

Fotografska razstava

Dušan Arzenšek, rojen 4. 8. 1956 v Ljubljani, se je s fotografijo začel ukvarjati že kot študent umetnostne zgodovine na Univerzi v Ljubljani. V času dodatnega izobraževanja iz marketinga in fotografije v New Yorku se je njegova življenjska pot nadaljevala med fotografijo in tržnim komuniciranjem. Kot fotograf je deloval v Grčiji, Nemčiji in Sloveniji. S sodelavci je ustanovil trajno delovno skupnost samostojnih kulturnih delavcev Feniks (1985), nato pa agencijo za tržno komuniciranje Eurodesign (1991). Leta 2004 je začel izdajati časopis *Le Monde diplomatique* v slovenščini, pri katerem deluje kot direktor in urednik fotografije. V okviru tega se je kot fotograf pridružil (2008) ekipi RTV Slovenija pri pripravi dokumentarnega filma o prof. dr. Šprajcu in njegovih raziskavah majevskih piramid v džunglah Jukatana na mehiški meji z Gvatemalo. Tako je nastala ta razstava, sestavljena iz 6 sklopov, ki skozi oko fotoaparata niza vtise te izkušnje.

23. 6.–19. 7., Mala galerija

BARBARA JAKŠE IN STANE JERŠIČ

Smeri

Avtorja ustvarjata v fotografiji od leta 1989. Njuno mednarodno veljavo na tem področju potrjujejo razstave v evropskih, ameriških in japonskih muzejih in galerijah (samostojne razstave: Stedelijk Museum v Rotterdamu – Schiedam, Melkweg Amsterdam, Fotogalerie na Dunaju, Prinz Kyoto, londonsko fotografsko središče Photofusion, Umetniški center Lodz, Moderna galerija Ljubljana, Mestna galerija Ljubljana, Galerija likovnih umetnosti Slovenj Gradec, Koroški pokrajinski muzej ...) ter odkupi za javne in zasebne zbirke, mdr. tudi za največjo svetovno zbirko grafike in fotografije pri Narodni francoski knjižnici. Leta 2004 sta uresničila samostojno knjižno razstavo *Identiteta prostora* v Mestni galeriji Ljubljana, knjiga pa je bila uvrščena v finalni izbor festivala *Recontres d' Arles*.

V novem fotografskem projektu prvi in drugi prostor povezuje pot, smeri med svetovi predstavljajo združevanje ali odtujevanje. Majhno ali veliko je zgolj predmet naše predstave in izgubljeni v podobah, ki jih vidimo, iščemo resnico smeri. Pogled z vrha je perspektiva, ki je za fotografa nadvse očarljiva in prepričljiva past drugačnega videnja, fotografske niti podob pa tako stkejo neskončno prefinjene plasti opazovanja običajno nevidenega sveta.

29. 6.–19. 7., Prvo preddverje

JAZZ FOTOGRAFIJA

Posebna predstavitev ob jubilejnem Jazz festivalu Ljubljana. Zasnova razstave še ni natančneje določena.

9. 9.–11. 10., Mala galerija

BLAŽ ZUPANČIČ

Slovenska pokrajina skozi okna vlaka

Avtor je bil rojen 11. 1. 1957 v Münchnu, leta 1981 je diplomiral na Pravni fakulteti v Ljubljani. S fotografijo se ukvarja od leta 1974 in od 1988 deluje kot samostojni fotograf na vseh področjih kreativne fotografije.

Doslej je postavil 26 samostojnih razstav ter sodeloval na 19 skupinskih doma in v tujini, med pomembnejšimi domačimi razstavami naj omenimo tisto v Cankarjevem domu (1997), Photon (2003), Art.Si (2005) in izjemno predstavitev Arhitekturni detajli Plečnikovih Žal (Ljubljanski grad, 2003), za katero je na natečaju prejel 1. nagrado. Zupančič že nekaj let uspešno vodi galerijo-studio Mikado v središču Ljubljane, ki se s svojimi programi veliko vključuje v sklop Meseca fotografije.

Avtor je dalj časa razmišljal o projektu fotografiranja slovenske pokrajine ter iskal nove pristope, pri čemer pokrajinska fotografija ne bi bila zgolj »lepa«, marveč so ga pri tem zanimale predvsem barvne ploskve in rastrske strukture ter še posebej dinamika, ki jo omogoča premikajoča se kamera. V tako posnetih barvnih ploskvah pa je vendarle prepoznavna pokrajina s svojimi značilnostmi.

Avtorjeva zamisel se je izoblikovala ob ogledu razstave svetovno znanega slikarja Marka Rothka: velike abstraktne slike barvnih površin so ujete v okvirje, ki spominjajo na okna vlakov. Tako je avtor uporabil vlak kot sredstvo za premikanje fotografskega aparata, ki polzi po slovenskih pokrajinah in zarisuje na film zabrisane slike mimobežnih impresij.

Slike so poetične in dinamične hkrati, poudarek je predvsem na barvah, ki pa ohranjajo značaj narave, pokrajine ali mesta.

Pri uresničevanju projekta je avtor pridobil sodelovanje Slovenskih železnic, ki so mu omogočile nemoteno potovanje in fotografiranje po vsej Sloveniji.

V Mali galeriji CD naj bi veliki formati fotografij delovali podobno, kot da bi gledalec stal v železniškem vagonu, mimo njega pa bi se odvrtele podobe slovenske pokrajine.

14. 10.–15. 11., Mala galerija

FOTONIČNI TRENUTKI

Cankarjev dom od samega začetka podpira idejo organizacije Meseca fotografije v Ljubljani in sodeluje z zavodom Mesec fotografije v določenih segmentih njegove organizacije. Za nami so trije festivali, iz različnih razlogov (finančnih, kadrovskih) pa se je Zavod odločil, da prireditev v prihodnje postane bienalna. Kot stalnico pa ohranja osrednjo razstavo festivala.

Razstava **FOTONIČNI TRENUTKI** v zasnovi zajema dežele Jugovzhodne in Srednje Evrope: je pregledna letna skupinska razstava predvsem mlajše in srednje generacije izbranih avtorjev z omenjenega območja, ki delujejo v sodobni fotografiji. Izbor je utemeljen z nacionalnim ključem, zato o njem odločajo posamezni nacionalni selektorji, ki se menjajo vsako leto.

V vlogi reprezentativne pregledne razstave **FOTONIČNI TRENUTKI** vsako leto gostujejo po evropskih razstaviščih. Doslej je gostovala v Fotogaleriji Mestne hiše v Gradcu ter na naslednjih festivalih: Sarajevski zimski festival, *Triestefotografia* in na festivalu Mesec fotografije na Dunaju.

V galeriji Photon so leta 2005 prvič zasnovali razstavo, s katero so želeli uveljaviti nov model predstavljanja sodobne fotografije. Domači zainteresirani javnosti smo želeli z rednimi, vsakoletnimi mednarodnimi razstavami približati sodobno avtorsko fotografijo. Prednost smo dali produkciji, ki nastaja na širšem območju, kjer se lahko primerjajo avtorji podobnega izvora. Kot pomembno nalogo smo zastavili tudi neprestano uvajanje in predstavljanje takšne vsakoletne razstave po evropskih razstaviščih. Ob četrti razstavi **FOTONIČNI TRENUTKI (2008)** so lahko z dosedanjim delom zadovoljni, zlasti še zato, ker je ravno ta razstava zanetila in zagnala uspešen fotografski festival v Ljubljani!

Programski vodja razstave in hkrati tudi direktor festivala Mesec fotografije je Dejan Sluga.

18. 11.–20. 12., Mala galerija

BENKA PULKO

Črno-bela mavrica

Benka Pulko (roj. 1967 na Ptuju) je leta 1993 diplomirala na Oddelku za biologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani, po pridobitvi pedagoško-andragoške izobrazbe na Filozofski fakulteti je nekaj časa poučevala biologijo ter delala s hendikepiranimi osebami. Od leta 1996 se je v svobodnem poklicu posvetila

novinarstvu in kulturnim dejavnostim, v tem statusu deluje vse do danes. V tem obdobju se je izurila v fotografiranju (klasična fotografija, digitalna fotografija ter obdelave), urejanju fotografije, objavljanju fotozgodb in fotoreportaž, pisanju daljših besedil, knjig, potopisov, zgodb, reportaž, člankov, novic pa tudi raziskovalnih nalog. Od leta 2003 je postavila vrsto samostojnih fotografskih razstav. Je soavtorica knjige *Biseri sveta* (Mladinska knjiga 2005); osvojila je tretje mesto in bronasto plaketo na fotografskem natečaju Mednarodne federacije fotografske umetnosti (FIAP), oktobra 2004; izdala fotografsko monografijo *Po Zemlji okoli Sonca* (Undara 2003), za katero je prejela nagradi veliki krilati lev 2003 in mali krilati lev 2003 za najboljšo reprodukcijo iste knjige pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Benka Pulko je dosegla vpis štirih dosežkov v Guinnessovo knjigo svetovnih rekordov 2004, v rubriki Avanturizem in vzdržljivost (prvo potovanje človeka z motorjem po vseh celinah sveta; najdaljša nepretrgana samostojna vožnja ženske na motorju glede na čas in prevoženo razdaljo; prva ženska, ki je sama prevozila Savdsko Arabijo) (*Guinness Publishing*, november 2003).

Na številnih potovanjih po svetu je posnela vrsto zanimivih in pretresljivih zgodb. Za razstavo v Mali galeriji pripravila izbor fotografij iz življenja tibetanskih otrok v izgnanstvu.

22. 12. 2009–17. 1. 2010, Mala galerija

RAJKO BIZJAK

fotografska razstava

Rajko Bizjak (roj. leta 1963 v Postojni) je leta 1990 diplomiral iz filma in TV na zagrebški Akademiji dramske umetnosti. Bizjak se ves čas vzporedno ukvarja s filmskim in fotografskim medijem, tako ustvarjalno kot teoretično in organizacijsko.

Od leta 1995 predava na najrazličnejših šolah, tečajih, seminarjih, simpozijih (tudi v tujini), od leta 2006 pa je visokošolski predavatelj za fotografijo in snemanje.

Veliko svojega časa je vedno posvečal organizaciji fotografskih (ali filmskih) prireditve, kot so izobraževalni projekti, festivali, tekmovanja in razstave (ne nazadnje je dejaven tudi v pripravah festivala Mesec fotografije). Realiziral je približno 10 dokumentarnih filmov, ves čas pa se je veliko posvečal tudi fotografiji. V programu Cankarjevega doma je bil Bizjak doslej predstavljen dvakrat v okviru tematskih skupinskih projektov:

Slovenska fotografija – tendence 1990–99 avtorice Marine Gržinić in Akt na Slovenskem III – Fotografija avtorja Primoža Lampiča. Tokrat ga predstavljamo s samostojno fotografsko razstavo, saj je eden redkih uveljavljenih slovenskih fotografov srednje generacije, ki še ni razstavljal v Mali galeriji CD. Za predstavitev pripravlja nov projekt, zato v tem trenutku tudi ni znana njegova zasnova.

Njegove fotografije pogosto nastajajo v tematskih ciklih oziroma serijah: 2007: *Zvezdni prah – inkarnacija*; 2004: *Sprava* (za Eclipse); 2002: *Cvetovi*; 2001: *Pornorama 2001* (za Eclipse); 1999: *CONVERSION* (z Davidom Grassijem); 1996: *KANAAN*; 1993: *Turquerije* (za Marijo Robič); 1991: *Hommage a Eikoh Hosoe*; 1990: *Igra*; 1986: *Amerika*.

Razstavlja od leta 1985, predstavil je vrsto samostojnih razstav ter se udeleževal skupinskih doma in v tujini, hkrati pa tudi kot kustos ali sokustos postavil številne zanimive, v glavnem tematske fotografske projekte.

Junij–oktober (večnamenski prostori CD)

Zagotovitev termina za razstavo iz sprotne ponudbe

Vsako leto zaradi dolgoročnega načrtovanja zadržimo vsaj 1 prosti razstavni termin za uvrstitev zanimivega razstavnega projekta iz sprotne ponudbe.

7. 5 DRUGI PROJEKTI

Prvo preddverje; sejna dvorana M1

PREDSTAVITEV NAJNOVEJŠIH ARHEOLOŠKIH IZKOPAVANJ NA TRASAH AVTOCEST SLOVENIJE

Te akcije pripravljamo že vrsto let v sodelovanju z dr. Bojanom Djuričem in skupino arheologov, ki koordinira izkopavanja na slovenskih avtocestah, saj so vsakokrat deležne velikega zanimanja javnosti. Gre sicer za manjše predstavitve, vendar redno pospremljene z odzivnimi tiskovnimi konferencami in strokovnimi predavanji.

Upamo seveda, da bo čez nekaj let to sodelovanje doseglo tudi kompleksnejšo strokovno pripravljeno razstavo arheološke dediščine in povsem nova spoznanja o naši zgodovini, ki so jih omogočila in razkrila velika dela na avtocestnih trasah.

Prvo preddverje

LIKOVNI KRITIKI IZBIRAJO

8 predstavitev v letu

V sodelovanju s Slovenskim društvom likovnih kritikov in njegovim predsednikom, umetnostnim zgodovinarjem **Borisom Gorupičem**, bomo nadaljevali akcijo Likovni kritiki izbirajo: v letu 2008 smo uresničili 7 predstavitev, ki so na vidnem delu Prvega preddverja naletele na dober odziv javnosti.

Kot smo že zapisali, želi prireditelj postati nadaljevanje nekdanj odmevnega projekta Likovno delo meseca, ki je pred leti potekal v CD.

Predstavitve naj bi bile usmerjene k mlajšim generacijam slovenskih likovnih umetnikov in njihovi širši uveljavljavitvi. Tudi nabor likovnih kritikov je po možnosti usmerjen k mlajšim generacijam, ki posegajo na to področje.

Projekt vsebinsko pripravlja in prijavlja (honorarji, tisk zloženek) Slovensko društvo likovnih kritikov, CD pa zgolj promocijsko-organizacijsko in tehnično.

Drugo preddverje

november

RAZSTAVA OB 20. LIFFe

Razstavni program že tradicionalno sodeluje pri postavitvi razstav ob Ljubljanskem mednarodnem filmskem festivalu. V glavnem pripravljamo predstavitve, ki ne pomenijo velikih stroškov ter so zasnovane na lahko dostopnem razstavnem gradivu in uporabi razpoložljive opreme. Podrobnejšo vsebino razstave določamo med letom, projekt pogosto oblikujemo v sodelovanju s filmskim programom CD (v preteklosti pogosto s Slovensko kinoteko). Tokrat bo šlo za dvajsetletnico tega kakovostnega, pa tudi priljubljenega festivala.

Razstavni program sodeluje tudi pri pripravi manjših vizualnih »spremljav« drugih programov v hiši, ki se postavljajo v večnamenskih prostorih, kot so preddverja dvoran, Klub CD ipd. Postavljamo jih sproti ter so terminsko in vsebinsko težko določljivi vnaprej.

14. 1.–14. 2., Prvo preddverje

Razstava koncertnih plakatov Zorana Predina

Ob kantavtorjevem jubilejnem koncertu

7. 6 GOSTOVANJA

V letu 2009 želimo uresničiti prenos vsaj ene od manjših samostojnih fotografskih projektov v enega od galerijskih prostorov v Sloveniji ali sosednji Hrvaški. Pogovori in dogovori o prihodnjem sodelovanju že potekajo.

7. 7 PRIPRAVA ZA LETO 2010

Ob rednem delu ves čas potekajo priprave za program, ki ga načrtujemo v naslednjem obdobju dveh ali treh let. Nekateri projekti so zahtevnejši, zato so tudi priprave dolgotrajnejše. Zlasti pri produkciji razstav je priprava neprimerno težavnejša kot pri prevzemih sklenjenih projektov.

V letu 2009 bomo pripravljali razstavo slovenskega likovnega umetnika Vladimirja Makuca (popis del in fotografiranje). Že od leta 2009 navezujemo stike za dogovor o korejskem razstavnem projektu, saj je festival kulture in umetnosti oddaljenih kultur leta 2010 posvečen Južni Koreji. Prav tako bodo potekale priprave za belgijsko razstavo *Znaki in pisava* (iz Kulturnega centra v belgijskem Namuru – projekt pripravljamo v poletnem času vzporedno z razstavo Ferdinanda Knopfa v Narodni galeriji). Lotili se bomo tudi zasnove razstave, posvečene slovenskim umetnicam (2010–11).

Načrtovano število prireditev, obiskovalcev, neposredni stroški in prihodki razstav

RAZSTAVE	Koda	št. prireditev	število obiskovalcev	načrtovani neposredni stroški (NS)	načrtovan prihodek od vstopnine	drugi nejavni prihodki	sredstva MK za neposredne stroške	delež MK za NS
RAZSTAVE	406	34	28.950	318.450	81.400	29.300	236.925	74%

POVZETEK / PROGRAM JAVNE SLUŽBE CD

Načrtujemo, da bo za sofinanciranje načrtovanih **1.154 prireditev javne službe** CD MK v letu 2009 zagotovilo za neposredne programske stroške (vključno s projekti) **1,451.522 €**, to je 40 % sredstev za neposredne stroške rednega programa, s projekti bo delež sredstev MK dosegel načrtovanih **43 %**.

57 % ali 1,931.789 € bo CD zagotovil s prihodki od prodaje vstopnic in prihodki od pokroviteljev in donatorjev javne službe.

V letu 2009 načrtujemo **300.000 obiskovalcev** programa javne službe CD, najmanj **60 % prodanih vstopnic**.

Načrtovanih je 85 koproducijskih predstav, največ z nevladnimi organizacijami in dve mednarodni koprodukciji.

Načrtovana povprečna cena vstopnice (pri prireditvah z vstopnino) je **12 €**.

II PROGRAM IN CILJI KONGRESNO-KOMERCIALNE DEJAVNOSTI CD

Dejavnost CD na trgu bo v letu 2009 temeljila na pridobivanju in organizaciji mednarodnih kongresov, konferenc in simpozijev, pripravi enodnevnih prireditev državnega in krajevnega pomena, storitvah tehnične izvedbe, oddajanju dvoran in tehnične opreme ter izvedbi storitev za prireditve drugih organizatorjev v CD ter na drugih prizoriščih po Sloveniji in v tujini.

Razmerje med kulturno-umetniškim programom in dejavnostjo CD na trgu je določeno v ustanovnih listinah in v strategiji CD. Za leto 2009 je dejavnosti CD na trgu na voljo premalo razpoložljivih zmogljivosti, saj je zaradi prenove SNG Opera in balet Ljubljana bistveno povečan obseg programa javne službe. Razmerje med obsegom javne službe in dejavnosti na trgu pa je v CD osnova za načrtovanje finančnih obveznosti. Težave bodo v letu 2009 povzročale zelo zasedene dvorane (predvsem Gallusova in Linhartova) v najzanimivejših terminih, kar zelo oži manevrski prostor za trženje prostih zmogljivosti v sklopu kongresno-komercialnih programov (KKP) CD.

Dejavnost CD na trgu za razliko od večine drugih javnih zavodov in društev poteka na povsem tržni način. Tržne dejavnosti CD država ne sofinancira. CD (za razliko od večine javnih zavodov) v celoti upošteva Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (UL RS št. 53/2007) – ZPFOLERD, ki je bil sprejet 15. junija 2007, saj vsa leta ločeno evidentira in obračunava odhodke in prihodke javne službe in dejavnosti na trgu. Za delitev splošnih odhodkov in obračun amortizacije ima primerno metodologijo. Že za dejavnost javne službe (kulturno-umetniški program) CD v letu 2009 načrtuje 30 % nejavnih prihodkov, kongresno-komercialna dejavnost pa se **v celoti** financira (vključno s sorazmernim delom splošnih stroškov, stroškov dela in sredstev za investicije in posodabljanje) iz prihodkov na trgu.

Prihodek dejavnosti CD na trgu je za leto 2009 načrtovan v višini 2,309.604 evrov. Skupaj z nejavnimi prihodki javne službe je načrtovan 42,8 % delež neproračunskih prihodkov v celotnem prihodku CD (ki vključuje načrtovane investicije), delež prihodkov dejavnosti na trgu pa predstavlja v finančnem načrtu 20,2 % virov financiranja CD.

Ob hudi konkurenci so storitve CD za številne stranke v zadnjih letih postajale (pre)drage v primerjavi z drugimi kongresnimi ponudniki, predvsem tistimi, ki organizirajo kongrese v prostorih, sofinanciranih iz drugih virov. Veliko breme za kongresno dejavnost CD je tudi davek na dodano vrednost, ki ga lahko CD (zaradi javne službe) poračuna le v manjšem deležu, večji del davka na dodano vrednost pa pomeni strošek, zato CD cenovno težje konkurira drugim kongresnim organizatorjem iz zasebnega sektorja. To so kongresni hoteli, ki (poleg tega, da v celoti poračunajo vstopni davek na dodano vrednost), zagotavljajo dvorane po zelo nizkih cenah, če v hotelih prenočujejo (in se hranijo) udeleženci kongresa. Sem sodijo tudi številni organizatorji, kot so fakultete, ki jim stroške dvoran financirajo proračun ter javni zavodi in društva, ki jim obratovalne stroške financira proračun (tržne dejavnosti ne opravljajo na povsem tržni način tako kot CD). Ne nazadnje mnogi javni zavodi, ki opravljajo dejavnost na trgu, te sploh ne evidentirajo ločeno od javne službe (čeprav jih k temu od leta 2007 zavezuje že omenjeni ZPFOLERD). Zaradi velikega deleža davka na dodano vrednost, ki je vključen v stroške, se vedno več strank odloča, da neposredno naročajo storitve pri zunanjih dobaviteljih, CD zaračuna le stroške CD, povezane z organizacijo in izvedbo prireditev. To pa pomeni manjši delež celotnega prihodka in neposredne stroške dejavnosti na trgu, načrtovane za leto 2009, kot v prejšnjih letih.

CD nima zagotovljenih javnih sredstev za **velik del splošnih stroškov** (ogrevanje, elektriko, zavarovanje, varovanje, čiščenje, vzdrževanje ...), **del stroškov dela** (cca 24 %) mora zagotoviti iz neproračunskih virov, iz nejavnih prihodkov in prihodkov dejavnosti na trgu zagotavlja tudi velik **del sredstev za investicije**, investicijsko vzdrževanje in nakup opreme, kar je izjema ali vsaj redkost med javnimi zavodi.

V boju s konkurenco tako CD preostanejo korenito zniževanje stroškov, odlična organizacija in racionalizacija pri poslovanju.

Tako kot je bilo za pridobivanje prireditev v letih 2007 in 2008 pomembno prenovljeno Drugo preddverje, dodatno prednost pri trženju za leto 2009 pomenita prenovljeni Klub CD in leta 2008 prenovljena Kosovelova dvorana.

Pridobivanje novih strank in vključevanje novih storitev sta ključna strateška naloga dejavnosti na trgu, zato bo trženje vključevalo sveže in domiselne marketinške postopke in storitve.

V program dejavnosti na trgu bodo tudi v letu 2009 zajete kulturne prireditve, ki po programskih in drugih kriterijih niso uvrščene v javno službo, a si njihovi organizatorji želijo, da so po tržnih pogojih izvedene v CD.

Konkurenčnost CD je zelo odvisna od zunanjih dejavnikov. Poleg že omenjenih težav zaradi zasedenih dvoran, davka na dodano vrednost in konkurence drugih centrov dodajamo vsaj še eno: več kot bo v neposredni bližini CD dostopnih novih parkirnih prostorov, bolj bo CD zanimiv in konkurenčen za prirejanje kongresov, skupščin in sestankov.

Sedanja kadrovska struktura v CD omogoča izvajanje načrtovanih prireditev na visoki kakovostni ravni. Za organizacijo in izvedbo zahtevnejših kongresnih projektov se bomo kot doslej oprli tudi na zunanje sodelavce (kotizacije, abstrakti, registracija pri recepciji). Ključna pozornost bo usmerjena v načrtovanje dela, izvajanje projektnega menedžmenta in usklajevanje tehničnoizvedbenih in terminskih razmerij s programom javne službe, ki omogoča čim večji izkoristek zmogljivosti CD.

Prepoznavnost dejavnosti CD bomo utrjevali tudi z obiskom vsaj treh velikih kongresnih borz (Frankfurt, Barcelona, Bruselj), kjer si bomo pridobivali nove stranke. Obiskali bomo tudi delavnice (za angleški, italijanski, balkanski in nemški trg), ki jih pripravljata Kongresni urad in STO. Udeležili se bomo enodnevnih strokovnih delavnic in seminarjev, ki nam bodo razširili znanje in omogočili vpogled v trenutne tržne smernice. Obiskali bomo enega od uveljavljenih kongresnih centrov v tujini, kot člani IAPCO in ICCA pa se bomo udeležili letnih skupščin.

Poslanstvo kongresno-komercialnega sektorja oz. dejavnosti na trgu je večplastno. Posredno si prizadeva za razvoj turističnega gospodarstva mesta, vsem zainteresiranim organizatorjem številnih najrazličnejših dogodkov mora omogočiti njihovo izvajanje, s prirejanjem mednarodnih kongresov, konferenc in simpozijev pa hkrati omogoča tudi razvoj različnih znanstvenih disciplin. CD s svojo vrhunsko tehnološko in prostorsko opremljenostjo ter usposobljenostjo tehničnega in poslovnega osebja zagotavlja kakovostno izvajanje vseh kulturnih prireditev in kongresno-komercialnih projektov.

Ključni cilji poslovanja dejavnosti na trgu: načrtujemo, da bomo z dejavnostjo na trgu v letu 2009 zagotovili **najmanj 1,552.604 EUR za sofinanciranje splošnih stroškov, stroškov dela ter za investicije, investicijsko vzdrževanje in nakupe opreme**. Dejavnost na trgu bo omogočila **nižje splošne stroške javne službe in zaradi odbitnega deleža DDV** (zaradi katerega je kongresna dejavnost CD na trgu manj konkurenčna) **nižje neposredne stroške javne službe**. Dopuščamo možnost, da bodo neposredni stroški in prihodki dejavnosti na trgu odstopali od načrtovanih, odvisno od projektov in storitev, ki jih bomo vključili v program. Naš cilj je, da (poleg ugodnih učinkov na javno službo: nižji stroški JS, boljši izkoristek kapacitet CD, sofinanciranje splošnih odhodkov CD ...) presežemo načrtovano razliko med prihodki in neposrednimi stroški, ki je pomemben vir sofinanciranja splošnih odhodkov CD.

III FINANČNI NAČRT CANKARJEVEGA DOMA ZA LETO 2009

Osnove za finančni načrt CD za leto 2009 so:

1. Načrtovani odhodki in prihodki po vrstah za posamezne projekte, zvrsti, dejavnosti, program javne službe in dejavnosti na trgu ter Cankarjev dom kot celoto
2. Načrtovan in ovrednoten kulturno umetniški program oziroma program javne službe⁴
3. Načrtovan in ovrednoten program kongresne in druge dejavnosti na trgu⁵
4. Načrtovani stroški dela na osnovi kadrovskega načrta in predpisov o plačah
5. Načrtovani splošni stroški po organizacijskih enotah in vrstah
6. Načrtovane investicije, nakupi opreme in investicijsko vzdrževanje
7. Obrazci in navodila za plan 2009 Ministrstva za kulturo in Odločba MK št.6110-1078/2008/3

SEZNAM TABEL

TABELA 1: NAČRTOVANI ODHODKI CD

TABELA 2: NAČRTOVANI PRIHODKI CD

TABELA 3: NAČRTOVANI ODHODKI CD PO VIRIH FINANCIRANJA

TABELA 4: NAČRTOVANI NEPOSREDNI STROŠKI IN PRIHODKI PO DEJAVNOSTIH JS

TABELA 5: NAČRTOVANI NEPOSREDNI STROŠKI IN PRIHODKI DT

TABELA 6: KADROVSKI NAČRT CD

TABELA 7: NAČRT STROŠKOV DELA CD PO DEJAVNOSTIH

TABELA 8: FINANČNI NAČRT SPLOŠNIH STROŠKOV CD

TABELA 9: NAČRT INVESTICIJ, INVESTICIJSKEGA VZDRŽEVANJA IN NAKUPOV OPREME CD

TABELI 10 A in 10 B: NAČRT ODHODKOV IN PRIHODKOV PO DEJAVNOSTIH

TABELA 11: VIRI FINANCIRANJA CD

TABELA 12: ODHODKI IN PRIHODKI PO DEJAVNOSTIH ZA LETO 2007, 2008 IN 2009

⁴ v nadaljevanju JS ali KUP

⁵ v nadaljevanju DT ali KKP

TABELA 1: NAČRTOVANI ODHODKI⁶

vrste odhodkov	realizacija 2007	SKUPAJ CD 2008 / ocena	SKUPAJ CD 2009	indeks FN CD 2009/08
neposredni stroški kulturno-umetniški program / javna služba: programski stroški	3.267.052	4.100.000	3.385.011	82,6
neposredni stroški kongresne in druge dejavnosti na trgu	983.689	1.547.000	757.000	48,9
splošni stroški	1.945.645	2.418.000	1.981.580	82,0
investicije, investicijsko vzdrževanje, nakup opreme	1.749.087	1.228.006	845.320	68,8
sredstva za bruto plače in regres s prispevki, drugi stroški dela, davek na plače	3.656.525	4.140.098	4.441.446	107,3
SKUPAJ ODHODKI	11.601.998	13.433.104	11.200.357	84,9

Vsi načrtovani stroški (razen stroškov dela) so nižji kot v letu 2008, presegajo pa uresničene v letu 2007.

TABELA 2: NAČRTOVANI PRIHODKI

vrste prihodkov	realizacija 2007	SKUPAJ CD 2008 / ocena	SKUPAJ CD 2009	indeks 2009/08
sofinanciranje programa Ministrstvo za kulturo	4.967.324	5.563.980	5.950.477	106,9
sofinanciranje investicijskega vzdrževanja in investicij MK	1.142.192	680.574	496.390	72,9
Iskra d.d.		75.772	70.758	93,4
prodaja vstopnic	2.638.023	3.043.000	2.346.628	77,1
sponzorska, donatorska sredstva	435.642	879.813	367.900	41,8
prodaja storitev na trgu, drugi prihodki	2.540.620	3.308.000	2.178.204	65,8
SKUPAJ PRIHODKI	11.723.801	13.551.139	11.410.357	82,7

Načrtujemo povečanje prihodkov MK za stroške dela in splošne stroške. Vsi ostali prihodki so načrtovani v nižjih zneskih od uresničenih v letu 2008, so nekoliko nižji kot uresničeni v letu 2007, ki so realnejša osnova za primerjave kot izjemno visoki za leto 2008.

TABELA 3: NAČRTOVANI ODHODKI PO VIRIH FINANCIRANJA

Vrste odhodkov / po virih financiranja	MK	Iskra d.d.	neproračunski prihodki	skupaj viri financiranja	delež MK v %
neposredni stroški kulturno-umetniški program	1.451.522		1.933.489	3.385.011	42,9
neposredni stroški dejavnosti na trgu			757.000	757.000	
splošni stroški	1.282.893		698.687	1.981.580	64,7
nakup opreme, investicije, investicijsko vzdrževanje	496.390	70.758	278.172	845.320	58,7
stroški dela (plače, prispevki, regres, drugi prejemki, davek)	3.216.062		1.225.384	4.441.446	72,4
SKUPAJ ODHODKI	6.446.867	70.758	4.892.731	11.161.037	56,5

⁶ vse vrednosti v tabelah so v evrih

TABELA 4: NAČRTOVANI NEPOSREDNI STROŠKI IN PRIHODKI PO DEJAVNOSTIH JS

KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM po dejavnostih	načrt. neposredni stroški (NS) 2009	načrt. nejavni prihodki 2009	sofinancira- nje MIK 2009	delež MIK za NS v %	načrtovani prihodki od prodanih vstopnic 2009	sponzor- stvo, donator- stvo 2009	drugi nejavni prihodki
1. Glasbena dejavnost: resna glasba	846.983	735.024	276.852	33	676.024	59.000	
1. Glasbena dejavnost "druga glasba	760.689	638.584	272.996	36	531.684	60.900	46.000
1. Glasbena dejavnost	1.607.672	1.373.608	549.849	34	1.207.708	119.900	46.000
2. Gledališka dejavnost	490.555	304.265	257.759	53	276.265	28.000	
2 a. Plesna umetnost	199.294	143.328	92.549	46	130.328	13.000	
3. Filmska dejavnost	390.960	370.657	117.369	30	211.157	121.500	38.000
4. Kulturno vzgojna dejavnost	288.080	249.070	108.428	38	234.770	12.000	2.300
5. Razstavna dejavnost	318.450	110.700	236.925	74	81.400	15.000	14.300
7 Drugi projekti in stroški javne službe (vključno s Prešernovo proslavo)	90.000	31.500	88.644	98	5.000	23.500	3.000
S K U P A J kulturno-umetniški program / javna služba CD v €	3.385.011	2.583.128	1.451.522	43	2.146.628	332.900	103.600

Viri financiranja neposrednih stroškov

MK za redni program	1.359.522
MK za filme iz distribucije	12.000
MK za Bazar/KV	8.000
MK Prešernova proslava	72.000
Skupaj MK	1.451.522
nejavni prihodki JS za NS	1.933.489

Tabela 4 vključuje zbir neposrednih stroškov in virov financiranja (predračunov) za vse prireditve programa javne službe CD po dejavnostih kulturno-umetniškega programa.

Načrtovan kulturno-umetniški program je ovrednoten na osnovi sklenjenih pogodb z izvajalci programa, predpisih glede obdavčitev ter v cenah, ki veljajo januarja 2009 za vrste neposrednih (programskih) stroškov iz predračunov prireditev.

Za leto 2009 so **načrtovani neposredni programski stroški** kulturno-umetniškega programa oziroma javne službe v višini **3,385.011 evrov**. Vključujejo tudi neposredne stroške projektov javne službe.

Za sofinanciranje neposrednih programskih stroškov bo **MK** po odločbi zagotovilo sredstva v višini **1,359.522 evrov** ali 40 % načrtovanih sredstev, ki so nujna za izvedbo programa oziroma za sofinanciranje neposrednih stroškov javne službe CD. 3 % oziroma **92.000 evrov** so načrtovana sredstva **MK** za sofinanciranje projektov, 57 % ali **1,933.489 evrov** pa bomo zagotovili iz prihodkov od prodanih vstopnic, sredstev pokroviteljev in donatorjev ter drugih **neproračunskih prihodkov** javne službe.

TABELA 5: NAČRT NEPOSREDNIH STROŠKOV IN PRIHODKOV DEJAVNOSTI CD NA TRGU

dejavnost - vrsta prireditve	neposredni stroški FN 09	prihodki FN 09	sredstva za splošne odhodke FN 09
mednarodni projekti v CD	280.000	703.500	423.500
slovenski projekti v CD	380.000	1.082.340	702.340
projekti izven CD	70.000	90.000	20.000
storitve tehnične izvedbe, izvedba projektov drugih organizatorjev	4.000	40.000	36.000
najemnine in tehnične storitve po pogodbah	23.000	270.000	247.000
prihodki od financiranja, drugi prihodki CD		123.764	123.764
SKUPAJ	757.000	2.309.604	1.552.604

Prispevek dejavnosti CD na trgu (KKP) za kritje splošnih odhodkov CD

	delež KKP
KKP za splošne stroške	20,52%
KKP za stroške dela	20,65%
KKP za investicije in nakup opreme	25,26%

Za dejavnost na trgu je v letu 2009 načrtovan **prihodek v višini 2,309.604 evrov**. Načrtovan prihodek je bistveno nižji od uresničenega v letu 2008 (za leto je uresničen v višini 3,6 mio €), ker v letu 2009 ni načrtovanih velikih mednarodnih kongresov, za katere vse finančno poslovanje poteka preko transakcijskega računa CD, za nekatere projekte dejavnosti na trgu pa poslovni partnerji odslej določenih storitev ne bodo plačevali preko računa CD zaradi neugodnega deleža DDV, ki je v CD v velikem deležu vključen v stroške. Pomembnejši od načrtovanega prihodka pa je načrtovan **prispevek za kritje splošnih stroškov, stroškov dela in sredstev za investicije**, investicijsko vzdrževanje in nakup opreme v višini **1,552.604 €** (v letu 2008 je bil načrtovan v višini 1.589.750 evrov, realiziran pa višji), kar je v skladu z metodologijo za delitev splošnih odhodkov med javno službo in dejavnost na trgu. V letu 2009 je dejavnosti na trgu zaradi povečanega obsega javne službe (SNG OB) na voljo manj ugodnih terminov v dvoranah CD, zato so tudi finančni cilji te dejavnosti previdneje načrtovani.

KADROVSKI NAČRT, STROŠKI DELA CD

Načrtovano število zaposlenih po organizacijskih enotah: kulturno-umetniški program 15, kongresno-komercialni sektor 11, poslovni sektor 52, tehnični sektor 92 zaposlenih v letu 2009 in generalni direktor, skupaj 171 zaposlenih. V primeru zaposlitev za določen čas se število zaposlenih lahko poveča. Ministrstvo za kulturo je 31. 12. 2008 sofinanciralo stroške dela za 124 zaposlenih delavcev CD.

TABELA 6: KADROVSKI NAČRT

Zaposleni, ki jih financira MK	I.-IV. tarif. skup.	V. tarif. skup.	VI. tarif. skup.	VII. tarif. skup.	VIII. tarif. skup.	IX. tarif. skup.	Skupaj
Št. zaposlenih za določen čas	1	1	-	1	-	-	3
Št. zaposlenih za nedoločen čas	42	66	17	43	-	-	168
Št. zaposlenih s krajšim delovnim časom	1	2	1	-	-	-	4
Število napredovanj znotraj tarifne skupine	4	8	2	7	-	-	21
Število napredovanj v višjo tarifno skupino (navedite v tarifni skupini pred napredovanjem)	1	6	2	-	-	-	9
Število premestitev	-	3	4	5	-	-	12
Število upokojitev	4	1	1	-	-	-	6
Število nadomestnih zaposlitev zaradi upokojitev	4	1	1	-	-	-	6

TABELA 7: NAČRT STROŠKOV DELA

načrtovani stroški dela	SKUPAJ CD 09	sredstva MK 09	nejavni prihodki JS 09	Skupaj JS 09	dejavnost CD na trgu 09
a plače in dodatki	3.100.000	2.418.000		2.418.000	682.000
od tega dodatki za delo v posebnih pogojih	130.000	101.400		101.400	28.600
b regres za letni dopust	87.750	68.445		68.445	19.305
c povračila in nadomestila	250.000	195.000		195.000	55.000
d sredstva za delovno uspešnost	337.840	48.360	262.840	311.200	26.640
e sredstva za nadurno delo	22.000	17.160	1.800	18.960	3.040
g drugi izdatki (odpravnine, solidarnost...)	20.000	15.600	3.000	18.600	1.600
SKUPAJ (a do g)	3.817.590	2.762.565	267.640	3.030.205	787.385
Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	3.459.840	2.483.520	264.640	2.748.160	711.680
Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	357.750	279.045	3.000	282.045	75.705
Skupaj prispevki, davek, premije pokojninskega zavarovanja	623.856	453.497	40.643	494.140	129.716
SKUPAJ 2.	4.441.446	3.216.062	308.283	3.524.345	917.101
prispevki	554.856	399.677	40.643	440.320	114.536
premije pokojninskega zavarovanja	69.000	53.820		53.820	15.180
struktura virov financiranja stroškov dela v %		72,4%	6,9%	79,4%	20,6%

Izračuni stroškov dela temeljijo na stanju zaposlenih 1. 1. 2009, kadrovskem načrtu za leto 2009, Pravilniku o organizaciji in sistemizaciji CD in na veljavnih predpisih, ki določajo plače in delovno

uspešnost v javnem sektorju. Izračuni ne vključujejo morebitnih pričakovanih sprememb na področju delovne zakonodaje niti morebitnih uskladitev plač v letu 2009 po januarskem povečanju plač v skladu s plačno reformo.. Pričakujemo morebitne spremembe tega dela finančnega načrta (stroškov dela in virov financiranja) v skladu s predpisi.

V letu 2009 (po lanskim delni reformi plačnega sistema) načrtujemo **stroške dela** v višini **4.441.446 evrov**. **Stroški dela**, ki jih bomo financirali v sklopu programa **javne službe**, so načrtovani v višini **3.524.345 €**. Zanje naj bi MK zagotovilo vsaj **3.216.062 €**. Odločba MK nam v času priprave finančnega načrta zagotavlja sredstva v višini le 3.068.699,77 € s pripisom, da »se bodo plače zagotavljale mesečno v skladu z veljavnimi predpisi«. Mesečna nakazila MK za plače od septembra 2008 dalje žal zaostajajo za predpisi, predvsem v deležu sredstev za izplačila dodatkov.

308.283 € (7 % načrtovanih stroškov dela javne službe) bomo financirali s prihodki od prodanih vstopnic za prireditve kulturno-umetniškega programa. Stroški dela, ki jih bomo 100 % financirali s prihodki dejavnosti CD na trgu, so načrtovani v višini 917.101 € (20,6 % načrtovanih stroškov dela CD).

Viri financiranja načrtovanih stroškov dela v letu 2009 v odstotkih:

- Ministrstvo za kulturo	72,4
- nejavni prihodki javne službe	6,9
- prihodki dejavnosti na trgu	20,6

NAČRT SPLOŠNIH STROŠKOV CD

Za leto 2009 načrtujemo splošne stroške v višini 1.981.580 € (uresničeni za leto 2008 so 2,4 mio €). Iz načrta splošnih stroškov za leto 2009 smo skoraj v celoti črtali splošno vzdrževanje (material in storitve) zaradi nezagotovljenih virov financiranja.

MK z Odločbo zagotavlja CD za dejavnost javne službe sredstva za splošne stroške v višini **1.160.893 €**, kljub obsežnemu načrtovanemu programu javne službe za leto 2009. K temu so zaradi dejavnosti SNG OB Lj. dodana skromna sredstva MK v višini 100.000 €. Skupaj MK tako zagotavlja 79 % sredstev za **načrtovane** splošne stroške javne službe CD. S prodajo vstopnic bomo zagotovili za splošne stroške javne službe še 292.055 €. V letu 2008 so splošni stroški javne službe znašali **1.750.000 €**. Kljub utemeljenim vlogam nam MK že v letu 2008 ni zagotovilo dodatnih sredstev zaradi povečanih stroškov za vsakoletno revizijo poslovanja (22.000 €), povečanih stroškov za nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (v letu 2008 so bili za 40.000 € večji kot leto prej) ...zagotovili so le 1.160.199 €. Po mnenju CD je sporna metodologija MK za izračun osnov za sofinanciranje splošnih stroškov, zato bomo strokovne službe seznanili z natančnimi primerjalnimi izračuni dejanskih splošnih stroškov javne službe in CD kot celote v letih 2007, 2008 in 2009 in predlagali, da se z rebalansom proračuna za leto 2009 za CD sofinanciranje splošnih stroškov z dopolnilno odločbo ustrezno poveča, saj ocenjujemo, da bodo realni splošni stroški javne službe letos bistveno presegli načrtovane. Ker MK zagotavlja le 79 % sredstev za splošne stroške javne službe, mora CD vsako prireditev na nivoju splošnih stroškov sofinancirati iz prihodkov od prodanih vstopnic ali drugih nejavnih prihodkov.

Kriteriji za razdelitev splošnih stroškov na javno službo in dejavnost na trgu so:

- načrtovan obseg in struktura kulturno-umetniškega programa in programa dejavnosti na trgu,
- načrtovana zasedenost dvoran (termini priprav, vaj, prireditev) v letu 2009,
- razmerje med načrtovanim obsegom programa javne službe in obsegom dejavnosti na trgu (osnova: ponderirano število načrtovanih terminov po dvoranah): 79 % javna služba, 21 % dejavnost na trgu, petletno povprečje dejanske zasedenosti dvoran CD in razmerje javne službe in dejavnosti na trgu.

TABELA 8: FINANČNI NAČRT SPLOŠNIH STROŠKOV

			stroškovna mesta splošnih stroškov	vrednost v €
8	00		Tehnični sektor	
8	00	00	Splošni stroški	
8	00	00	01 Splošni stroški	1.000,00
			02 Pisarniški material	250,00
			03 Vzdrževanje fotokopirnega stroja	2.500,00
			Skupaj:	3.750,00
8	01	00	Izobraževanje in šolanje	
8	01	00	01 Področje obratovanja in vzdrževanja	1.000,00
		00	02 Področje tehnične izvedbe programa	1.500,00
		00	03 Področje investicij	500,00
			Skupaj:	3.000,00
8	02	00	Službene poti	
8	02	00	01 Področje obratovanja in vzdrževanja	500,00
		00	02 Področje tehnične izvedbe programa	1.000,00
		00	03 Področje investicij	250,00
			Skupaj:	1.750,00
8	03	00	Literatura-strokovne knjige in revije	
8	03	00	01 Področje obratovanja in vzdrževanja	500,00
		00	02 Področje tehnične izvedbe programa	250,00
			Skupaj:	750,00
8	04	00	Stroški Telekom in RTV	
8	04	00	01 Telekom Centrex	8.000,00
		00	02 Internet	15.500,00
		00	03 Mobitel	11.000,00
		00	04 RTV	730,00
			Skupaj:	35.230,00
8	05	00	Področje investicijske dejavnosti	
8	05	00	01 Objave v uradnem listu RS	1.000,00
		00	02 Analize, študije, projekti in inšpek. pregledi	1.000,00
		00	03 Standardi in strokovna literatura	250,00
		00	04 Fotokopiranje	3.000,00
		00	05 Drugi stroški	500,00
			Skupaj:	5.750,00
			Področje tehnične izvedbe programa	
8	11	00	Področje scenske priprave in izvedbe prireditev	
8	11	00	01 Gallusova dvorana-mat. in rezer. deli	8.000,00
		00	02 Gallusova dvorana-storitve	1.000,00
		00	03 Linhartova dvorana-mat. in rezer. deli	1.000,00
		00	04 Linhartova dvorana-storitve	1.000,00
		00	05 Kosovelova dvorana-mat. in rezer. deli	250,00
		00	06 Kosovelova dvorana-storitve	500,00
		00	07 Štihoa dvorana-materijal in rezervni deli	250,00
		00	08 Štihoa dvorana-storitve	500,00
		00	09 Galerija in Mala foto galerija-materijal	1.000,00
		00	10 Galerija in Mala foto galerija-storitve	800,00
		00	11 Material in storitve za izvedbo prireditev	4.500,00
		00	12 Drugi prostori-storitve	1.250,00
		00	13 Prevozi	250,00

			stroškovna mesta splošnih stroškov	vrednost v €
		00	14 Študentsko delo	500,00
		00	15 Drobní inventar - potrošni	750,00
			Skupaj:	21.550,00
8	12	00	Področje scenske razsvetljave	
8	12	00	01 Vzdrževanje opreme SR - mat. in rez.deli	10.000,00
		00	02 Vzdrževanje sistemov scenske razsvetljave	14.000,00
		00	03 Material in storitve za izvedbo prireditev	1.000,00
		00	04 Študentsko delo	250,00
		00	05 Najem opreme	
		00	06 Drobní inventar	200,00
			Skupaj:	25.450,00
8	13	00	Področje tonske tehnike in ozvočenja	
8	13	00	01 Vzdrževanje tonske opreme-materijal	1.000,00
		00	02 Vzdrževalne storitve	500,00
		00	03 Material in storitve za izvedbo prireditev	2.000,00
		00	04 Študentsko delo	250,00
		00	05 Drobní inventar - potrošni	1.500,00
			Skupaj:	5.250,00
8	14	00	Področje vdeo tehnologije in drugih projekcij	
8	14	00	01 Vzdrževanje video in druge opreme-mat.	6.000,00
		00	02 Vzdrževalne storitve	4.000,00
		00	03 Material in storitve za izvedbo prireditev	2.000,00
		00	04 Študentsko delo	1.000,00
		00	05 Drobní inventar - potrošni	1.000,00
			Skupaj:	14.000,00
8	15	00	Področje vodenja prireditev	
8	15	00	01 Vzdrževanje opreme-material	400,00
		00	02 Vzdrževalne storitve	2.500,00
		00	03 Material in storitve za izvedbo prireditev	2.500,00
		00	04 Druge storitve	450,00
		00	05 Drobní inventar - potrošni	250,00
			Skupaj:	6.100,00
8	30		Področje strojnih sistemov in naprav	
8	30	01	Vzdrževanje strojnih sistemov	
8	30	01	01 Vzdrževanje klima naprav-material	10.000,00
	30	01	02 Vzdrževanje klima naprav-storitve	1.250,00
	30	01	03 Vzdrževanje ogrevn.sistemov in naprav-M	1.250,00
	30	01	04 Vzdrževanje ogrevnih sistemov in naprav-S	1.000,00
	30	01	05 Vzdržev. Vodovod.in kanal.sistemov-M	2.000,00
	30	01	06 Vzdrževanje vodovod. in kanal.sistemov-S	2.000,00
	30	01	07 Vzdrževanje hladilnih sistemov-M	2.000,00
	30	01	08 Vzdrževanje hladilnih sistemov-S	3.000,00
	30	01	09 Splošno strojno vzdrževanje-M	850,00
	30	01	10 Splošno strojno vzdrževanje-S	1.250,00
	30	01	11 Drobní inventar - potrošni	300,00
8	30	02	Vzdrževanje odrske tehnike	
	30	02	01 Vzdržev. naprav odrske tehnike-M	3.500,00
	30	02	02 Vzdržev. naprav odrske tehnike-storitve	3.000,00
	30	02	03 Drobní inventar	250,00
8	30	03	Stroški obratovanja	

				stroškovna mesta splošnih stroškov	vrednost v €
8	30	03	01	Toplotna energija	195.000,00
8	30	03	02	Gorivo in mazivo	1.000,00
8	30	03	03	Vodovod in kanalizacija	13.500,00
8	30	03	04	Sistem hladilne vode	14.500,00
8	30	04		Obnova in posodobitev sistemov	
8	30	04	01	Izdelava študij in projektov	1.250,00
8	30	04	02	Večja poravila in obnove sklopov	3.500,00
				Skupaj:	260.400,00
8	40			Področje upravljalških in nadzornih sistemov	
8	40	01	01	Vzdrževanje varnostnih sistemov-M + RD	450,00
		01	02	Vzdrževanje varnostnih sistemov-storitve	5.250,00
		01	03	Vzdrževanje nadzor.-krmilnih sistemov-M+RD	650,00
		01	04	Vzdrževanje nadzor.-krmilnih sistemov-storitve	1.000,00
		01	05	Vzdrževanje telekom.in A/V naprav-M+RD	1.500,00
		01	06	Vzdrževanje telekom.in A/V naprav-storitve	500,00
		01	07	Druge vzdrževalne storitve	200,00
		01	08	Vzdrževanje pasivne požarne zaščite	1.500,00
		01	09	Drobni inventar	300,00
				Skupaj:	11.350,00
8	50			Področje elektroenergetike in elektronike	
8	50	01		Vzdrževanje elektroenergetskih sistemov	
8	50	01	01	Vzdrževanje splošne razsvetljave	10.000,00
		01	02	Vzdrževanje elektroenergetskih sistemov	4.000,00
		01	03	Vzdrževanje dvigal	4.500,00
		01	04	Vzdrževalne storitve	4.000,00
		01	05	Materijal in storitve za tehn. izvedbo prireditev	1.500,00
		01	06	Drobni inventar	500,00
8	50	02		Stroški obratovanja	
8	50	02	00	Električna energija	355.000,00
8	50	03		Obnova in posodobitve	
8	50	03	01	Izdelava študij in projektov	1.000,00
8	50	03	02	Večja poravila in obnovite podsklopov	1.500,00
				Skupaj:	382.000,00
8	60	01		Informacijski sistemi	
8	60	01	01	Vzdrževanje osebnih računalnikov-materijal	5.000,00
		01	02	Vzdrževalne storitve za osebn. račun.	8.000,00
		01	03	Vzdrževanje računalniškega omrežja	2.500,00
		01	04	Drobni inventar	250,00
		01	00	Programska oprema	41.000,00
				Skupaj:	56.750,00
8	70			Splošno vzdrževanje in čiščenje	
8	70	01		Materijalni stroški	
8	70	01	01	Materijal za čiščenje	5.000,00
		01	02	Materijal za sanitarije	15.000,00
		01	03	Materijal za vzdrževanje	1.500,00
		01	04	Materijal za pleskanje	500,00
		01	05	Drobni inventar	250,00
8	70	02		Stroški vzdrževanja	
8	70	02	01	Komunalni odvoz smeti	9.500,00
		02	02	Splošni odvoz smeti	2.500,00

			stroškovna mesta splošnih stroškov	vrednost v €
		02 03	Servis vrat	3.000,00
		02 04	Servis in popravila	3.500,00
		02 05	Tapetniška dela	1.250,00
		02 06	Gradbeno-obrtniška vzdrževalna dela	5.000,00
		02 07	Splošna ključavničarska dela	2.500,00
8	70	03	Stroški čiščenja	
8	70	03 01	Dezinsekcija	5.000,00
		03 02	Kemično čiščenje in pranje	1.000,00
		03 03	Generalna čiščenja	20.000,00
		03 04	Zimsko čiščenje okolice	3.000,00
		03 05	Čiščenje steklenih površin	1.000,00
		03 06	Redno čiščenje objekta	128.000,00
8	70	04	Prenove in adaptacije	
8	70	04 00	Večja popravila in obnove	2.000,00
			Skupaj:	209.500,00
			Tehnični sektor	
8	00	01	Tehnični sektor - splošno	3.750,00
8	01	00	Izobraževanje in šolanje	3.000,00
8	02	00	Službene poti	1.750,00
8	03	00	Literatura-strokovne knjige in revije	750,00
8	04	00	Stroški Telekom in RTV	35.230,00
8	05	00	Področje investicijske dejavnosti	5.750,00
			Področje tehnične izvedbe programa	
8	11	00	Področje scenske priprave in izvedbe prireditev	21.550,00
8	12	00	Področje scenske razsvetljave	25.450,00
8	13	00	Področje tonske tehnike in ozvočenja	5.250,00
8	14	00	Področje vdeo tehnologije in drugih projekcij	14.000,00
8	15	00	Področje vodenja prireditev	6.100,00
8	30	00	Področje strojnih sistemov in naprav	260.400,00
8	40	00	Področje upravljalških in nadzornih sistemov	11.350,00
8	50	00	Področje elektroenergetike	382.000,00
8	60	00	Informacijski sistemi	56.750,00
8	70	00	Splošno vzdrževanje in čiščenje	209.500,00
8			TEHNIČNI SEKTOR	1.042.580,00
			POSLOVNI SEKTOR	
2	00	00	Vodstvo CD	8.000,00
2	10	00	Splošni stroški CD (zavarovanje, uporaba stavbnega zemljišča, bančne storitve, PTT ...)	172.000,00
2	10	01	Športna rekreacija, preventivna dejavnost zaposlenih po KP CD, počitniški objekti	9.500,00
2	10	02	Vozni park CD	52.000,00
2	10	03	Skladišče	10.000,00
2	21	20	Splošne, pravne in kadrovske zadeve	18.500,00
2	20	01	Izobraževanje in šolanje	22.000,00
2	40	00	Računovodstvo, finančno poslovanje	40.000,00
2	70	01	Varnostna službe, hostesna služba	147.500,00
2	70	03	Varstvo pri delu, osebna zaščitna sredstva, zdravniški pregledi	19.500,00
5	01		Splošni stroški promocije kulturno-umetniškega programa in odnosov z javnostmi	108.000,00
5	02		Stroški prodaje vstopnic	112.000,00
5	03		Stroški za oblikovanje in tisk	30.000,00

			stroškovna mesta splošnih stroškov	vrednost v €
2			SPLOŠNI STROŠKI POSLOVNEGA SEKTORJA	749.000,00
4	00		SPLOŠNI STROŠKI KULTURNO-UMETNIŠKEGA PROGRAMA	120.000,00
6	00		SPLOŠNI STROŠKI KONGRESNO KOMERCIALNEGA SEKTORJA	70.000,00
			SKUPAJ NAČRTOVANI SPLOŠNI STROŠKI CD (kode 2%, 5%, 8%, 400%, 600%)	1.981.580,00

Razdelitev splošnih stroškov na javno službo in dejavnost CD na trgu

splošni stroški javne službe / sorazmerni del v skladu z metodologijo oz. načrtovano zasedenostjo dvoran za leto 2009	1.574.948,20	79%
splošni stroški dejavnosti CD na trgu / sorazmerni del v skladu z metodologijo oz. načrtovano zasedenostjo dvoran za leto 2009	406.631,80	21%
SKUPAJ NAČRTOVANI SPLOŠNI STROŠKI CD	1.981.580,00	
Viri financiranja splošnih stroškov		
MK za kulturo / Odločba MK: 1.160.893 €; 100.000 € MK za razširjen program JS / SNG OB; 22.000 € za stroške revizije.	1.282.893,00	65%
nejavni prihodki javne službe (od prodaje vstopnic)	292.055,20	15%
prihodki dejavnosti na trgu	406.631,80	21%

PROGRAM INVESTICIJ, INVESTICIJSKEGA VZDRŽEVANJA IN NAKUPA OPREME

Program investicijske dejavnosti in nakupov opreme v letu 2009 temelji na sprejeti strategiji CD za obdobje od leta 2009 do leta 2012. Cilje, zapisane v strategiji, smo za leto 2009 nekoliko omejili zaradi pričakovanih nižjih sredstev s strani Ministrstva za kulturo v letu 2009 (ki niti v znižanem znesku še niso zagotovljena) in neugodne splošne finančne situacije. Za leto 2009 tako načrtujemo predvsem tehnološke posodobitve obstoječih sistemov, nakup sodobne opreme za izvedbo prireditev ter pripravo projektne dokumentacije za prenovo Linhartove dvorane in Velike sprejemne dvorane.

1. Gallusova dvorana

Načrtujemo nadaljevanje prenove elektromotornih vlekov za scensko razsvetljavo in sicer s III. fazo (vgradnja novega elektromotornega vleka) ter izvedbo elektroinstalacij ter prenovo in nadgradnjo krmilno-regulacijskega sistema scenske osvetljave.

V letu 2009 bo potrebno prenoviti tovorno dvigalo (transport opreme gostujočih skupin iz nivoja Erjavčeve ulice na oder). Dosedanje dvigalo, ki obratuje od leta 1983, tehnološko ne ustreza sodobnim standardom in predpisom, kar pomeni, da bo potrebno izvršiti celovito prenovo.

Nabava opreme

Nadaljevali bomo s postopno prenovo sistema ozvočenja in nakupom ustreznih sodobnih računalniško krmiljenih svetil in drugih naprav za potrebe tehnične izvedbe prireditev na odru GD.

Načrtujemo tudi nakup glasbenih instrumentov (kontrabas in digitalne klaviature).

V sklop prenovitev vključujemo tudi 1. fazo prenove sistema prezračevanja in klimatizacije. Zamenjali bomo klimat, ki je bil vgrajen leta 1981 in je zaradi svoje tehnološke zastaranosti neustrezen z ozirom na sodobne tehnološke rešitve (energetska poraba in hrup naprave).

2. Funkcionalna oprema za izvedbo prireditev

Načrtujemo nadaljnje posodabljanje in nadgradnjo tehnološke opreme, zlasti na področju multimedije in kongresne dejavnosti. V ta sklop sodijo LCD projektorji z večjim naborom objektivov, ustrezna projekcijska platna, multimedijske naprave za podporo dogodkov v realnem času, multiformatni Beta predvajalnik.

Za področje kongresne dejavnosti bo potrebno nakupiti sodobno digitalno konferenčno aparaturu ter opremo za simultano prevajanje.

V sklop širitve dejavnosti bo potrebno dopolniti opremo kot so mikrofoni, brezžični mikrofoni in drugo procesno opremo s področja elektroakustike.

3. Linhartova dvorana

Načrtujemo pripravo projektne dokumentacije za prenovo dvorane.

4. Velika sprejemna dvorana

Načrtujemo pripravo in usklajevanje projektne dokumentacije za celovito tehnološko posodobitev dvorane (razsvetljava, scenska osvetljava, ozvočenje ter prezračevanje in ogrevanje).

5. Dvorana 5. nadstropje

Načrtujemo nadaljevanje izgradnje dvorane in sicer gradbena in obrtniška dela. Predvidevamo tudi izvedbo predelave dvigala št. 5, ki bi povezal dvorano s Klubom CD.

6. Informacijska tehnologija

Razvoj informacijskih tehnologij narekuje stalno spremljanje in nadgrajevanje obstoječih informacijskih sistemov. Poleg tehnološke nadgradnje bomo morali investirati tudi v varnost in zanesljivost informacijskih sistemov, ki bodo zagotavljali neprekinjeno poslovanje CD.

7. Investicijsko vzdrževanje

V letu 2008 smo načrtovali prenovo prostorov v 1. nadstropju kot zadnje v sklopu prenove delovnih prostorov. Zaradi izjemnega obsega programa in nalog smo prenovo zaradi tehnično-organizacijskih težav prestavili v naslednje leto. Hkrati bomo v celoti preuredili delovne in tehnične prostore za področje informatike. Načrtujemo izgradnjo novih prostorov na terasi nad Veliko sprejemno dvorano, za kar imamo sicer ustrezno dokumentacijo, potrebno pa bo pridobiti še gradbeno dovoljenje.

V sklopu prenov načrtujemo zamenjavo dosedanjega razsmernika (220 V DC/220 V AC), ki zagotavlja zasilno napajanje najnujnejših naprav in sistemov v primeru izpada električne energije ter zamenjavo osebne dvigala št. 5. Načrtujemo tudi posodobitev dela sistema centralnega nadzornega sistema.

8. Drobni inventar – osnovna sredstva

V nabavo drobnega inventarja – osnovnih sredstev je vključena nabava delovnih pripomočkov in strojev, merilnih naprav in aparatov manjše vrednosti za podporo tehnične izvedbe prireditev. V ta sklop sodijo tudi oprema za telekomunikacije in pisarniško in drugo pohištvo.

TABELA 9: NAČRT INVESTICIJ, INVESTICIJSKEGA VZDRŽEVANJA IN NAKUPOV OPREME

koda	načrtovane nabave po stroškovnih mestih	skupaj v EUR	investicije	nabava opreme	investicijsko vzdrževanje, DI
	Gallusova dvorana				
880010109	Fazna izvedba dobave in montaže el.motornih vlekov scenske razsvetljave	130.000		130.000	
880010209	Elektroinstalacije scenske osvetljave	100.000	100.000		
880010309	Oprema za osvetljavo	50.000		50.000	
880010409	Oprema za koncertna ozvočenja	75.000		75.000	
	Skupaj:	355.000	100.000	255.000	-
	Funkcionalna oprema za izvedbo prireditev				
880030109	Oprema za digitalne projekcije	67.000		67.000	
880030409	Oprema za kongresno dejavnost	30.000		30.000	
	Skupaj:	97.000	-	97.000	-
	Linhartova dvorana				
880020109	Projektna dokumentacija	25.000	25.000		
	Skupaj:	25.000	25.000		
	Velika sprejemna dvorana				
880090209	Projektna dokumentacija	20.000	20.000		
	Skupaj:	20.000	20.000		
	Klub CD in dvorana 5. nadstropje				
880160209	Zaključna dela	50.000	50.000		
880160409	Elektroinstalacije in svetila	50.000	50.000		
	Skupaj:	100.000	100.000		
	Informacijska tehnologija				
880190109	Sistemske naprave	26.000		26.000	
880190209	Računalniška oprema	90.000		90.000	
	Skupaj:	116.000		116.000	
	Investicijsko vzdrževanje				
880050109	Obnova prostorov 1. nadstropja in drugih poslovnih prostorov	35.000			35.000
	Skupaj:	35.000	-	-	35.000
	Druge prenove				
880180109	Obnova splošne razsvetljave	28.000			28.000
880180209	Zamenjava osebnih dvigal	75.000			75.000
880180309	Protivlomna centrala in video nadzor	30.000		30.000	-
	Skupaj:	133.000	-	30.000	103.000
	Drobni inventar				
	Drobni inventar osnovna sredstva	25.000			25.000
	Skupaj:	25.000	-	-	25.000

načrtovane nabave po stroškovnih mestih / POVZETEK	skupaj v EUR	investicije	nabava opreme	investicijsko vzdrževanje, DI
Gallusova dvorana	355.000	100.000	255.000	-
Funkcionalna oprema za izvedbo prireditev	97.000	-	97.000	-
Linhartova dvorana	25.000	25.000		
Velika sprejemna dvorana	20.000	20.000		
Dvorana 5. nadstropje	100.000	100.000	-	-
Informacijska tehnologija	116.000	-	116.000	-
Investicijsko vzdrževanje	35.000	-	-	35.000
Druge prenove	133.000	-	30.000	103.000
Drobni inventar-osnovna sredstva	25.000	-	-	25.000
Skupaj:	906.000	245.000	498.000	163.000

Viri financiranja investicijskega načrta	vrednost	delež v %
Iskra d.d.; vključno pogodbeni znesek za leto 2008 v višini 39.320 €, ki bo plačan v letu 2009.	70.758	7,81
Ministrstvo za kulturo / predlog CD	496.390	54,79
nejavni prihodki javne službe / amortizacija	49.301	5,44
prihodki dejavnosti CD na trgu / amortizacija	228.871	25,26
presežek prihodkov iz preteklih let	60.680	6,70

Predlagamo, da Ministrstvo za kulturo v letu 2009 zagotovi za investicije in nakup opreme 54,79 % sredstev	496.390	54,79%
3,47 % delež Iskra d.d.	70.758	7,81%
30,7 % sredstev CD načrtuje iz neproračunskih virov	278.172	30,70%
22,8 % bomo zagotovili s presežki prihodkov prejšnjih let	60.680	22,08%

V primeru, da MK ne bo zagotovilo sredstev v predlagani višini, presežek prihodkov iz leta 2008 pa ne bo zadoščal za uresničitev načrta, bomo pripravili rebalans načrta za leto 2009 in spremembe načrta investicij, vključenega v Strategijo CD od leta 2009 do 2012, saj že predlog načrta za leto 2009 zaostaja za strateškim načrtom CD.

TABELA 10 A: NAČRTOVANI ODHODKI IN PRIHODKI JAVNA SLUŽBA

vrste odhodkov in prihodkov	javna služba 2007	javna služba 2008 ocena	javna služba FN 2009	javna služba FN2009/2008
neposredni stroški kulturno-umetniški program / javna služba: programski stroški	3.267.052	4.100.000	3.385.011	82,6
splošni stroški javne službe	1.473.176	1.750.000	1.574.948	90,0
investicije, investicijsko vzdrževanje, nakup opreme	1.469.450	1.023.827	616.449	60,2
sredstva za bruto plače in regres s prispevki, drugi stroški dela	2.644.399	3.005.000	3.524.345	117,3
SKUPAJ ODHODKI	8.854.077	9.878.827	9.100.753	92,1
sofinanciranje programa Ministrstvo za kulturo	4.967.324	5.563.980	5.950.477	106,4
sofinanciranje investicijskega vzdrževanja in investicij MK	1.142.192	680.574	496.390	72,9
Iskra d.d.		75.772	70.758	93,4
prodaja vstopnic	2.195.989	2.800.000	2.146.628	76,7
sponzorska, donatorska sredstva	306.896	528.000	332.900	63,0
prodaja storitev na trgu, drugi prihodki	265.061	233.000	103.600	44,5
SKUPAJ PRIHODKI	8.877.462	9.881.326	9.100.753	92,1
<i>delež javne službe v celotnem prihodku CD</i>	<i>76%</i>	<i>73%</i>	<i>81%</i>	
delež MK za javno službo	69%	63%	71%	

V letu 2009 načrtujemo **odhodke javne službe** v višini **9,100.753 €**, ki so za 8 % nižji od uresničenih v letu 2008, presegajo pa uresničene v letu 2007. V načrt so vključeni stroški investicij, investicijskega vzdrževanja in nakupov opreme, za katere financiranje načrtujemo v sklopu javne službe CD. V finančni načrt javne službe so vključena načrtovana sredstva MK za sofinanciranje neposrednih in splošnih stroškov ter plač v višini 5,950.477 € in sredstva MK za investicije, investicijsko vzdrževanje in nakupe opreme v višini 496.390 €, ki še niso zagotovljena (podrobneje o sofinanciranju MK v TABELI 10 A1).. Iskra d.d naj bi v letu 2009 zagotovila za investicije 70.758 € (del sredstev v višini 39.320 € je obveznost za leto 2008, 31.438 € pa obveznost glede na plan v letu 2009).

649.639 evrov nejavnih prihodkov javne službe načrtujemo kot vir sofinanciranja splošnih stroškov javne službe, stroškov dela (predvsem kot vir za dodatno delovno uspešnost) ter za investicijsko vzdrževanje in nakup opreme. Ostali nejavni prihodki javne službe v višini 1,933.489 €, so namenjeni sofinanciranju neposrednih programskih stroškov JS, ki bodo v letu 2009 občutno nižji od uresničenih v letu 2008.

TABELA 10 A1: SPECIFIKACIJA SREDSTEV MK ZA JAVNO SLUŽBO

prihodki MK	javna služba real. 2007	javna služba 2008 ocena	javna služba 2009	indeks 2009/2007	indeks 2009/2008
MK za neposredne stroške (s projekti)	1.347.197	1.647.846	1.451.522	107,7	88,1
MK za splošne stroške	1.201.317	1.160.199	1.282.893	106,8	110,6
MK za stroške dela	2.418.810	2.725.935	3.216.062	133	116,7
MK za program JS	4.967.324	5.563.980	5.950.477	119,8	106,9
MK za investicije (predlog CD)	1.142.192	680.574	496.390	43,5	72,9
SKUPAJ MK ZA CD	6.109.516	6.244.554	6.446.867	105,5	103,2

TABELA 10 B. NAČRTOVANI ODHODKI IN PRIHODKI DEJAVNOSTI NA TRGU

vrste odhodkov in prihodkov	dejavnost na trgu 2007	dejavnost na trgu ocena 2008	dejavnost na trgu FN 2009	dejavnost na trgu 2009/08
neposredni stroški kongresne in druge dejavnosti na trgu	983.689	1.547.000	757.000	48,9
splošni stroški	472.469	668.000	406.632	60,9
investicije, investicijsko vzdrževanje, nakup opreme	279.637	204.179	228.871	112,1
sredstva za bruto plače in regres s prispevki, drugi stroški dela	1.012.126	1.135.098	917.101	80,8
SKUPAJ ODHODKI DT	2.747.921	3.554.277	2.309.604	65
prodaja vstopnic	442.034	243.000	200.000	82,3
sponzorska, donatorska sredstva	128.746	351.813	35.000	9,9
prodaja storitev na trgu, drugi prihodki	2.275.559	3.075.000	2.074.604	60,6
SKUPAJ PRIHODKI DT	2.846.339	3.669.813	2.309.604	62,9
<i>delež dejavnosti na trgu v celotnem prihodku CD</i>	<i>24%</i>	<i>27%</i>	<i>20%</i>	

Prihodki dejavnosti CD na trgu so načrtovani v višini **2,309.604 evrov**. Poleg **neposrednih stroškov** kongresno-komercialne dejavnosti, ki so načrtovani v višini 757.000 € mora CD z dejavnostjo na trgu v letu 2009 zagotoviti najmanj **1,552.604 evrov** prihodkov za sofinanciranje **splošnih odhodkov CD** in sicer:

- za sofinanciranje sorazmernega deleža (21 %) splošnih stroškov CD 406.632 €,
- za sofinanciranje sorazmernega deleža (21 %) stroškov dela CD 917.101 €,
- za investicije, investicijsko vzdrževanje in nakup opreme 228.871 €, to je 25 % načrtovanih sredstev za investicije, investicijsko vzdrževanje in nakupe opreme.

VIRI FINANCIRANJA CD

Za leto 2009 načrtujemo **prihodke iz poslovanja in druge prihodke v višini 11.410.357 evrov.**

TABELA 11: POVZETEK NAČRTOVANIH VIROV FINANCIRANJA ZA LETO 2009

VIRI FINANCIRANJA CD	ocena 2008	FN 2009	struktu- ra 08 v %	struk- tura 09 v %	struktura JS in DT 08 v %	struktura JS in DT 09 v %	2009/ 2008
- MK za programske stroške	1.350.220	1.359.522	10,0	11,9	13,7	14,9	100,7
- MK za projekte	297.626	92.000	2,2	0,8	3,0	1,0	30,9
MK za splošne stroške	1.160.199	1.282.893	8,8	11,2	12,0	14,1	107,8
MK za stroške dela	2.725.602	3.216.062	20,1	28,2	27,6	35,3	118
MIK za investicijsko vzdrževanje in nakup opreme	680.574	496.390	5,0	7,7	6,9	5,5	72,9
SKUPAJ MK / predlog CD	6.244.554	6.446.867	46,1	56,5	63,2	70,8	103,2
Iskra d.d. za investicije	75.772	70.758	0,6	0,6	0,8	0,8	93,4
prodaja vstopnic kulturno-umetniški program	2.800.000	2.146.628	20,7	18,8	28,3	23,6	76,7
sponzorji kulturno-umetniški program	470.000	287.900	3,5	2,5	4,8	3,2	61,3
donatorji kulturno-umetniški program	58.000	45.000	0,4	0,4	0,6	0,5	77,6
drugi prihodki kulturno-umetniški program	233.000	103.600	1,7	0,9	2,4	1,1	44,5
SKUPAJ NEJAVNI PRIHODKI JAVNE SLUŽBE	3.636.772	2.653.886	26,8	23,3	36,8	29,2	73,0
SKUPAJ JAVNA SLUŽBA / KUP	9.881.326	9.100.753	72,9	79,8	100,0	100,0	92,1
dejavnost na trgu / vstopnice	243.000	200.000	1,8	1,8	6,6	8,7	82,3
dejavnost na trgu / sponzorji	251.813	20.000	1,9	0,2	6,9	0,9	7,9
dejavnost na trgu / donatorji	100.000	15.000	0,7	0,1	2,7	0,6	15,0
dejavnost na trgu / prodaja storitev na trgu	2.759.000	1.600.000	20,4	14,0	75,2	69,3	58,0
najemnine	260.000	210.000	1,9	1,8	7,1	9,1	80,8
drugi prihodki	56.000	264.604	0,4	2,3	1,5	11,5	472,5
SKUPAJ DEJAVNOST NA TRGU	3.669.813	2.309.604	27,1	20,2	100,0	100,0	62,9
SKUPAJ CD	13.551.139	11.410.357	100,0	100,0			

Prihodki javne službe so načrtovani v višini **9.100.753 evrov** ali 81 % celotnega prihodka CD. V skladu z odločbo MK načrtujemo, da bo **Ministrstvo za kulturo** v letu 2009 zagotovilo **6.446.867 evrov**, to je 56,5 % načrtovanih prihodkov Cankarjevega doma. S tem MK zagotavlja 70,8 % sredstev za javno službo CD (vključno z načrtovanimi sredstvi za investicije, investicijsko vzdrževanje in nakupe opreme).

Za javno službo so načrtovani **nejavni prihodki** v skupni višini **2.583.128 evrov**, to je 29 % prihodkov javne službe oziroma 23 % prihodkov CD. **2.099.604 evrov** so načrtovani **prihodki dejavnosti na trgu**, ki predstavljajo 20,2 % načrtovanih virov financiranja CD.

TABELA 12: FINANČNI NAČRT CD PO DEJAVNOSTIH ZA LETO 2009, PRIMERJAVE Z URESNIČENIM V IZKAZIH USPEHA CD ZA LETI 2007 IN 2008

Vrste odhodkov in prihodkov po dejavnostih	realizacija IU 2007	realizacija IU 2008	FN 2009	FN 08/ RE 07	FN 09/ RE 08
JAVNA SLUŽBA / JS					
neposredni stroški JS	3.267.052	4.189.379	3.385.011	103,6	80,8
splošni stroški JS	1.561.972	1.745.314	1.574.948	100,8	90,2
investicijsko vzdrževanje JS		33.389			
amortizacija JS	230.792	265.801	49.301	21,4	18,5
stroški dela JS	2.687.386	2.984.836	3.524.345	131,1	118,1
SKUPAJ ODHODKI JS	7.747.202	9.218.718	8.533.605	110,2	92,6
MK za neposredne stroške JS (s projekti)	1.350.983	1.647.846	1.451.522	107,4	88,1
MK za splošne stroške JS	1.201.317	1.162.007	1.282.893	106,8	110,4
MK za investicijsko vzdrževanje JS		33.389			
MK za stroške dela	2.418.810	2.743.683	3.216.062	133,0	117,2
SKUPAJ MK ZA JS	4.971.110	5.586.924	5.950.477	119,7	106,5
prihodki od prodanih vstopnic JS	2.285.915	2.815.448	2.146.628	93,9	76,2
sponzorji, donatorji JS	306.896	528.526	332.900	108,5	63,0
prodaja storitev, drugi prihodki JS	265.061	300.914	103.600	39,1	34,4
SKUPAJ NEJAVNI PRIHODKI JS	2.857.872	3.644.888	2.583.128	90,4	70,9
SKUPAJ PRIHODKI JS	7.828.982	9.231.812	8.533.605	109,0	92,4
PRESEŽEK PRIHODKOV JS	81.780	13.094			
DEJAVNOST NA TRGU / DT					
neposredni stroški DT	983.689	1.547.814	757.000	77,0	48,9
splošni stroški DT	560.469	633.883	406.632	72,6	64,1
amortizacija DT	233.734	224.407	228.871	97,9	102,0
stroški dela DT	1.028.580	1.197.003	917.101	89,2	76,6
SKUPAJ ODHODKI DT	2.806.472	3.603.107	2.309.604	82,3	64,1
prihodki od prodanih vstopnic DT	442.034	243.751	200.000	45,2	82,1
sponzorji, donatorji DT	128.746	351.825	35.000	27,2	9,9
prodaja storitev, drugi prihodki DT	2.275.559	3.128.389	2.074.604	91,2	66,3
SKUPAJ PRIHODKI DT	2.846.339	3.723.966	2.309.604	81,1	62,0
PRESEŽEK PRIHODKOV DT	39.867	120.859			
CANKARJEV DOM					
neposredni stroški	4.250.741	5.737.192	4.142.011	97,4	72,2
splošni stroški	2.122.441	2.379.197	1.981.580	93,4	83,3
investicijsko vzdrževanje	0	33.389	0		0,0
amortizacija	464.526	490.208	278.172	59,9	56,7
stroški dela	3.715.966	4.181.839	4.441.446	119,5	106,2
SKUPAJ ODHODKI CD	10.553.674	12.821.825	10.843.209	102,7	84,6
SKUPAJ MK ZA JS	4.971.110	5.586.924	5.950.477	119,7	106,5
prihodki od prodanih vstopnic	2.727.949	3.059.199	2.346.628	86,0	76,7
sponzorji, donatorji	435.642	880.351	367.900	84,5	41,8
prodaja storitev, drugi prihodki	2.540.620	3.429.303	2.178.204	85,7	63,5
SKUPAJ PRIHODKI CD	10.675.321	12.955.778	10.843.209	101,6	83,7
PRESEŽEK PRIHODKOV	121.647	133.953			

Programu in finančnemu načrtu Cankarjevega doma za leto 2009 dodajamo Odločbo Ministrstva za kulturo št. 6110-1078/2008/3 (PRILOGA 1) in komentar vodstva CD k Odločbi.